

NATUURTOETS VERPLAATSING MANEGE
RIANT NAAR LOCATIE SPELDERHOLT
Eindrapport

ESPRIT PLANONTWIKKELING NAMENS TERGOUW HOLDING

02 maart 2009
074068876:B.1

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Doelstelling	6
2	Wettelijk kader natuurbescherming	7
2.1	Inleiding	7
2.2	Juridische Gebiedsbescherming: Natura 2000 en Natuurbeschermingswet	7
2.3	Juridische Gebiedsbescherming: Ecologische Hoofdstructuur	9
2.4	Juridische soortbescherming: Flora- en faunawet	11
3	Opzet van de Natuurtoets	14
3.1	Opzet Gebiedsbescherming	14
3.2	Opzet Soortenbescherming	15
4	Toets aan de gebiedsbescherming	17
4.1	Natura 2000-gebied Veluwe	17
4.1.1	Inleiding	17
4.1.2	Beschermde waarden	17
4.1.3	Effectbeoordeling	20
4.1.4	Positieve effecten	25
4.1.5	Ecologische Hoofdstructuur	29
4.1.6	Conclusies	30
5	Toetsing aan de soortbescherming	31
5.1	Voorkomen beschermde soorten	31
5.1.1	De huidige locatie van Manege Riant	31
5.1.2	Het plangebied Spelderholt	33
5.1.3	Leemte in kennis	39
5.2	effectbeschrijving	39
5.2.1	Realisatie van het project	39
5.2.2	Mogelijke Invloeden van de ingrepen	39
5.2.3	Effecten op beschermde soorten en verblijfplaatsen	40
5.3	Toetsing van de effecten aan de Flora- en faunawet	43
5.4	Aanvullende mitigerende maatregelen	45
5.5	Mogelijkheden voor vrijstellingen en ontheffingen	45
6	Beoordeling evenementen	47
6.1	Inleiding	47
6.2	Huidige situatie Evenementen manege Riant	47
6.2.1	Eendaagse evenementen	47
6.2.2	Meerdaags evenement	48
6.3	Veranderingen ten opzichte van huidige situatie	49
6.3.1	Eendaagse evenementen	49

6.3.2	Meerdaagse evenementen	50
6.4	Beoordeling effecten	51
6.5	Conclusie	51
7	Conclusies en aanbevelingen	52
8	Geraadpleegde bronnen	54
Bijlagen		
1	Relevante wetteksten	56
2	Instandhoudingsdoelen Natura 2000 Veluwe	58
3	Veldbiologisch onderzoek Spelderholt	66
4	Protocol werkzaamheden	76
5	Nieuwe situatie Spelderholt	78
6	Bestaande situatie (eendaagse en meerdaagse evenementen)	79
7	Nieuwe situatie locaties eendaagse evenementen	80
8	Nieuwe situatie locaties meerdaags evenement	81
9	Evenementenvergunningen vanaf 2005	82
10	Organisatie Parc Spelderholt	83

HOOFDSTUK

1 Inleiding

1.1

AANLEIDING

Voor het gebied ten westen van Beekbergen, aan de rand van het Centraal Veluws Natuurgebied, bestaat bij verschillende partijen de wens een aantal functies te verplaatsen. De manege Riant, grenzend aan het Natura 2000-gebied Veluwe (Vogel- en Habitatrichtlijngebied), wil zich vestigen op een perceel van het voormalige Instituut voor Pluimvee-onderzoek Spelderholt (IVS). Dit terrein grenst aan de noord-, west- en zuidzijde aan de bossen van de Veluwe. Deze worden beschermd als Natura 2000-gebied in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998.

De stallen en gebouwen op het voormalige pluimvee onderzoekscentrum staan nu grotendeels leeg. Deze worden gesloopt om plaats te maken aan nieuwbouw voor de manege, inclusief stallen en de bouw van 33 woningen (20 appartementen, 11 villa's, 1 woning en 1 bestaande woning). Bijlage 5 geeft een impressie van de voorgenomen inrichting van Spelderholt-Zuid.

Het vrijkomende perceel van manege Riant wordt ten dele teruggegeven aan de natuur (het Geldersch Landschap) en op een deel vindt woningbouw plaats (maximaal vier woningen) die ingepast worden in het omliggende landschap.

Het noordelijke gedeelte van Spelderholt van IVS langs de Engelanderenk en een aantal graslandpercelen ten zuiden van manege Riant worden door het Geldersch Landschap ontwikkeld tot natuurgebied.

Naast deze ontwikkelingen bestaan ook voornemens om op het nabij gelegen terrein van Parc Spelderholt een complex te bouwen waarin studenten van Parc Spelderholt gehuisvest worden. Het gaat hier om huisvesting voor 55 studenten. Dit is echter een separate ontwikkeling, met een op zichzelf staande bestemmingsplanwijziging. De cumulatieve effecten van beide ontwikkelingen zullen in deze natuurtoets wel meegenomen worden.

In afbeelding 1.1 is de ligging van de huidige manege Riant (rood) en de toekomstige locatie van de manege op het Spelderholt (blauw) ten opzichte van het Natura 2000-gebied (groen) weergegeven. Ook zijn de landbouwpercelen aangeduid die worden omgezet tot natuur (geel). Daarnaast is ook de locatie voor de studentenhuishuizing aangegeven (oranje). De vier locaties grenzen vrijwel direct aan het beschermde Natura 2000-gebied.

Afbeelding 1.1

Ligging plangebied (groene gebieden maken deel uit van het Natura 2000-gebied).

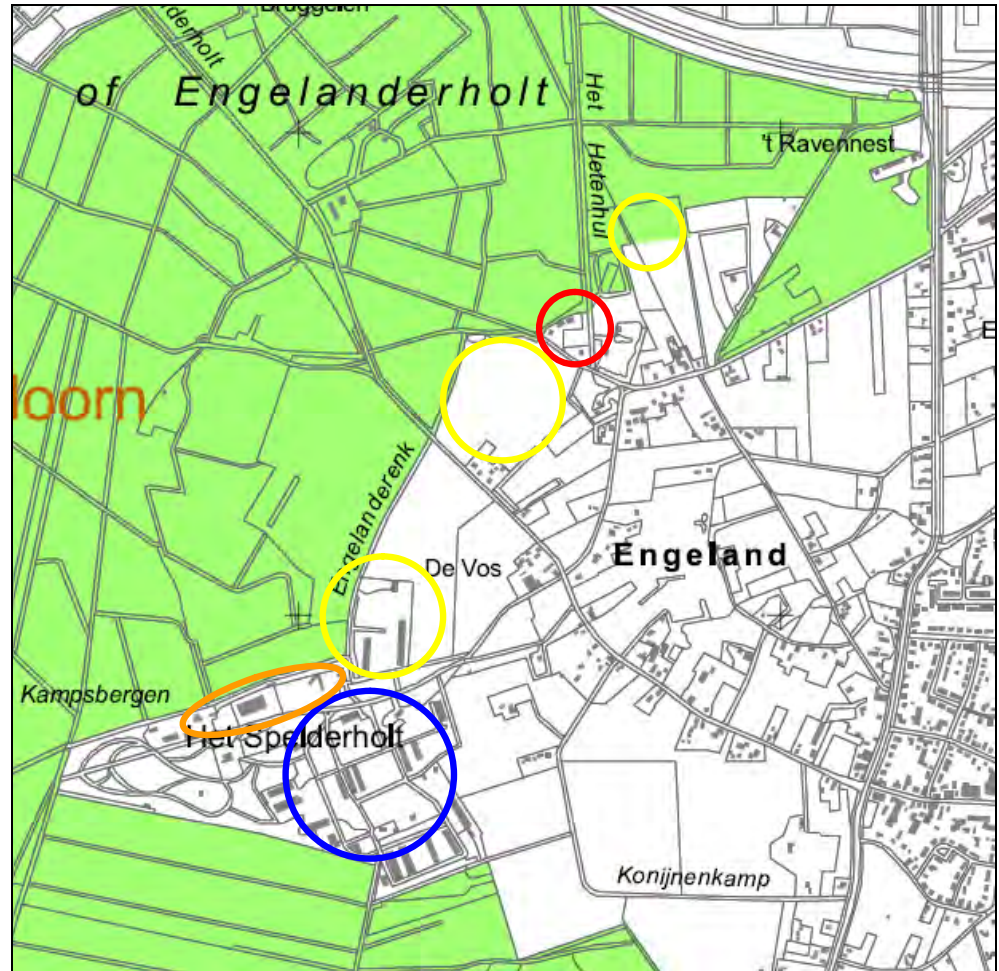
Rood: manege Riant

Blauw: ontwikkeling locatie Spelderholt-Zuid

Geel: natuurontwikkeling

Oranje: ontwikkeling locatie Parc Spelderholt

Parc Spelderholt

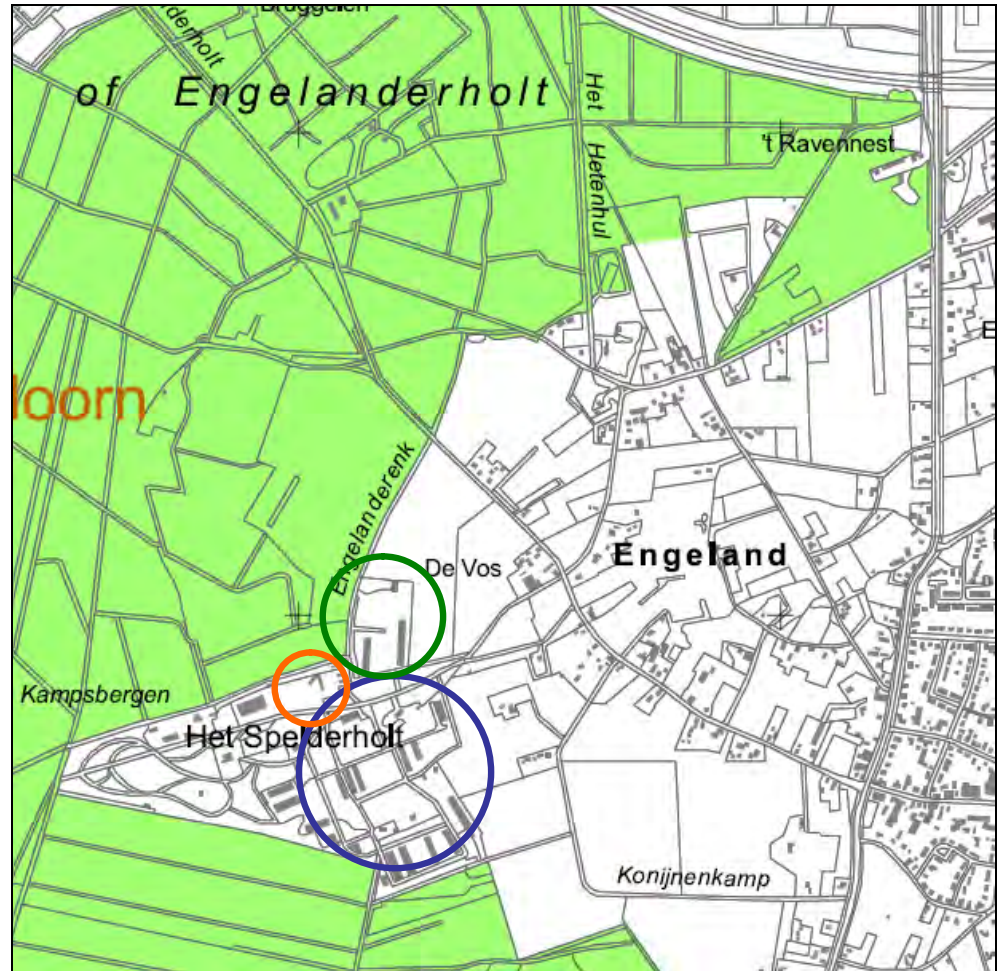
Afbeelding 1.2

Deelgebieden

Blauw: Spelderholt Zuid

Groen: Spelderholt Noord

Oranje: Parc Spelderholt

1.2**DOELSTELLING***Gebiedsbescherming*

De locaties van zowel de huidige manege Riant, als de nieuwe locatie bij het Spelderholt, liggen relatief dicht bij het aangewezen Natura 2000-gebied de Veluwe (zie afbeelding 1.1). Dit gebied maakt ook deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur van de provincie Gelderland. Hier wordt gestreefd naar de ontwikkeling van een robuuste ecologische verbindingszone: de Beekbergse poort.

Uit overleg met het bevoegd gezag, de provincie Gelderland, is gebleken dat in een zogenaamde “voortoets” onderzocht dient te worden of de voorgenomen herontwikkeling van het gebied in overeenstemming gebracht kan worden met deze beschermingskaders, eventueel door toepassing van een saldobenadering.

Flora- en faunawet

Omdat bij de uitvoering van het project de kans bestaat dat (leefgebieden van) beschermde planten- en diersoorten aangetast of verstoord worden en dat daarmee gehandeld zou kunnen worden in strijd met de Flora- en faunawet, dient een natuurtoets te worden uitgevoerd. Deze natuurtoets dient de informatie op te leveren, waarmee de verdere ontwikkeling van het voornemen in lijn gebracht kan worden met de bepalingen van de Flora- en faunawet.

HOOFDSTUK 2 Wettelijk kader natuurbescherming

2.1

INLEIDING

De (juridische) bescherming van natuur in Nederland verloopt langs twee sporen:

1. gebiedsbescherming: bescherming van specifieke natuurgebieden teneinde de daarin voorkomende soorten, habitats en ecosystemen in stand te houden;
2. soortbescherming: integrale bescherming van soorten.

De Nederlandse wetgeving is de laatste jaren sterk veranderd, mede onder invloed van internationale verdragen en de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. Vanaf 2005 zijn deze internationale verplichtingen volledig verankerd in onze eigen wetgeving. Er zijn twee relevante juridische kaders voor afweging van het natuurbelang in ruimtelijke ordening, ontwikkeling en inrichting:

1. de Natuurbeschermingswet voor gebiedsbescherming;
2. de Flora- en faunawet voor soortbescherming.

Naast de wettelijk bepaalde gebieds- en soortenbescherming is ook beleid ontwikkeld voor de bescherming van natuur, zowel door het rijk, de provincies als veel gemeentes. Hierin zijn de hierboven genoemde twee sporen ook herkenbaar:

1. ontwikkeling van de Ecologische Hoofdstructuur, een samenhangend netwerk van bestaande en nieuwe natuurgebieden, verbonden door verbindingszones;
2. bescherming van bedreigde soorten door middel van soortbeschermingsplannen.

In de ondergaande paragrafen wordt nader ingegaan op de wettelijke en beleidsmatige kaders voor natuurbescherming, die relevant zijn voor de maatregelen die gepland zijn bij het realiseren van de verplaatsing van manege Riant naar de locatie Spelderholt.

2.2

JURIDISCHE GEBIEDSBESCHERMING: NATURA 2000 EN NATUURBESCHERMINGSWET

De herontwikkeling van de locaties Spelderholt en Riant wordt in de directe nabijheid van een Natura 2000-gebied gerealiseerd. Natura 2000-gebieden vallen onder het beschermingsregime dat is opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998.¹

¹ Andere gebieden die een beschermde status op basis van de Natuurbeschermingswet 1998 hebben gekregen zijn de beschermde natuurmonumenten, en de gebieden die de minister van LNV aanwijst ter uitvoering van verdragen of andere internationale verplichtingen (met uitzondering van de Natura 2000-gebieden). Deze komen in de nabijheid van het plan niet voor.

Onder Natura 2000 worden de natuurgebieden verstaan die op grond van de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn aangewezen. De gebieden zijn van grote betekenis voor de bescherming van de Europese biodiversiteit en dienen gezamenlijk met alle andere aangewezen gebieden in Europa een ecologisch netwerk te vormen.

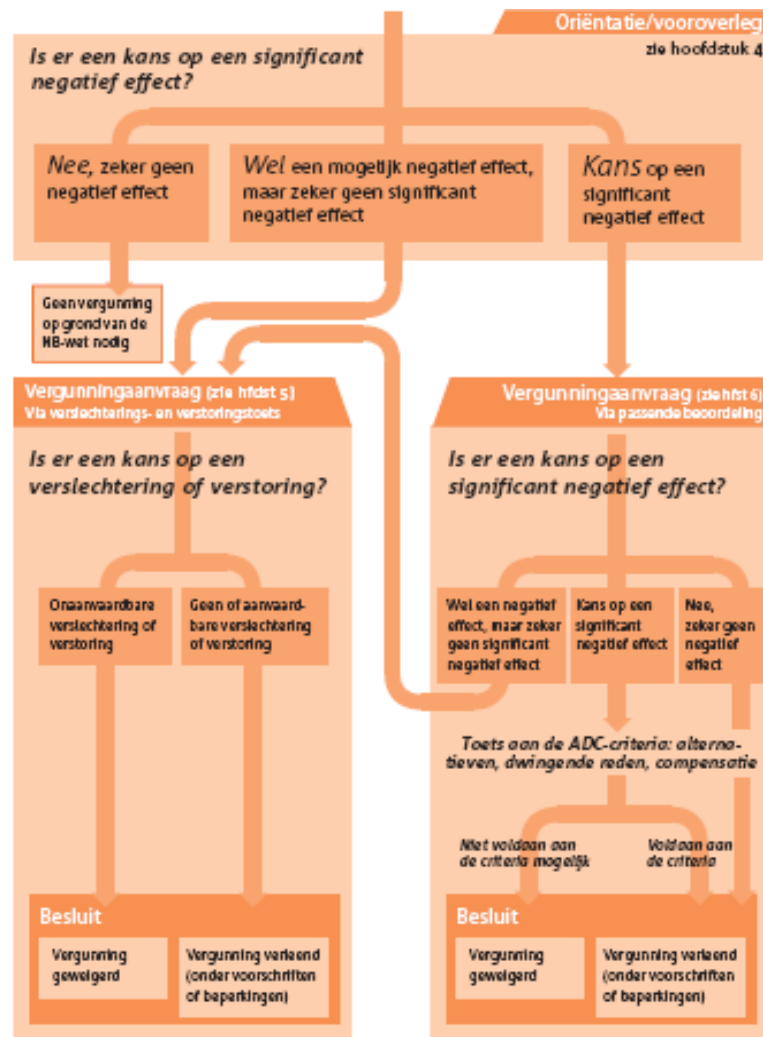
Voor alle Natura 2000-gebieden in Nederland zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd. Om de instandhoudingsdoelen te realiseren geldt onder andere een vergunningplicht voor alle plannen, projecten en activiteiten die (significante) gevolgen kunnen hebben voor het beschermde natuurgebied. Een vergunning voor een project kan alleen worden verleend indien vooraf zeker is dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zullen worden aangetast, wat inhoudt dat de instandhoudingsdoelen niet in gevaar worden gebracht. Hiervan mag alleen worden afgeweken wanneer alternatieve oplossingen voor het project ontbreken en wanneer sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang. Bovendien moet voorafgaand aan het toestaan van een plan waarbij significante effecten ontstaan, de zekerheid geboden worden dat alle schade wordt gecompenseerd. Dit wordt getoetst aan de hand van de zogenaamde ADC-toets: Alternatieven, Dwingende redenen van groot openbaar belang en Compenserende maatregelen. Het ministerie van LNV heeft een schematisch model opgesteld van het afwegingskader voor de noodzakelijkheid van de aanvraag van een vergunning op basis van de Natuurbeschermingswet 1998. In afbeelding 2.2 is een schema van de procedure afgebeeld.

Wanneer uit onderzoek met zekerheid vastgesteld kan worden dat een plan of activiteit niet leidt tot aantasting van de natuurlijke kenmerken van het gebied, kan besluitvorming volgens de vigerende RO-kaders plaatsvinden. In dit geval betekent dit dat de gemeenteraad van Apeldoorn de benodigde bestemmingsplanwijziging kan vaststellen en GS van de provincie Gelderland daar toestemming aan kan verlenen.

Afbeelding 2.3

Schema werking

Natuurbeschermingswet 1998

2.3

JURIDISCHE GEBIEDSBESCHERMING: ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR

Bescherming Ecologische Hoofdstructuur

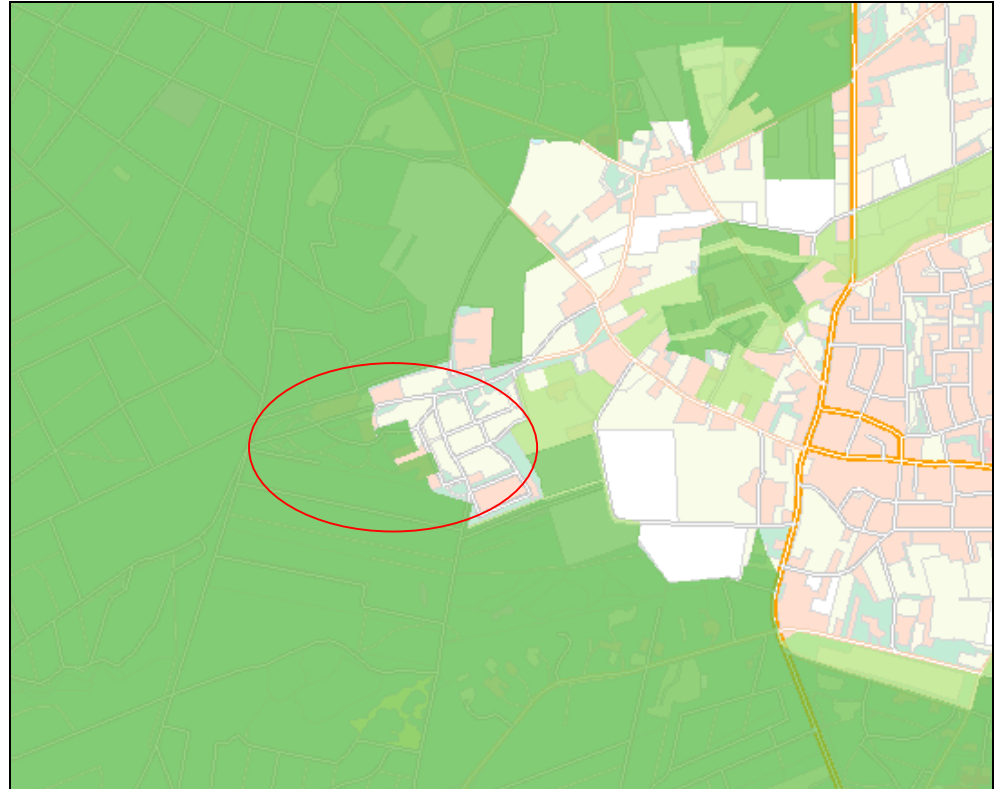
In het Streekplan van de Provincie Gelderland is het beschermingsregime opgenomen voor de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De EHS is nog in ontwikkeling en omvat een samenhangend netwerk van kwalitatief hoogwaardige natuurgebieden en natuurlijke cultuurlandschappen in Nederland. Onder de EHS vallen ook alle (Nederlandse) Natura 2000-gebieden, EHS-verwevingsgebieden en (robuuste) ecologische verbindingzones. Zowel het Natura 2000-gebied in de omgeving van het plangebied, als het oosten van het plangebied (EHS natuur en EHS verweven) vallen onder dit beschermingsregime.

Voor ruimtelijke ontwikkelingen binnen de EHS geldt het 'nee, tenzij beginsel': ruimtelijke ontwikkelingen zijn niet mogelijk als daarmee de wezenlijke kenmerken of waarde van het gebied significant worden aangetast, tenzij er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang.

Indien geen reële alternatieven aanwezig zijn en er wel redenen van groot openbaar belang zijn, kunnen bestemmingsplanwijzigingen die leiden tot aantasting van de wezenlijke kenmerken of waarden van de EHS-natuur alleen door de Gedeputeerde Staten worden goedgekeurd indien de schade zoveel mogelijk wordt beperkt door compenserende maatregelen. Per saldo zal op planniveau of op gebiedsniveau geen verlies mogen optreden van areaal, kwaliteit en samenhang.

Afbeelding 2.4

ECOLOGISCHE
HOOFDSTRUCTUUR
Donkergroen: EHS natuur
Lichtgroen: EHS verweving
Blauwgroen: EHS verbin-
dingszone
(Atlas Groen Gelderland)
Rood omcirkeld: nieuwe
locatie Manege Riant en
woningen

Richtlijn compensatie Gelderland

De Richtlijn compensatie natuur en bos van de provincie Gelderland uit 1998 geeft uitwerking aan het uitgangspunt in het Streekplan dat de oppervlakte natuur en bos in de provincie niet mag verminderen. De provinciale regeling sluit nauw aan bij de rijkscompensatieregeling.

De Provinciale compensatieregeling heeft betrekking op de categorieën bos en natuur. Onder 'bos' worden gebieden verstaan die in het bestemmingsplan de bestemming bos hebben en die op grond van de Boswet een herplantplicht hebben (buiten de bebouwde kom) of bossen volgens dezelfde criteria binnen de bebouwde kom.

Onder 'natuur' wordt verstaan: gronden met in het bestemmingsplan natuur en waarbij dat blijkt uit de doeleindenbeschrijving. Onder natuur zijn tevens gebieden gerangschikt die niet als zodanig zijn bestemd, maar met feitelijk aanwezige natuurwetenschappelijke waarden, bijvoorbeeld met een hoge provinciale natuurbehoudswaarde (NBW). Uitgezonderd zijn gebieden waar de natuurwaarden zijn gekoppeld aan het agrarisch gebruik.

Volgens de regeling kunnen natuur en bos alleen plaatsmaken voor een ander ruimtegebruik als er voor de specifieke locatiegebonden ontwikkeling geen alternatieve locaties aanwezig zijn. De provincie eist hiervoor een duidelijke omschrijving van de redenen waarom hier sprake van is (motiveringsplicht). Onttrekking dient altijd aansluitend aan een natuur- of boskern te worden gecompenseerd, binnen dezelfde of aangrenzende gemeente(n). Natuur dient - uitzonderingen daargelaten - door natuur en bos dient door bos te worden gecompenseerd.

In de Richtlijn compensatie natuur en bos (Provincie Gelderland, 1998) is, gebaseerd op de vervangbaarheid van de natuurdoeltypen, een indeling gemaakt in drie categorieën:

- § Categorie 1: makkelijk vervangbaar, ontwikkelingstijd 25 jaar: toeslag 20%;
- § Categorie 2: matig vervangbaar, ontwikkelingstijd 25-100 jaar gecombineerd met een hoge ecologische en of landschappelijke kwaliteit: toeslag 30%;
- § Categorie 3: moeilijk of niet vervangbaar (ontwikkelingstijd 100 jaar): toeslag 40%.

2.4

JURIDISCHE SOORTBESCHERMING: FLORA- EN FAUNAWET

Sinds 1 april 2002 regelt de Flora- en faunawet de bescherming van in het wild voorkomende inheemse planten en dieren. In de wet is onder meer bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld mogen worden (algemene verbodsbepalingen, artikelen 8 t/m 12). Bovendien dient iedereen voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende planten en dieren (zorgplicht, artikel 2). Daarnaast is het niet toegestaan om hun directe leefomgeving, waaronder nesten en holen, te beschadigen, te vernielen of te verstoren. De Flora- en faunawet heeft dan ook belangrijke consequenties voor ruimtelijke plannen. De belangrijkste, voor ruimtelijke plannen relevante wettelijke bepalingen, zijn opgenomen in Bijlage 1.

Mogelijkheid voor vrijstellingen en ontheffingen

Bij ruimtelijke plannen met mogelijke gevolgen voor beschermde planten en dieren is het verplicht om vooraf te toetsen of deze plannen kunnen leiden tot overtreding van algemene verbodsbepalingen. Wanneer dat het geval dreigt te zijn, moet onderzocht worden of er maatregelen genomen kunnen worden om dit te voorkomen, of de gevolgen voor beschermde soorten te verminderen. Onder bepaalde voorwaarden geldt een vrijstelling of is het mogelijk van de minister van LNV ontheffing van de algemene verbodsbepalingen te krijgen voor activiteiten op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Ten aanzien van de criteria die voor vrijstellingen en ontheffingen gelden, kunnen drie groepen soorten worden onderscheiden. Deze groepen sluiten aan bij de indeling in tabellen van de AMvB Flora- en faunawet.

Groep 1: Algemene soorten waarvoor een vrijstelling geldt (Tabel 1 AMvB).

Voor algemeen voorkomende soorten geldt een algemene vrijstelling van de verboden 8 tot en met 12. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Wel blijft ook voor deze soorten de zorgplicht van kracht.

Groep 2: Overige soorten waarvoor een vrijstelling geldt wanneer volgens een gedragscode gewerkt wordt (Tabel 2 AMvB; vogels).

Voor een aantal soorten geldt een vrijstelling mits volgens een door het ministerie goedgekeurde gedragscode wordt gewerkt. Wanneer een dergelijke gedragscode (nog) niet beschikbaar is, kan een ontheffing worden aangevraagd. Deze kan worden verleend indien de beoogde ruimtelijke ingreep geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van de soort(en). Eventueel moeten hiertoe mitigerende en compenserende maatregelen genomen worden. Voor vogels geldt echter een uitgebreide toets voor een ontheffing (zie onder groep 3).

Groep 3: Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten en in AMvB aanvullend aangewezen soorten (streng beschermde soorten) (Tabel 3 AMvB).

Voor soorten genoemd in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en voor de door het ministerie van LNV per algemene maatregel van bestuur nog aanvullend aangewezen soorten geldt een zwaar beschermingsregime. Voor deze soorten geldt geen vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Een ontheffing kan alleen worden verleend wanneer:

- § er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- § er sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu gunstige effecten;
- § er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort(en).

Plicht om vooraf te toetsen

Wanneer voor ruimtelijke ingrepen plannen worden ontwikkeld of voornemens ontstaan om werkzaamheden uit te voeren, dient vooraf goed te worden beoordeeld of er mogelijke nadelige consequenties voor beschermde inheemse soorten zijn. In beginsel is daarvoor de initiatiefnemer zelf verantwoordelijk. Deze moet tijdens de uitwerking van zijn plannen of tijdens het plannen van werkzaamheden het volgende in kaart brengen:

- § Welke beschermde dieren en plantensoorten komen in en nabij het plangebied voor?
- § Heeft het realiseren van het plan of de uitvoering van geplande werkzaamheden gevolgen voor deze soorten?
- § Zijn deze gevolgen strijdig met de algemene verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet betreffende planten op hun groeiplaats of dieren in hun natuurlijke leefomgeving?
- § Kunnen het plan of de voorgenomen werkzaamheden zodanig aangepast worden dat dergelijke handelingen niet of in mindere mate gepleegd moeten worden of zodanig uitgevoerd worden dat de invloed op beschermde soorten vermindert of opgeheven wordt?
- § Is om de plannen te kunnen uitvoeren of de werkzaamheden te kunnen verrichten vrijstelling mogelijk of ontheffing (ex-artikel 75 van de Flora- en faunawet) van de verbodsbepalingen betreffende planten op de groeiplaats of dieren in hun natuurlijke leefomgeving vereist?
- § Welke voorwaarden zijn verbonden aan vrijstellingen of ontheffingen, en welke consequenties heeft dit voor de uitvoering van het plan?

De Flora- en faunawet en andere procedures

De toets van een ruimtelijk project aan de Flora- en faunawet, en de daaruit eventueel volgende ontheffingverlening, is een zelfstandige procedure. De bestemming van een terrein, of de verlening van vergunningen (bijvoorbeeld een bouwvergunning) laat onverlet dat een dergelijk plan in overeenstemming moet zijn met de Flora- en faunawet om tot uitvoering gebracht te mogen worden.

In toenemende mate zal het bevoegd gezag de Flora- en faunawet betrekken in haar besluitvorming vanuit andere procedures. De provincie beoordeelt bij de toetsing van bestemmingsplannen of de gewenste bestemmingen gerealiseerd kunnen worden in overeenstemming met de Flora- en faunawet. Wanneer hierover onvoldoende zekerheid bestaat, kan goedkeuring aan een bestemmingsplan worden onthouden. Gemeenten betrekken de Flora- en faunawet regelmatig bij de beoordeling van vergunningaanvragen met een mogelijke impact op natuurwaarden.

De natuurtoets voor de verplaatsing van manege Riant naar de locatie Spelderholt geeft het bevoegd gezag de informatie over de gevolgen van het plan voor beschermde soorten planten en dieren, die zij nodig heeft om diverse besluiten te kunnen nemen:

1. de toetsing van het bestemmingsplan door de provincie. Hiervoor moet aangetoond zijn dat de beoogde bestemming niet leidt tot strijdigheden met de bepalingen in de Flora- en faunawet (m.a.w. er mag geen onrealiseerbare bestemming aan het gebied gegeven worden);
2. de eventuele verlening van een ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet door de minister van LNV. In het geval dat een ontheffing aangevraagd moet worden, geeft de natuurtoets de benodigde onderbouwing ten aanzien van de criteria op grond waarvan ontheffing verleend kan worden;
3. het aantonen van zorgvuldig handelen ten aanzien van beschermde dieren en planten bij de realisatie van het bestemmingsplan, in het geval van inspectie door (bijvoorbeeld) de Algemene Inspectie Dienst (AID) van het ministerie van LNV, of bij beroepen- en bezwarenprocedures door omwonenden en belanghebbenden.

HOOFDSTUK

3

Opzet van de
Natuurtoets

Het onderzoek naar de gevolgen van de herontwikkeling van het gebied voor natuur, bestaat uit twee hoofdonderdelen. Het onderzoek in het kader van de gebiedsbescherming (Natuurbeschermingswet 1998) en het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten (Flora- en faunawet). De toetsing in het kader van de Natuurbeschermingswet is verder uitgewerkt in hoofdstuk 4 en de toetsing in het kader van de Flora- en faunawet in hoofdstuk 5. Hoofdstuk 6 gaat in op de effecten van de evenementen die gehouden worden op en in de nabijheid van de manege.

De aanpak van het onderzoek wordt in onderstaande paragrafen toegelicht. In hoofdstuk 7 worden de conclusies gepresenteerd.

3.1

OPZET GEBIEDSBESCHERMING

De gevolgen voor beschermde natuurgebieden worden in een zogenaamde integrale voortoets vastgesteld. Omdat de Natura 2000-gebieden en de PEHS een vergelijkbaar beschermingskader kennen, is het onderzoek vanuit deze twee kaders integraal opgezet.

Bij de beoordeling van de gevolgen voor Natura 2000 is het volledige plan in samenhang beoordeeld. Zowel de eventuele negatieve gevolgen van vestiging van nieuwe bebouwing en het gebruik van de manege, als de positieve gevolgen van natuurontwikkeling op (voormalige) agrarische percelen zijn vastgesteld. Door middel van een saldobenadering is beoordeeld of negatieve en positieve gevolgen op elkaar betrokken kunnen en mogen worden.

Ten aanzien van het Natura 2000-gebied is bepaald welke gevolgen het plan kan hebben op beschermde habitattypen en (leefgebieden van) soorten in het Natura 2000-gebied Veluwe. De verschillende potentiële invloeden van plan zijn daarbij langsgelopen:

- § Ruimtebeslag op habitattypen en/of leefgebieden.
- § Ontwikkeling van nieuwe habitats en leefgebieden door natuurontwikkeling.
- § Verstoring door geluid en licht vanuit ontwikkelde locaties.
- § Verstoring door toegenomen betreding van natuurgebieden.
- § Toename van ammoniakdepositie in gevoelige habitattypen.

Bij het bepalen van de effecten van het plan is gebruik gemaakt van eerdere uitgevoerde effectbeschrijvingen (Cuppen, 2005; Tauw, 2006):

- § Vervolgens is beoordeeld of deze gevolgen risico's kunnen opleveren voor de instandhoudingsdoelen van het gebied. Daarbij is de saldobenadering toegepast: wordt de aantasting van een bepaald habitatype of een bepaalde soort op de ene plaats gecompenseerd door uitbreiding op een andere plaats?

Het eindoordeel van het onderzoek is of na eventuele toepassing van de saldobenadering significante gevolgen voor het Natura 2000-gebied de Veluwe uitgesloten kunnen worden.

3.2

OPZET SOORTENBESCHERMING

Het onderzoek naar de gevolgen voor beschermde soorten richt zich op de beantwoording van de vraag of door de realisatie van het project algemene verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet overtreden (dreigen te) worden, welke mitigerende maatregelen hiervoor getroffen kunnen worden en welke procedurele stappen hieruit volgen. Dit onderzoek heeft de volgende opzet:

Verzamelen gegevens

Via het Natuurloket, een organisatie die gegevens over het voorkomen van flora en fauna beschikbaar stelt aan gebruikers, is nagegaan hoeveel beschermde soorten voorkomen in het kilometerhok waarin het plangebied zich bevindt. Welke soorten precies voorkomen is voor dit project niet bij het Natuurloket nagegaan. Hiervoor hebben de gegevens niet het juiste detailniveau. De verspreiding van beschermde flora en fauna in en direct rondom het plangebied is daarom nader onderzocht door middel van een veldbiologisch onderzoek in het plangebied Spelderholt en op de huidige locatie van manege Riant (Ecologisch adviesbureau Mulder, 2006).

Beoordeling en toetsing

Bij de toetsing van het plan aan de Flora- en faunawet is op een systematische wijze in een aantal stappen beoordeeld welke juridisch relevante gevolgen het plan heeft ten aanzien van beschermde soorten en welke randvoorwaarden de wet hierdoor stelt aan de uitvoering van het plan.

Bij de beoordeling van de effecten van het plan op de aanwezige soorten is eerst gekeken naar de invloeden die het plan heeft op de aanwezige leefmilieus: welke veranderingen in kwaliteit en areaal treden op door de verschillende activiteiten die aan het plan verbonden zijn (paragraaf 5.3).

Vervolgens zijn zowel de negatieve als de positieve gevolgen van (uitvoering van) het plan op de beschermde planten- en diersoorten en hun groeiplaatsen c.q. vaste verblijfplaatsen beschreven. De soorten waarvoor geen effecten worden geconstateerd, blijven in de volgende stappen buiten beschouwing (paragraaf 5.4).

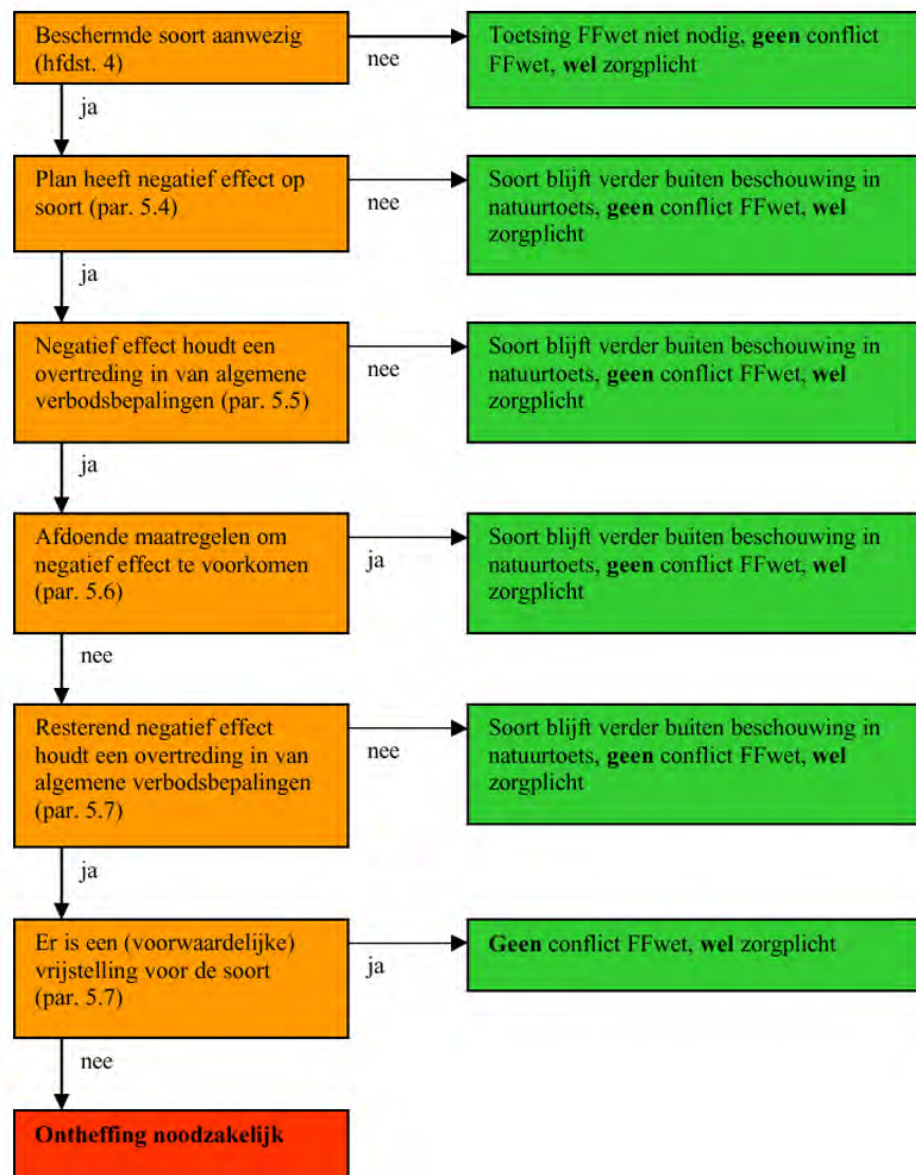
Voor de geconstateerde (negatieve) gevolgen wordt onderzocht of ten aanzien van de in het gebied voorkomende beschermde soorten algemene verbodsbepalingen overtreden (dreigen te) worden (paragraaf 5.5).

Vervolgens wordt beschreven of er mogelijkheden zijn voor het vermijden of beperken van de effecten, bijvoorbeeld door een goede planning, zorgvuldige uitvoering van werkzaamheden of het treffen van aanvullende beschermingsmaatregelen.

Hiermee wordt tevens invulling gegeven aan de wettelijke zorgplicht. De soorten waarvoor afdoende maatregelen genomen kunnen worden om negatieve effecten geheel te voorkomen, blijven verder buiten beschouwing (paragraaf 5.6).

In de volgende stap is beoordeeld of de resterende negatieve effecten vallen binnen de algemene verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Alleen op deze effecten en de hierbij betrokken beschermde soorten heeft de Flora- en faunawet betrekking (paragraaf 5.7).

Tenslotte is beoordeeld of de wet uitzonderingsmogelijkheden (vrijstelling of ontheffing) biedt voor de eventueel geconstateerde strijdigheden met de algemene verbodsbepalingen, welke voorwaarden hieraan verbonden zijn en op welke wijze het plan aan deze voorwaarden kan voldoen (paragraaf 5.7).

HOOFDSTUK

4 Toets aan de gebiedsbescherming

4.1 NATURA 2000-GEBIED VELUWE

4.1.1 INLEIDING

In dit hoofdstuk worden de te verwachten effecten beschreven op het Natura 2000-gebied Veluwe, dat is aangewezen in het kader van de Vogel- en Habitatrichtlijn (Natuurbeschermingswet (1998)). Hierbij worden zowel de eventueel negatieve als positieve effecten behandeld.

Juridisch gezien is enkel de toetsing aan de instandhoudingsdoelen doorslaggevend bij het beoordelen van de plannen in (de nabijheid van) Natura 2000-gebieden.

Het onderzoek richt zich op de volgende vragen:

1. Zijn soorten en habitats waarvoor het gebied is aangewezen als Natura 2000-gebied in de nabijheid van het plangebied aanwezig?
2. Welke invloeden hebben de ontwikkelingen op deze beschermde waarden:
 - a. aantasting en/of ontwikkeling van habitats en leefgebieden;
 - b. veranderingen in verstoringsniveaus door geluid, licht en aanwezigheid van mensen;
 - c. veranderingen in niveaus van ammoniakdepositie
3. Zijn de voorkomende soorten en/of habitats gevoelig voor deze veranderingen?
4. Op welke plaatsen en in welke mate worden gevoelige soorten en habitats aangetast?
5. Op welke plaatsen en in welke mate worden ontstaan betere condities voor habitats en soorten?
6. Kan het plan worden uitgevoerd zonder dat afbreuk wordt gedaan aan de instandhoudingsdoelen voor het Natura 2000-gebied Veluwe?

4.1.2 BESCHERMDE WAARDEN

In Bijlage 2 zijn de instandhoudingsdoelen voor de Veluwe opgenomen (LNV, 2005). Van de beschermde soorten en habitattypen binnen het Natura 2000-gebied Veluwe komt een beperkt aantal (in potentie) voor in de omgeving van het plangebied. Deze zijn deels in kaart gebracht in eerdere onderzoeken (Cuppen, 2005; Tauw, 2006). De aanwezigheid van de beschermde soorten en habitattypen is aangegeven in het onderstaande overzicht.

Habitattypen

H4030 Droge Europese heide

Direct ten zuiden van Spelderholt komt een klein perceel droge heide voor (0,5 ha). Struikheide is hier aspectbepalend met daarnaast soorten als bochtige smeie, schapenzuring en pilzegge in lage bedekking. Ook komen de Rode Lijstsoorten stekelbrem en kruipbrem voor (Cuppen, 2005).

Afbeelding 4.5

Heideterreintje bij
spelderholt

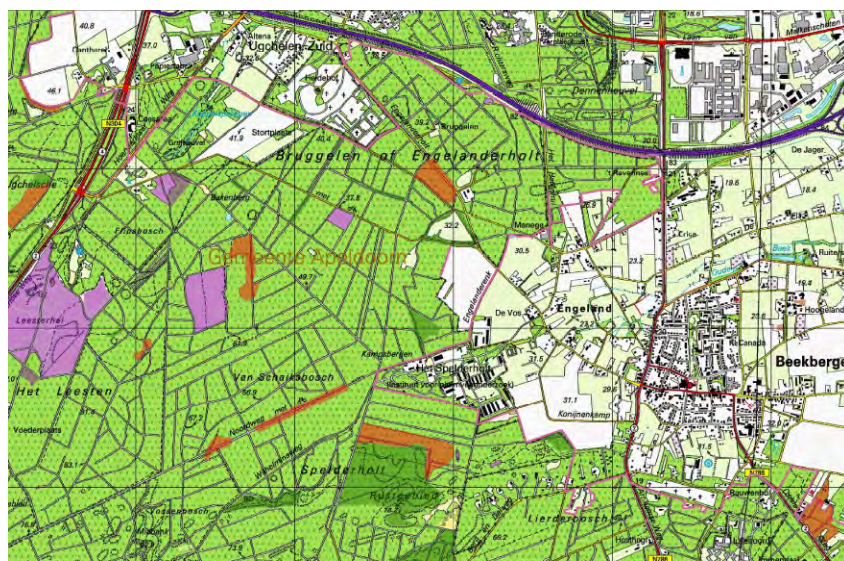

H9190 Oude zuurminnende eikenbossen op zandvlakten met zomereik

Loofbossen die behoren tot dit habitatype zijn aangetroffen op verschillende plaatsen in de omgeving van zowel Spelderholt Zuid als de huidige manege Riant. De vlakken waarop dit bostype voorkomt zijn geel aangegeven op onderstaande kaart (afbeelding 4.5).

Afbeelding 4.6

Ligging habitattypen rond
Spelderholt (Bron: Provincie
Gelderland), waarbij bruin=
beuken-eikenbos, groen=
oud eikenbos; paars= droge
heide.

Het gaat om Eiken-berkenbossen waarin zomereik en ruwe berk het aspect bepalen in de boomlaag en waar veel blauwe bosbes in de kruidlaag voorkomt.

In de omgeving van manege Riant en Spelderholt komen ook loofbossen voor die potentieel tot het habitatype behoren, d.w.z. daartoe tot ontwikkeld kunnen worden door gericht beheer (Cuppen, 2005). Deze percelen zijn niet opgenomen op de bovenstaande kaart.

Afbeelding 4.7

Eikenbos bij Spelderholt

Afbeelding 4.8

Eikenbos met ondergroei van bosbes bij manege riant

Verder komen er nog zeer kleine oppervlakten stuifzand en stuifzandheide voor.

Soorten

In de omgeving van het plangebied komt binnen het Natura 2000-gebied voornamelijk bos voor. Dit zijn geschikte leefgebieden voor twee kwalificerende broedvogelsoorten: wespandief en zwarte specht. De overige kwalificerende vogelsoorten zijn gebonden aan heidebiotopen met overgangen naar bos, stuifzand en water. Deze kunnen voor de omgeving van het plangebied uitgesloten worden.

Wespandief en zwarte specht broeden niet in de directe omgeving van het plangebied.

De bossen bij Spelderholt en manege Riant maken wel deel uit van het foerageergebied van beide soorten (Tauw, 2006). De provincie Gelderland hanteert, mede op basis van het gebiedendocument van LNV voor de Veluwe, het uitgangspunt dat alle bossen op de Veluwe (potentieel) leefgebied zijn voor beide soorten.

De Habitatrictlijnsoorten drijvende waterweegbree, meervleermuis, gevlekte witsnuitlibel, vliegend hert, kamsalamander, beekprik en rivierdonderpad komen in de nabijheid van het plangebied niet voor (Tauw, 2006).

4.1.3

EFFECTBEOORDELING

In tabel 4.1 is de gevoeligheid van de bovengenoemde kwalificerende habitats en soorten aangegeven voor de effecten die (kunnen) optreden.

Aantasting door ruimtebeslag

De voorgenomen activiteiten hebben geen fysieke gevolgen voor bestaande waarden in het Natura 2000-gebied: ze vinden plaats buiten de begrenzing van het gebied. Habitattypen en leefgebieden van wespandief en zwarte specht worden derhalve niet aangetast.

Op de vrijkomende gronden (directe omgeving manege Riant, Spelderholt-Noord en percelen op de Beekberger Enk) kan nieuwe natuur ontwikkeld worden. In beginsel liggen hier mogelijkheden om het habitatype droge heide te ontwikkelen. Ontwikkeling van zuurminnende eikenbossen ligt, mede door de lange ontwikkelingsduur, minder voor de hand.

Deze gebieden liggen echter vrijwel alle buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied, waardoor de ontwikkeling van natuur op deze gronden slechts in beperkte mate bij kan dragen aan de instandhoudingsdoelen voor het Natura 2000-gebied Veluwe.

Op een perceel ten noordoosten van de huidige locatie van manege Riant zal droge heide worden ontwikkeld. Dit perceel valt wel binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied (zie par. 4.1.4).

Tabel 4.1

Gevoeligheden van
voorkomende habitattypen en
soorten waarvoor het gebied is
aangewezen

-: niet gevoelig

+: gevoelig

++: zeer gevoelig

(www.minlnv.nl)

	Geluid	Licht	Recreatie	Ammoniak- depositie
Habitatype				
Droge Europese heide	n.v.t.	n.v.t.	+	++
Zuurminnende eikenbossen	n.v.t.	n.v.t.	+	+
Soorten				
Wespandief	+	-	++ (broedlocatie)	+
Zwarte specht	+	-	+	-

Geluid en licht

De emissie van geluid en licht uit (extensief bebouwde) gebieden is zeer beperkt. De uitstraling van licht wordt bovendien in dit geval sterk beperkt door het bosachtige karakter van de omgeving. Door een goede inrichting van het gebied kan uitstraling van licht in verregaande mate voorkomen worden. Bovendien blijkt uit tabel 4.1. dat de kwalificerende soorten niet gevoelig zijn voor licht.

De activiteiten op de manege hebben een beperkte emissie van geluid en licht tot gevolg. De horecafaciliteiten van de manege zullen vrijwel uitsluitend gebruikt worden door bezoekers van de manege.

Manege Riant mag geen commerciële activiteiten uitvoeren om de horecafunctie van het bedrijf te promoten. Hierdoor worden dan ook geen extra bezoekers verwacht, ook gezien het feit dat er geen toename van activiteiten plaatsvindt.

Daarnaast geldt dat de geringe toename van geluid en licht in Spelderholt wegvalt tegen de afname op de bestaande locatie. De bestaande locatie ligt dicht bij de grens van het Natura 2000-gebied dan de nieuwe locatie voor de manege in Spelderholt-Zuid.

Ook de geplande studentenwoningen zijn een potentiële bron van extra geluid en licht.

Deze toename is echter zeer beperkt. Het gaat hier om een gering aantal wooneenheden met in totaal maximaal 55 studenten, met een lichamelijke of verstandelijke beperking. Deze studenten zijn grotendeels nu ook al overdag in het gebied aanwezig. Middels dit complex wordt hen een overnachtingsmogelijkheid geboden. Het aantal autobewegingen dat het halen en brengen van de studenten tot doel heeft, kan hierdoor wellicht verminderen. Concluderend kan gesteld worden dat de gevolgen van verstoring door licht en geluid verwaarloosbaar zijn en niet leiden tot een significante aantasting van de kwaliteit van het leefgebied van de kwalificerende soorten wespandief en zwarte specht.

Recreatie

Door de komst van een 35-tal woningen in Spelderholt, waar naar schatting ongeveer 70 mensen zullen komen wonen, kan de recreatieve druk in dit deel van de Veluwe enigszins toenemen. De gevolgen van (veranderingen in) recreatieve druk zijn reeds door Tauw (2006) beschreven. Zij concluderen dat, gezien de grootte van de foerageergebieden van wespandief en zwarte specht, geen nadelige effecten op de foerageermogelijkheden van beide soorten verwacht worden als gevolg van een verschuiving c.q. lichte toename van recreatiedruk.

Dit kan duidelijk gemaakt worden door een (vereenvoudigde) benadering toe te passen die ook door Alterra is gebruikt in het project natuureffectenboekhouding op de Veluwe (Alterra, 2006). Hierin wordt onderscheid gemaakt in de verstoring door recreatie ten gevolge van dagelijks bezoek en ten gevolge van recreatief bezoek.

Het meest relevant in deze is het dagelijkse bezoek, dat plaats vindt binnen een straal van 2 km van de woning en met name wordt uitgevoerd door hondenbezitters. Gezien het statistische gegeven dat ruim 10% van de Nederlanders een hond heeft, zullen ongeveer 7 (uitgaande van 2 bewoners per woning) hondenbezitters gaan wonen in Spelderholt Zuid. Gerelateerd aan de hoeveelheid hondenbezitters in de nabijgelegen kern Beekbergen (circa 500, gezien het inwonertal van ongeveer 5000) zal dit nauwelijks extra verstoring opleveren. De tegenhanger van het dagelijkse bezoek, dat frequent wordt ondernomen, een kort tijdsbestek heeft en lokaal van aard is, is het recreatief bezoek. Dit bezoek kent een laag frequentiegehalte, heeft een relatief lang tijdsbestek en is regionaal van aard. De toename van dit bezoek ten gevolge van de nieuwbouwwoningen in Spelderholt Zuid zal overwegend elders, verspreid over het Veluwegebied, plaatsvinden. Gezien de hoge recreatiedruk die dit gebied al kent, zal een zo geringe toename geen merkbare extra verstoring opleveren.

Het recreatieve gebruik van de Veluwe lijkt tot nu toe samen te gaan met de ontwikkeling en instandhouding van duurzame populaties van wespandief en zwarte specht (Hustings et al, 2002; Bijlsma et al., 2001). Beide soorten hebben zich in de loop van de 20^e eeuw sterk uitgebreid, gelijktijdig met de toename van dag- en verblijfrecreatie op de Veluwe.

Aantalschommelingen in de overigens redelijk stabiele populaties van beide soorten lijken vooral verband te houden met voedselbeschikbaarheid, predatie (haviken) en structuurkenmerken van het biotoop (toename bos). Op gebiedsniveau lijkt geen sprake te zijn van significante gevolgen van recreatie voor beide soorten. Het is daarom niet aannemelijk dat de relatief zeer geringe toename van bezoekers vanuit Spelderholt-Zuid significante gevolgen zal hebben voor de kwalificerende soorten wespandief en zwarte specht.

De voor menselijke aanwezigheid gevoelige broedlocaties van beide soorten liggen niet in de nabijheid van Spelderholt.

Ammoniakdepositie

Een mogelijk belangrijke invloed op habitattypen en soorten van Natura 2000-gebied de Veluwe is stikstofdepositie (in dit geval in de vorm van ammoniak). De zes habitattypen die in de nabijheid van de manege liggen (zowel huidige als nieuwe situatie) zijn gevoelig tot zeer gevoelig voor stikstofdepositie². Ook het leefgebied van de zwarte specht en wespandief, twee vogelsoorten waarvoor de Veluwe is aangewezen en die in potentie voorkomen nabij het studiegebied, is gevoelig voor stikstofdepositie.

Om na te gaan welk effect de verplaatsing en verkleining van manege Riant heeft op de ammoniakdepositie ter plaatse van de gevoelige habitattypen (habitattypenkaart Provincie Gelderland d.d. 10-2-2009, zie Afbeelding 4.6) zijn berekeningen met het programma Agro Stacks gedaan.

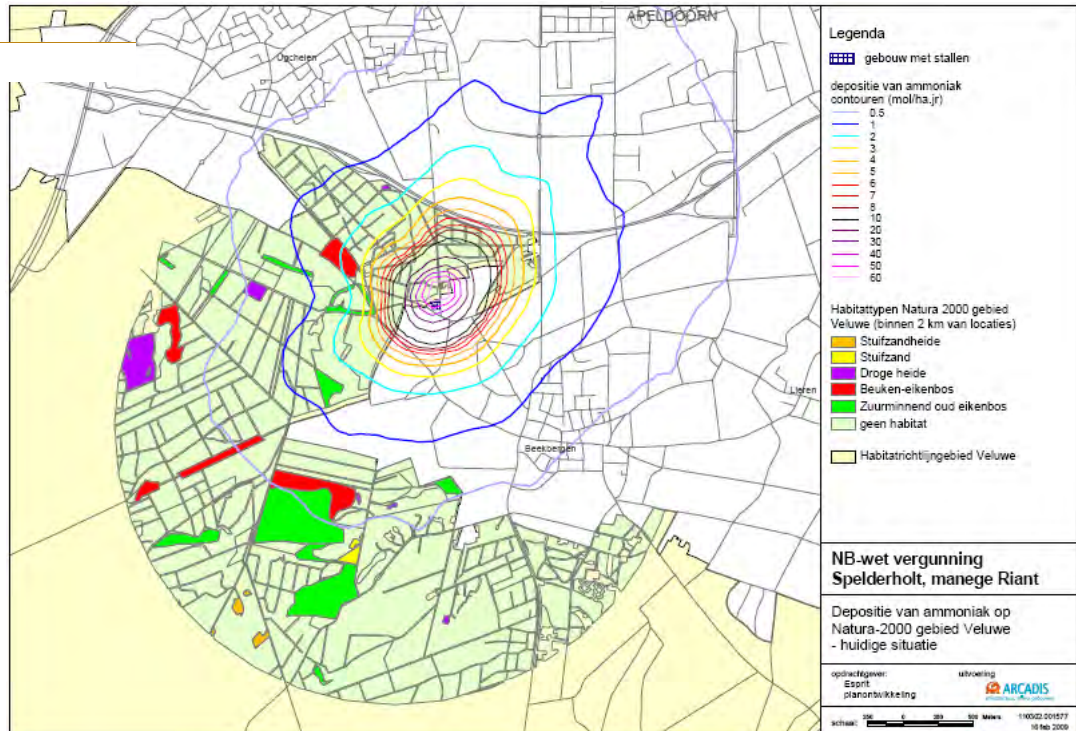
Hierbij zijn de parameters voor de huidige en de plansituatie gelijk gehouden, met uitzondering van de aantallen paarden (voor de nieuwe situatie is uitgegaan van twee scenario's van respectievelijk 50 en 70 paarden, de huidige situatie gaat uit van 63 paarden en 10 pony's).

De resultaten van de berekeningen zijn visueel in onderstaande kaartjes weergegeven. In navolgende zijn de maximale en gemiddelde (over het oppervlakte van het betreffende habitatype) jaarlijkse depositiewaarden per habitatype weergegeven.

² Dobben, H. van & A. van Hinsberg, 2008. Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en Natura 2000-gebieden. Alterra Rapport 1654.

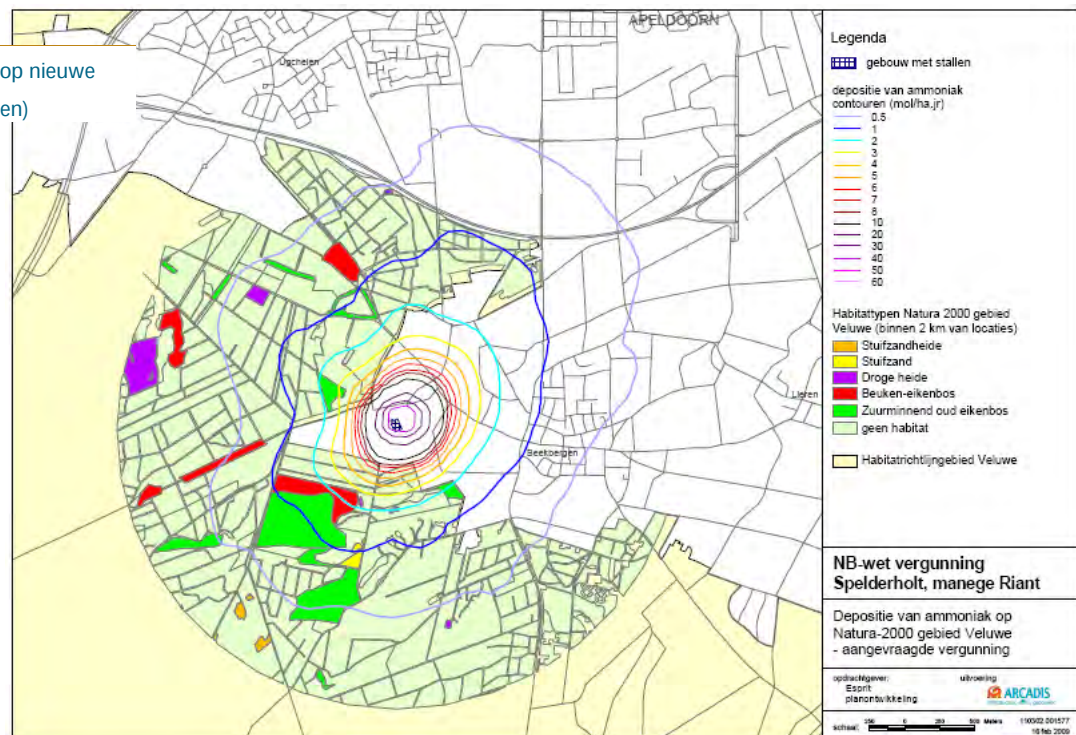
Afbeelding 4.7

Huidige situatie

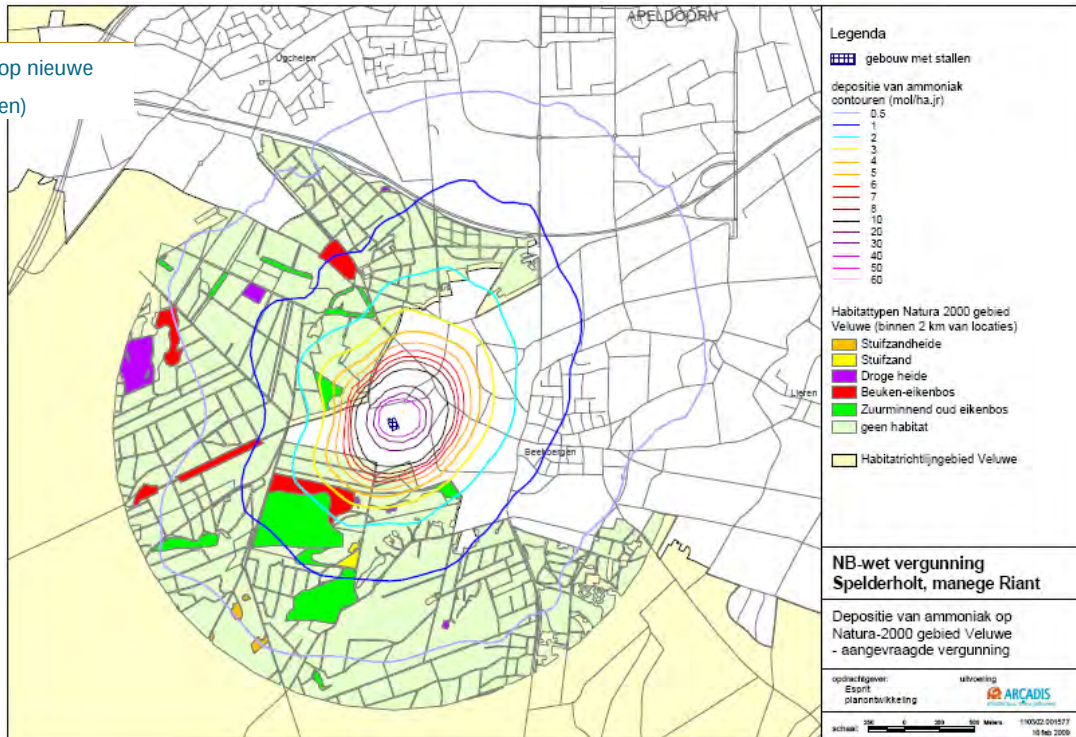
Afbeelding 4.8

Situatie manege op nieuwe locatie (50 paarden)

Afbeelding 4.9

Situatie manege op nieuwe
locatie (70 paarden)

Resultaten habitattypen

Uit de berekeningen blijkt dat de nieuwe situatie met 50 paarden bij habitattypen H2310, H2330 en H4030 zorgt voor een zeer kleine stijging van de maximale stikstofdepositie. Bij habitattypen H9120 / H9160 en H9190 leidt de nieuwe situatie met 50 paarden tot een enigszins hogere gemiddelde stikstofdepositie. Bij een nieuwe situatie met 70 zullen zowel de gemiddelde als de maximale waarden enigszins toenemen (zie Tabel 4.1).

Tabel 4.1

Vergelijking van
ammoniakdepositie tussen
huidige en nieuwe situaties. Bij
de nieuwe situaties is
vetgedrukt weergegeven voor
welke habitattypes er een
toename in stikstofdepositie
wordt verwacht.

Habitattype	Kritische depositiewaarde (in mol/ha/jr) Tussen haakjes de 0,5%-waarde	Ammoniakdepositie (mol/ha/jr): maximaal / gemiddeld		
		Huidige situatie	Nieuwe situatie 50 paarden	Nieuwe situatie 70 paarden
H2310 Stuifzandheiden	1100 (5,5)	0,3 / 0,3	0,4 / 0,4	0,6 / 0,5
H2330 Zandverstuivingen	740 (3,7)	0,5 / 0,4	1,2 / 0,9	1,7 / 1,3
H4030 Droge heiden	1100 (5,5)	1,6 / 0,4	2,5 / 0,3	3,6 / 0,5
H9120 / H9160 (Haag-) Beuken-eikenbossen	1400 (7)	2,8 / 0,8	2,8 / 0,9	3,9 / 1,3
H9190 Oude eikenbossen	1100 (5,5)	4,7 / 0,6	3,7 / 0,9	5,2 / 1,3

Om bovenstaande waarden in het juiste perspectief te plaatsen, is nodig om te realiseren dat de huidige achtergronddepositie in deze regio op ruim 2200 mol N / ha / jaar ligt (waarden van 2007, Milieu en Natuur Planbureau). De kritische depositiewaarde wordt in de huidige situatie, door de achtergronddepositie, al overschreden. Daarnaast is de berekende toename van stikstof ten opzichte van zowel de achtergronddepositie als de kritische depositiewaarde zeer gering.

Wanneer het criterium wordt gehanteerd dat een toename van de stikstofdepositie onder de 0,5% van de kritische depositiewaarde een niet-significante toename betreft (zoals door de Provincie Gelderland is aangegeven), dan voldoet de nieuwe situatie hieraan (zowel bij 50 als bij 70 paarden).

Resultaten broedvogels

Het bosgebied rond het studiegebied fungeert als broedgebied voor zwarte specht en wespandief, twee beschermde broedvogelsoorten van het Natura 2000-gebied Veluwe. Voor het leefgebied van deze soorten geldt een drempelwaarde van 1100 mol/ha/jaar (deze drempelwaarde is de laagste kritische waarde voor boshabitattypen en geldt dientengevolge ook voor het leefgebied van deze soorten). Wanneer de huidige en de nieuwe situatie worden vergeleken, kan worden geconcludeerd dat in de nieuwe situatie minder bosgebied sterk wordt beïnvloed door stikstofdepositie door de manege.

In Afbeelding 4.7, Afbeelding 4.8 en Afbeelding 4.9 is te zien dat de maximale stikstofdepositie op het leefgebied in de huidige situatie meer dan 60 mol/ha/jaar is, terwijl die in de nieuwe situatie maximaal 8 (situatie met 50 paarden) tot maximaal 10 (situatie met 70 paarden); er is dus sprake van een aanzienlijke afname.

Dit kan verklaard worden doordat in de huidige situatie de manege tegen grens met Natura 2000 is gelegen. In de nieuwe situatie is dit veel minder het geval (ruim 250m tussenruimte). De situatie voor zwarte specht en wespandief zal daardoor sterk verbeteren.

Conclusie

De nieuwe situatie zorgt voor een zeer geringe berekende toename van de stikstofdepositie op gevoelige habitattypen, maar deze toename is zo klein dat het een niet-significante toename betreft (criterium: nieuwe depositiewaarde is minder dan 0,5% van de kritische depositiewaarden van de gevoelige habitattypen). In de nieuwe situatie is de beïnvloeding van het leefgebied van de broedvogels zwarte specht en wespandief door stikstofdepositie veel minder dan in de huidige situatie, zodat voor deze soorten een wel significante verbetering wordt voorzien.

Hiermee kan worden geconcludeerd dat de verhuizing van de manege aan de vereisten van een Nb-wetvergunning voldoet.

4.1.4

POSITIEVE EFFECTEN

In het bovenstaande zijn de mogelijk negatieve effecten van de verplaatsing van de manege onderzocht. Hieruit blijkt dat deze effecten niet significant zijn. Daarnaast is gekeken naar de positieve effecten van de verplaatsing ten aanzien van natuurgebiedsbescherming. De natuurontwikkeling die plaats kan vinden als gevolg van de verplaatsing levert positieve effecten op. Deze worden onderstaand besproken.

Positieve effecten van verplaatsing

De huidige locatie van de manege bevindt zich dicht bij de grens van het N2000-gebied dan de toekomstige. Binnen de ammoniakcirkel van de huidige manege Riant (straal 480 meter) komt volgens de gegevens van de provincie Gelderland een kleine oppervlakte (ca. 1 ha) oud eikenbos voor, die behoort tot het habitatype zuurminnend eikenbos (9190). In de directe omgeving van de huidige manege Riant komen eikenbossen voor die tot dit habitatype ontwikkeld zouden kunnen worden (Cuppen 2005).

Het Geldersch Landschap is bezig met een actief omvormingsbeheer van naaldbos en bos met exoten tot eikenbos. In 2006 is binnen de ammoniakcirkel van de manege ca. 40 hectare omgevormd. Door het verdwijnen van de manege vermindert de ammoniakdepositie op deze bossen, waardoor betere condities ontstaan voor de ontwikkeling van het habitatype zuurminnend eikenbos. Door de omvorming van naaldbossen in de omgeving van manege Riant kan het habitatype waarschijnlijk op termijn op verschillende plaatsen worden bereikt. Het veelvuldig voorkomen van blauwe bosbes als ondergroei van de huidige loof- en naaldbos illustreert deze potentie.

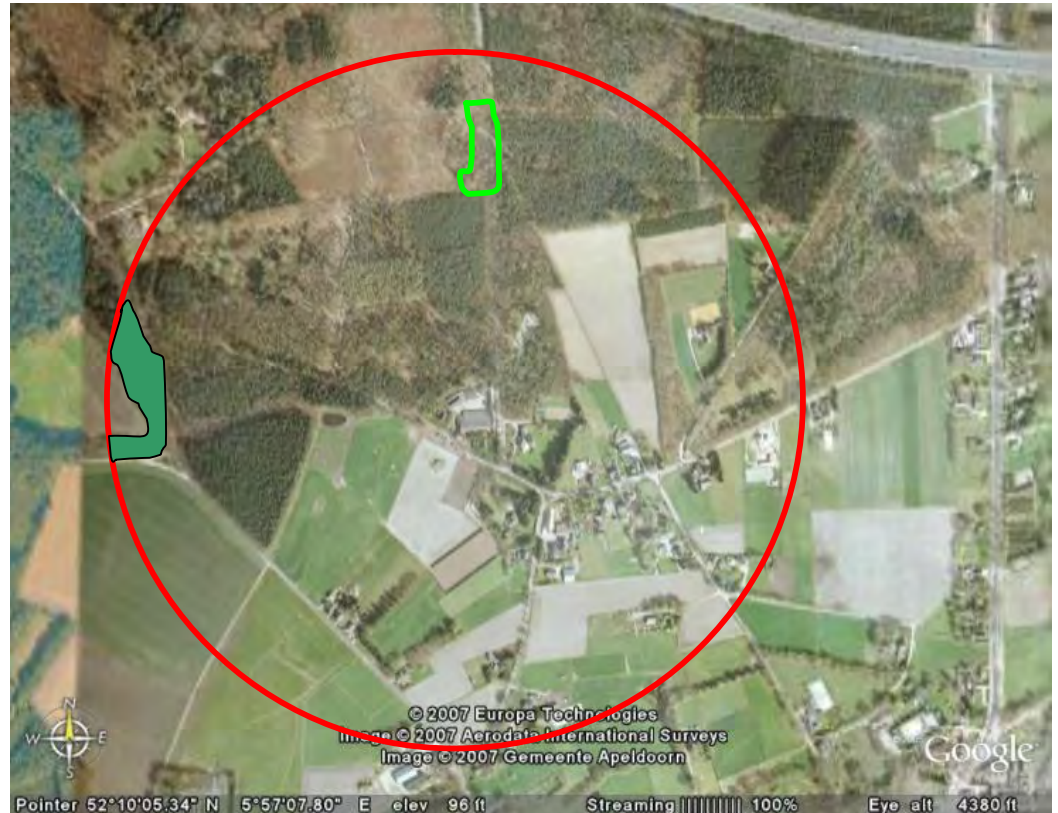
Afbeelding 4.10

Blauwe Bosbes bij Manege
Riant

Afbeelding 4.11

Ligging van actueel (donkergroen) en potentieel (lichtgroen) habitattype zuurminnend eikenbos bij huidige locatie Riant.

Positieve effecten van natuurontwikkeling

Een onderdeel van het integrale plan voor de verplaatsing van manege Riant naar de locatie Spelderholt is de functieverandering van een aantal gebieden. Hierbij wordt aan een aantal gebieden de functie natuur gegeven. Het gaat hierbij om een deel van de huidige manege Riant (ca. 0,5 ha), graslandpercelen ten zuiden van de manege (ca. 2,8 ha op Engelanders Enk) en een deel van Spelderholt-Noord (ca. 2,2 ha). Ook op het terrein Spelderholt-Zuid is ruimte voor groen, maar vanwege de meer intensieve functie van dit terrein als woon- en paardensportgebied is dit niet te beschouwen als natuurgebied.

Afbeelding 4.12

Ligging (in kleur) beschikbare percelen voor natuurontwikkeling. Het perceel nr 4 ligt binnen de Natura 2000-begrenzing; de overige grenzen aan Natura 2000.

De gebieden die de functie natuur krijgen, liggen allemaal binnen of tegen het Natura 2000-gebied de Veluwe aan en bieden hierdoor mogelijkheden om de huidige kwaliteit van dit gebied te verbeteren. Bovendien bestaat op deze wijze de mogelijkheid om de bestaande Provinciale Ecologische Hoofdstructuur van de Veluwe richting het voormalige Beekbergerwoud te optimaliseren door bestaande verbindingzones op deze wijze beter op elkaar aan te laten sluiten.

Inrichtingsmaatregelen omgeving huidige locatie manege Riant

De huidige situatie op de Engelanders Enk bestaat grotendeels uit bemest soortenarm grasland en akkers op zwarte enkeerdgronden. Op het beboste perceel ten noordwesten van de manege komt een dunne strooisellaag voor.

De percelen vallen buiten de depositiecirkels voor ammoniak vanuit bedrijven in de omgeving. De bestaande manege wordt opgeheven, waardoor de huidige ammoniakdepositie afneemt.

Voor de ontwikkeling van heide zijn diverse mogelijkheden onderzocht:

1. omvorming van bos naar heide aan de achterzijde van Riant;
2. omvorming van grasland naar natuur op percelen op de Engelanders Enk;
3. omvorming van een perceel ten noordoosten van de Manege Riant, gelegen buiten de Engelanders Enk.

Uiteindelijk is, in overleg met Stichting het Geldersch Landschap, gekozen voor locatie 3. Hiermee kan worden voorkomen dat bestaand bos verloren gaat (locatie 1). Voor de percelen op de Engelanders Enk (locatie 2) prefereert het Geldersch Landschap, mede uit cultuurhistorisch oogpunt, een andere ontwikkeling dan heide.

Ontwikkeling van het beoogde perceel tot droge heide heeft door de ligging buiten de Engelanders Enk minder cultuurhistorische en landschappelijke bezwaren.

Alvorens tot inrichting over te gaan is een gedetailleerd bodemkundig, archeologisch en landschappelijk onderzoek aan te bevelen.

Afbeelding 4.13

Locatie voor ontwikkeling
droge heide

Het te ontwikkelen habitattype droge heide vereist voedselarme minerale zandgrond. Om deze te realiseren dient de huidige bovenste voedselrijke laag, die vermoedelijk een beperkte dikte heeft, afgegraven te worden.

Hiermee zijn op het betreffende perceel goede condities aanwezig om ca. 0,7 ha droge heide te ontwikkelen. Het perceel dient aan de zuidzijde afgeschermd te worden van landbouwpercelen door opgaande beplanting (bijvoorbeeld met een houtwal op verwijderde bouwvoor).

Tabel 4.2

Indicaties oppervlakte nieuwe natuur

Vegetatie type	Oppervlakte (ha)
Manege Riant + Englander Enk	
Droge heide	0,7
Natuurontwikkeling Geldersch Landschap	3,2
Spelderholt-Noord	
Natuurontwikkeling Geldersch Landschap	2,2
TOTAAL Natuurontwikkeling	6,1

4.1.5

ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR

De hierboven beschreven gevolgen voor de Veluwe vanuit het Natura 2000-kader hebben ook betrekking op de Ecologische Hoofdstructuur. Beide statusgebieden overlappen ruimtelijk met elkaar.

De geplande maatregelen hebben geen gevolgen voor ruimtebeslag, omdat de huidige gebiedsfuncties van de EHS gehandhaafd blijven. De ontwikkeling van natuur op Spelderholt-Noord, de Englander Enk, vindt grotendeels plaats buiten de begrensde EHS. Het voornemen vergroot daarmee het areaal natuur rond de Veluwe. Bovendien worden op deze wijze bestaande en geplande ecologische verbindingen tussen de Veluwe en het voormalige Beekbergerwoud (de Beekbergse poort) versterkt.

Het onttrekken van percelen aan landbouw op de Engelanders Enk kan positieve gevolgen hebben voor het brongebied bij Engeland.

De plannen hebben daarom positieve gevolgen met betrekking tot de Ecologische Hoofdstructuur.

4.1.6

CONCLUSIES

De uitvoering van het plan doet geen afbreuk aan de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Veluwe. Het voornemen kan daardoor zonder belemmeringen vanuit de Natuurbeschermingswet 1998 gerealiseerd worden.

Integrale uitvoering van het plan leidt tot de ontwikkeling van 6,1 ha nieuwe natuur in het plangebied, waarvan 0,7 ha droge heide binnen de contouren van het Natura 2000-gebied. Door de ontwikkeling van nieuwe natuur op de Engelanders Enk en in Spelderholt-Noord ontstaat een versterking van de ecologische ruimtelijke structuur en een grotere lokale ecologische kwaliteit en diversiteit.

HOOFDSTUK

5 Toetsing aan de soortbescherming

5.1

VOORKOMEN BESCHERMDE SOORTEN

In dit hoofdstuk is een beoordeling uitgewerkt van de gevolgen van het plan voor beschermde soorten (Flora- en faunawet). Het voorkomen van beschermde soorten is in deze paragraaf beschreven. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen de huidige locatie van manege Riant (par. 5.1.1) en Spelderholt (par. 5.1.2).

5.1.1

DE HUIDIGE LOCATIE VAN MANEGE RIANT

De informatie in deze paragraaf is hoofdzakelijk afkomstig van een onderzoek van Bureau Schenkeveld uit 2002, tenzij anders aangegeven.

Vaatplanten

In 2002 is de kleine maagdenpalm aangetroffen. Het is niet onwaarschijnlijk dat het hier om een verwilderde tuinplant gaat. Verder zijn geen beschermde en/of zeldzame soorten aangetroffen. De floristische waarde van het droog wintereiken-beukenbos is bovendien niet groot, mede door het intensieve gebruik van de directe omgeving van de manege.

Tabel 5.3

Beschermde en bedreigde
vaatplanten in en in de directe
nabijheid van het plangebied

Soortnaam	Flora- en faunawet	Rode Lijst	Voorkomen plangebied
Kleine maagdenpalm	x		x

*Zoogdieren**Grondgebonden zoogdieren*

Het plangebied is leefgebied van de das. Op het terrein van de manege zijn meerdere sporen aangetroffen. Er zijn meerdere burchten bekend in de directe omgeving van het plangebied en ook zijn er dassenslachtoffers bekend uit de omgeving. Verder zijn sporen gevonden van ree, wild zwijn en edelhert. Het gebied Bruggelen is onderdeel van het leefgebied van de boommarter. Er zijn geen concrete gegevens bekend over het voorkomen van boommarter binnen het plangebied. Verder komen er bosmuizen en mogelijk ook andere kleine zoogdieren voor.

Tabel 5.4

Beschermde en bedreigde
overige zoogdieren in en in de
directe nabijheid van het
plangebied

Soortnaam	Flora- en faunawet	Rode Lijst	Gebruik plangebied
Boommarter	x	x	
Bosmuis	x		X
Bospitsmuis	X		
Das	X		X
Edelhert	X		X
Egel	x		
Ree	X		X
Wild zwijn	X		X

Vleermuizen

De volgende soorten vleermuizen zijn in de omgeving waargenomen: franjestaart, gewone grootoorvleermuis en watervleermuis en ongedetermineerde soorten behorende tot de baardvleermuizen en dwergvleermuizen. Verder zijn er geen gegevens bekend omtrent mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen in de bebouwing. De aanwezigheid van zomer- en winterverblijfplaatsen in de manegegebouwen kan niet geheel uitgesloten worden. Alvorens tot sloop over te gaan zal de aanwezigheid van vleermuizen beoordeeld moeten worden.

Tabel 5.5

Beschermde en bedreigde
vleermuizen in en in de directe
nabijheid van het plangebied

Soortnaam	Flora- en faunawet	Rode Lijst	Gebruik plangebied
Baardvleermuizen	x		x
Dwergvleermuizen	x		x
Franjestaart	x	x	x
Gewone grootoorvleermuis	x		x
Watervleermuis	x		x

Vogels

In het bos ten noorden van de manege en binnen een straal van 250 m broeden regelmatig wespandief, houtsnip, groene en zwarte specht, vuurgoudhaan, goud- en appelvink en geelgors. Binnen een straal van 500 m broeden ook kleine bonte specht en fluitier.

In de gebouwen van de manege broedt de boerenwaluw.

Verder komen algemene broedvogels voor.

Tabel 5.6

Beschermde en bedreigde
vogels in en in de directe
nabijheid van het plangebied

Soortnaam	Flora- en faunawet	Rode Lijst	Gebruik plangebied
Appelvink	X		X
Boerenwaluw	X	X	X
Fluitier	X		
Geelgors	X	X	X
Goudvink	X		X
Groene specht	X	X	X
Houtsnip	X		X
Kleine bonte specht	X		
Wespandief	X		X
Zwarte specht	X		X

Amfibieën en reptielen

In de bredere omgeving (tot 1,5 km) zijn waarnemingen gedaan van de kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker, groene kikker complex, zandhagedis, levendbarende hagedis, ringslang, hazelworm en adder.

In de directe omgeving, binnen 100 m van de manege, is de ringslang in het verleden (1986) waargenomen. De locatie en omgeving lijken verder geschikt leefgebied voor bruine kikker, gewone pad, hazelworm en levendbarende hagedis.

Tabel 5.7

Beschermde en bedreigde amfibieën en reptielen in en in de directe nabijheid van het plangebied

Soortnaam	Flora- en faunawet	Rode Lijst	Gebruik plangebied
<u>Amfibieën</u>			
Bruine kikker	X		Mogelijk
Gewone pad	X		Mogelijk
<u>Reptielen</u>			
Hazelworm	X	X	Mogelijk
Levendbarende hagedis	X		Mogelijk
Ringslang	X	X	X

Ongewervelden

Er is een waarneming gemeld van de kleine ijsvogelvinder uit de omgeving. Echter de waardplant van deze soort, wilde kamperfoelie, groeit niet in het plangebied. Verder zijn er geen beschermde en/of bedreigde soorten in het plangebied te verwachten.

5.1.2

HET PLANGEBIED SPELDERHOLT

De informatie in dit hoofdstuk is afkomstig van het veldonderzoek van Ecologisch Adviesbureau Mulder uit 2006, dat ten behoeve van deze toetsing is uitgevoerd. Een uitgebreide rapportage, inclusief kaartafbeeldingen met locaties van aangetroffen soorten is opgenomen in Bijlage 3.

Vaatplanten

In het gebied is het beschermde grasklokje vastgesteld (Blankena, 2006). Deze soort groeit in grazige vegetaties tussen de loodsen. Het habitat van het Spelderholt heeft geen zodanige standplaatscondities dat streng beschermde (d.w.z. niet ontheffingsvrije) soorten verwacht worden. Mogelijk komen enkele licht beschermde soorten voor, zoals brede wespenorchis, gewone vogelmelk en/of kleine maagdenpalm.

Op het heideterreintje ten zuiden van Spelderholt komen de Rode Lijstsoorten stekelbrem en kruipbrem voor. Deze soorten zijn niet beschermd.

Tabel 5.8

Beschermde en bedreigde vaatplanten in en in de directe nabijheid van het plangebied

Soortnaam	Flora- en faunawet	Rode Lijst	Voorkomen plangebied
Brede wespenorchis	X		
Gewone vogelmelk	X		
Grasklokje	X		
Kleine maagdenpalm	X		X

Zoogdieren

Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied is geschikt voor verschillende soorten grondgebonden zoogdiersoorten, o.a. das, eekhoorn, vos, boommarter, egel, konijn, haas en enkele soorten muizen en kleine marterachtigen.

Onderzoek naar het voorkomen van deze soorten heeft in 2006 plaatsgevonden via zicht- en geluidswaarnemingen, sporen, 'bijvangst' onder schuilplaten voor reptielen en informatie van bewoners.

Das

De dichtstbijzijnde mogelijke dassenburcht ligt vrij ver buiten het onderzoeksgebied in het zuiden (zie afbeelding 5.15). De das is recentelijk nog door een bewoner gezien, rond middernacht lopend over het Spelderholtterrein. Boeren in de omgeving schijnen te klagen over schade aan de gewassen. Het Spelderholt wordt gebruikt als foerageergebied.

Afbeelding 5.15

LOCATIE DASSENBURCHT
(RODE CIRKEL)

Eekhoorn

Bewoners melden de afwezigheid gedurende de laatste jaren. Er zijn geen (sporen van) eekhoorns waargenomen.

Wild zwijn

Direct buiten het laatste hek in het zuiden is een grote hoeveelheid woelplaatsen van wilde zwijnen aanwezig. Binnen het hek van Spelderholt zijn geen waarnemingen, sporen of meldingen bekend.

Konijn

In tegenstelling tot vroeger komt het konijn nog maar zeer schaars voor op Spelderholt. Een bewoner heeft recent een dier met kennelijk myxomatose afgemaakt. Er zijn geen dieren of sporen waargenomen tijdens de bezoeken.

Vos

Een vos werd gezien bij het heideterreintje in het zuiden en vossen worden door bewoners regelmatig gezien op Spelderholt. In het noordelijke gedeelte (voormalige nertsenfokkerij) zijn meerdere vossenkeutels gevonden.

Boommarter

Binnen het terrein van Spelderholt zijn twee bomen in principe geschikt voor bewoning door boommarter (oude gaten van zwarte specht), maar er zijn geen indicaties van hun voorkomen. Het terrein vormt bovendien geen geschikt vast leefgebied voor deze schuwe soort. In de bossen rond Spelderholt zijn geen geschikte boomholtes aangetroffen. Hierdoor is het structurele voorkomen van boommarter in het plangebied praktisch uit te sluiten.

Muizen

Onder platen nabij de composthoop werden meermaals rosse woelmuizen en bosmuizen gezien. Verder komen mogelijk aardmuizen en veldmuizen voor.

Tabel 5.9

Beschermde en bedreigde
zoogdieren in en in de directe
nabijheid van het plangebied

Soortnaam	Flora- en faunawet	Rode Lijst	Gebruik plangebied
Aardmuis	x		
Bosmuis	x		x
Bunzing	x		
Das	x		x
Dwergmuis	x		
Egel	x		
Eekhoorn	x		
Hermelijn	x		
Konijn	x		x
Rosse woelmuis	x		x
Tweekleurige bosspitsmuis	x		
Veldmuis	x		
Vos	x		x
Wezel	x		

Vleermuizen

In de zomer van 2006 is gedurende vier nachten geïnventariseerd (zie Bijlage 3). De soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en laatvlieger zijn waargenomen. Een groot aantal dwergvleermuizen foerageert op Spelderholt, de meeste zijn aan de soort gewone dwergvleermuis toe te rekenen, hoewel ook af en toe ruige dwergvleermuizen zijn waargenomen.

Direct buiten het plangebied zijn in het kasteelhuis op diverse plaatsen invliegende en zwermende dieren gezien, bij spleten ter hoogte van de dakrand en in de omlijsting en plooien van de markiezen aan de westzijde. Hier vlakbij ($AC\ 192.794/463.670 \pm 5\ m$) werd in het bos ook een verblijfplaats in een beuk gevonden, in dezelfde boom als waar de spechten werden gezien. Van de andere soorten zijn geen verblijfplaatsen gevonden. Er werden nergens baltsroepende ruige of rosse vleermuizen gehoord. Echter werden wel enkele malen sociale geluiden van gewone dwergvleermuizen tijdens de vlucht gehoord. Dit gedrag werd echter telkens slechts kort waargenomen. De dieren hielden zich dus niet op bij een vaste plek en hieraan kunnen dan ook moeilijk territoria gekoppeld worden. Verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen bevinden zich meestal in gebouwen, terwijl dit waargenomen werd langs bosranden, boven paden e.d. en niet specifiek in de buurt van gebouwen. Wel kon aan het begin van deze nacht een duidelijke vliegroute vastgesteld worden van een groot aantal (tientallen) gewone dwergvleermuizen hoog boven de weg vanuit Spelderholt via de ingang naar buiten. Binnen het plangebied zijn geen aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen.

Onder de voormalige nertsenstallen in het noordelijk deel liggen ondergronds betonnen mestbunkers die thans deels gevuld zijn met water. Mogelijk worden deze 's winters gebruikt door vleermuizen ter overwintering. Dit kon uiteraard niet vastgesteld worden in de onderzoeksperiode in de zomer van 2006.

Tabel 5.10

Beschermde en bedreigde
vleermuizen in het plangebied

Soortnaam	Flora- en faunawet	Rode Lijst	Gebruik plangebied
Gewone dwergvleermuis	X		X
Laatvlieger	X		X
Rosse vleermuis	X		X
Ruige dwergvleermuis	X		X

Vogels

Uilen

Een bosuil werd zittend op een tak rond zonsopgang op 14 juni gezien in het bos achter het kasteelhuis. Verdere waarnemingen werden niet gedaan.

Van kerkuilen zijn meerdere waarnemingen gedaan. Eenmaal werd een vliegend dier gezien boven de weiden in het midden van het terrein rond zonsondergang. Hiernaast zijn op diverse plaatsen kerkuilbraakballen aangetroffen onder slaappleatsen (nok) in gebouwen. Ook werden er aan de buitenzijde van een gebouw, onder een gat in de wand twee braakbal(resten) aangetroffen. Broedende kerkuilen zijn niet waargenomen.

Spechten

Spechten zijn holenbroeders bij uitstek en gebruiken boomholtes jaarrond. Grote bonte specht, groene specht en zwarte specht zijn waargenomen. Er is in het parkbos een holle beuk met meerdere gaten gevonden met op 19 juni alle drie de soorten aanwezig (zie kaart Bijlage 3).

Roofvogels

In het uiterste noordelijk deel (direct ten noorden van de voormalige nertsenfokkerij) is een uitgegraven wespennest gevonden op de grond tussen kleine houten plankjes. Mogelijk duidt dit op een foeragerende wespendif.

In tabel 5.11 is een overzicht gegeven van de aangetroffen soorten.

Tabel 5.11

Beschermde en bedreigde
vogels in en in de directe
nabijheid van het plangebied

Soortnaam	Flora- en faunawet	Rode Lijst	Gebruik plangebied
Bonte vliegenvanger	X		X
Boomklever	X		X
Bosuil	X		X
Gauwe vliegenvanger	X	X	X
Groene specht	X	X	X
Grote bonte specht	X		X
Holenduif	X		X
Huisemus	X	X	X
Kauw	X		X
Kerkuil	X	X	X
Koolmees	X		X
Pimpelmees	X		X
Roodborst	X		X
Wespendief	X		
Witte kwikstaart	X		X
Zwarte roodstaart	X		X
Zwarte specht	X		X

Amfibieën en reptielen

Om de aanwezigheid van reptielen te onderzoeken is in 2006 in Spelderholt-Zuid en op het heideterreintje een aantal schuilplaten geplaatst (zie kaartje in Bijlage 3). Aanwezige reptielen gebruiken deze platen als schuilplaats, en kunnen op deze wijze door de onderzoeker worden vastgesteld.

Onder de platen zijn de soorten hazelworm en ringslang waargenomen. De levendbarende hagedis werd vluchtig waargenomen nabij een schuilplaat en het voorkomen elders op het terrein (bij stal O3) werd door een bewoner aangewezen.

Ringslang

Op het terrein is in de zuidhoek een vrij grote composthoop aanwezig. Aan de voorzijde wordt nog steeds nieuw materiaal aangebracht. Op de hoop werden op 28 juni en 3 juli in totaal drie grote vervellingshuiden van de ringslang aangetroffen. Op 28 juni werd onder een schuilplaat op het nabijgelegen heideterreintje een zeer kleine ringslang gezien, gezien het seizoen geboren in 2005. Op 26 augustus werden drie juvenielen aangetroffen onder een plaat direct naast de composthoop. Deze composthoop wordt blijkbaar gebruikt voor het leggen en laten uitbroeden van eieren en is daarmee belangrijk voor deze populatie.

Afbeelding 5.16

VINDPLAATSEN RINGSLANG

Rood: composthoop met
vervellingen en juvenielen
Blauw: vindplaats juveniel

Hazelworm

De hazelworm wordt door een bewoner / ex-werknemer van Spelderholt als algemeen op het terrein genoemd. Het schuilplaatonderzoek levert ook vrij hoge aantallen hazelwormen op, tot wel zes individuen per controle op het heideterreintje. Tijdens de laatste controle op 26 augustus werd een nog niet eerder klein exemplaar gezien, wat het minimumaantal hazelwormen op het heideterreintje op zeven brengt.

Afbeelding 5.17

VINDPLAATSEN

HAZELWORM

Rood: waarnemingen

Blauw: meldingen

Levendbarende hagedis

Bij controle van een schuilplaat op 3 juli werd een in de omgeving hiervan wegvlochtende hagedis waargenomen. Het dier werd niet goed gezien, maar de indruk van een levendbarende hagedis werd verkregen. Ook werd het voorkomen van 'kleine bruinige hagedissen' op het Spelderholtterrein gemeld door een bewoner in de strook groen voor stal O3, een voor hagedissen inderdaad geschikt lijkende plek. Op het Spelderholt terrein liggen meerdere van deze smalle geschikte stukjes zoals steilrandjes, bosranden e.d.

Amfibieën

De inventarisatieperiode ligt buiten het voortplantingsseizoen van de amfibieën, maar er zijn wel losse waarnemingen gedaan. De soorten bruine kikker en gewone pad zijn aangetroffen.

Tabel 5.12

Beschermde en bedreigde amfibieën en reptielen in en in de directe nabijheid van het plangebied

Soortnaam	Flora- en faunawet	Rode Lijst	Gebruik plangebied
<u>Amfibieën</u>			
Bruine kikker	x		x
Gewone pad	x		x
<u>Reptielen</u>			
Hazelworm	x	x	x
Levendbarende hagedis	x		x
Ringslang	x	x	x

Ongewervelden

Het voorkomen van de wijngaardslak is in 2006 aangetoond.

Tabel 5.13

Beschermde en bedreigde ongewervelden in en in de directe nabijheid van het plangebied

Soortnaam	Flora- en faunawet	Rode Lijst	Gebruik plangebied
Wijngaardslak	x		x

5.1.3

LEEMTE IN KENNIS

De verzamelde gegevens en de habitatgeschiktheidsbeoordeling geven voor de plangebieden een compleet beeld. Voor alle soortgroepen kunnen op basis van de gegevens voldoende conclusies getrokken worden over de aanwezigheid van beschermde soorten. De aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen van vleermuizen op manege Riant kan door een gebrek aan gegevens op dit moment niet uitgesloten worden. Hetzelfde geldt voor het gebruik van betonnen mestbunkers als winterverblijfplaats door vleermuizen. Deze zijn gesitueerd onder de voormalige nertsenstallen in het noordelijk deel van Spelderholt.

5.2

EFFECTBESCHRIJVING

5.2.1

REALISATIE VAN HET PROJECT

Spelderholt

De stallen en gebouwen op het voormalige pluimveeonderzoekscentrum en de nertsenfokkerij staan nu grotendeels leeg. Deze zullen alle gesloopt worden. Het terrein wordt nieuw ingericht (zie Bijlage 5).

In Spelderholt-Zuid wordt manege Riant herbouwd. Het zal bestaan uit een hoofdgebouw “van allure” met appartementen en daarbij behorende ruimten. Daarnaast komt er een manegebouw met stallen, een hotelfunctie en horecafaciliteiten. Er wordt ook een tweede bak gerealiseerd. Daarnaast worden een aantal (ca. 36) woningen gebouwd op het terrein. Het geheel krijgt een parkachtige aankleding, en is grotendeels publiek toegankelijk. Het terrein Spelderholt-Zuid zal, op nader te bepalen wijze, ingericht kunnen worden als natuurgebied. Stichting het Geldersch Landschap zal deze ontwikkeling voorbereiden en uitvoeren.

Riant

De locatie manege Riant wordt vrijgemaakt van bebouwing en verharding. Het achtergelegen deel krijgt een nieuwe natuurbestemming, waarbij ook hier het Geldersch Landschap het voortouw heeft. Tevens zullen kavels uit worden gegeven welke ruimte moeten bieden aan maximaal vier woningen.

5.2.2

MOGELIJKE INVLOEDEN VAN DE INGEPEN

Tijdens en na de realisering van de ingrepen in het plangebied kunnen er invloeden optreden op planten en dieren. Dit zijn de volgende invloeden:

§ Fysieke aantasting: tijdens de werkzaamheden kunnen planten in het gebied aangetast worden, evenals leefgebieden (vaste rust- en verblijfplaatsen) van dieren. Ook kunnen dieren gedood of verwond worden bij uitvoering van grondwerkzaamheden en verwijderen van begroeiing.

Overigens wordt het terrein Spelderholt-Zuid ingericht met een groene setting. Dit betekent dat veel van de opgaande beplanting wordt gespaard, en dat in de omgeving van de manege en de woonbebouwing leefgebied in stand blijft en ontstaat voor (beschermde) flora en fauna. Daarnaast vindt uitbreiding van leefgebied voor verschillende soorten dieren plaats door herontwikkeling van de huidige manegelocatie en de natuurontwikkeling op de Engelder Enk en Spelderholt-Noord.

§ Verstoring: de bouwwerkzaamheden veroorzaken mogelijk geluid- en/of lichthinder. Deze invloed is tijdelijk van aard. Na realisatie van de woningen zal een permanente invloed op de omgeving kunnen plaatsvinden door emissie van geluid en licht en door toegenomen betreding door mensen en huisdieren (katten, honden). Dieren en hun leefgebieden in de directe omgeving van de woningen kunnen hierdoor permanent worden verstoord.

In de volgende paragrafen wordt beoordeeld of deze invloeden leiden tot effecten op beschermde soorten.

5.2.3

EFFECTEN OP BESCHERMDE SOORTEN EN VERBLIJFPLAATSEN

De bestaande locatie manege Riant

Vaatplanten

De standplaats van aanwezige beschermde soorten (kleine maagdenpalm) wordt mogelijk aangetast. Verder gaan de in het gebied voorkomende algemene en niet beschermde plantensoorten verloren.

Zoogdieren

Grondgebonden zoogdieren

Voor de algemene beschermde zoogdiersoorten in het gebied gaat mogelijk leefgebied verloren, evenals vaste rust- en verblijfplaatsen. Mogelijk worden ook kleinere dieren gedood tijdens de werkzaamheden. Overigens zal het gebied in de toekomst (beter) kunnen functioneren als leefgebied voor die soorten (ingericht natuurgebied, tuinen van toekomstige huizen).

Van de das worden geen vaste verblijf- of rustplaatsen verstoord of aangetast (Bureau Schenkeveld, 2002). Dit geldt eveneens voor de boomarter, waarvan het onwaarschijnlijk is dat deze voorkomt in het plangebied.

Voor ree, edelhert en wild zwijn zijn geen effecten te verwachten door de grootte van de betreffende territoria. Het leefgebied voor deze soorten neemt iets in omvang toe.

Vleermuizen

Voor de huidige manege is niet bekend of de gebouwen gebruikt worden als verblijfplaats in winter en/of zomer. Wanneer de aanwezige gebouwen gesloopt worden in de voor vleermuizen minder ongunstige perioden (met name nazomer), en er bovendien specifieke uitvoeringsmaatregelen getroffen worden, kan het onopzettelijk doden van vleermuizen voorkomen worden. Het is wel van belang om in het jaar voorafgaand aan de sloop een gerichte inventarisatie naar de aanwezigheid van zomerverblijven uit te voeren.

Broedvogels

In het begroeide deel van plangebied komen geen vaste broedplaatsen van vogels voor. Wel worden de gebouwen van de manege gebruikt door boerenzwaluwen. Deze nestlocaties zullen verdwijnen door de realisatie van het plan. Op de toekomstige locatie voor de manege moet daarom vervangende nestgelegenheid voor deze soort gecreëerd worden. Wanneer werkzaamheden worden uitgevoerd in het broedseizoen is de kans op het aantasten en verstoren van nesten in groenstructuren of gebouwen erg groot. Dit moet daarom worden voorkomen.

Het geringe verlies aan broedbiotoop wordt ruimschoots gecompenseerd door uitbreiding van natuurareaal op de locatie zelf.

Amfibieën en reptielen

De algemene soorten amfibieën die mogelijk op het terrein voorkomen kunnen door uitvoering van de werkzaamheden onopzettelijk gedood worden. Streng beschermde soorten zijn niet aangetroffen maar de kans bestaat dat streng beschermde soorten als ringslang, hazelworm en levendbarende hagedis voorkomen in de directe omgeving van het plangebied. Deze soorten komen niet op het manegeterrein zelf voor, waardoor negatieve gevolgen uitgesloten kunnen worden.

In tabel 5.14 zijn de hierboven beschreven effecten op beschermde soorten binnen het plangebied van de huidige manege Riant in het kort aangegeven.

Manege Riant

Tabel 5.14

Effecten van de werkzaamheden op beschermde soorten

Soort	Effect
Vaatplanten	
Kleine maagdenpalm	Groeiplaatsen worden mogelijk aangetast
Grondgebonden zoogdieren	
Bosmuis, egel, tweekleurige bosspitsmuis	Vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord en / of aangetast. Individuele kleine dieren worden mogelijk gedood bij sloop- en grondwerkzaamheden
Vleermuizen	
Baardvleermuizen, dwergvleermuizen, franjestaart, gewone grootoorvleermuis, watervleermuis	Aanwezigheid van zomer- en winterverblijven is onduidelijk. Door bij het slopen rekening te houden met eventuele aanwezigheid kunnen nadelige effecten in belangrijke mate voorkomen worden.
Broedvogels	
Alle (algemene) broedvogels	Broedende vogels worden gedood en / of verstoord en hun nesten worden aangetast en / of verstoord, tenzij buiten het broedseizoen wordt gewerkt. Vaste broedplaatsen van boerenzwaluwen gaan verloren, maar kunnen mogelijk op de nieuwe locatie worden hersteld.
Amfibieën en reptielen,	
Bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander	Vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord en / of aangetast. Individuele dieren worden mogelijk onopzettelijk gedood.
Ongewervelden	
-	Geen effecten

Plangebied het Spelderholt

Vaatplanten

Het habitat van het Spelderholt heeft geen geschikte standplaatscondities voor streng beschermde soorten. Het voorkomen van grasklokje is aangetoond en mogelijk komen enkele licht beschermde soorten voor zoals brede wespenorchis, gewone vogelmelk, en / of kleine maagdenpalm. De standplaatsen van deze beschermde soorten worden mogelijk aangetast door grondwerkzaamheden en verwijdering van de vegetatie.

Verder gaan in het gebied standplaatsen van algemene en niet beschermde voorkomende plantensoorten verloren.

Overigens bestaan er in de toekomstige inrichting goede mogelijkheden voor soorten om zich opnieuw en duurzaam te vestigen, zowel op de locatie Spelderholt-Zuid als op andere locaties binnen het plangebied.

Zoogdieren

Grondgebonden zoogdieren

Van de algemene beschermde zoogdiersoorten in het gebied gaat leefgebied verloren, waaronder vaste verblijf- en rustplaatsen (holen e.d.). Mogelijk worden ook kleinere dieren gedood tijdens de werkzaamheden.

Het terrein wordt incidenteel gebruikt door de das om te foerageren. De burcht van de das ligt op enige afstand ten zuiden van de planlocatie en wordt niet beïnvloed. Ook in de toekomst blijft het terrein, door het parkachtige karakter, in beginsel geschikt als incidenteel foerageergebied, mits er ('s nachts) niet te veel onrust vanuit de bebouwing ontstaat, en de eventuele schade aan beplantingen en gazons acceptabel is.

Vleermuizen

Binnen het plangebied zijn voor zover bekend geen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. De eventuele aanwezigheid van winterverblijfplaatsen in mestbunkers onder oude stallen moet voorafgaand aan de sloop worden gecontroleerd.

Het gebied blijft ook in de toekomst geschikt als vlieg- en foerageergebied voor vleermuizen, door de parkachtige inrichting.

Broedvogels

Door de realisatie van het plan verdwijnt een gedeelte van het biotoop voor broedvogels. Wanneer werkzaamheden worden uitgevoerd in het broedseizoen is de kans op het aantasten en verstoren van nesten in groenstructuren en/of gebouwen erg groot. Dit moet daarom worden voorkomen. In de toekomstige inrichting is het gebied overigens van betekenis voor broedvogels van tuin, park en bos. De 'echte' bosvogels ondervinden geen nadelige effecten van de werkzaamheden omdat deze gebieden buiten het werkelijke plangebied vallen.

Het plangebied kent meerdere plaatsen die gebruikt worden als roestplaats door kerkuilen. Deze verdwijnen door de realisatie van de werkzaamheden. Bij de herinrichting kunnen vervangende voorzieningen worden geboden in gebouwen of nestkasten. Het gebied blijft van betekenis als foerageergebied voor kerkuilen.

Amfibieën en reptielen

Verblijfplaatsen en leefgebieden van hazelworm, ringslang en levendbarende hagedis liggen buiten het plangebied of in de rand daarvan. Bij de inrichting en het gebruik van het terrein kan op eenvoudige wijze rekening gehouden worden met de biotopen voor reptielen. In de toekomstige inrichting van het terrein is volop ruimte voor deze soorten (zonnige bosranden en zomen, broedhopen bij de toekomstige manege e.d.). Hetzelfde geldt voor de verblijfplaatsen en leefgebieden van algemene amfibieën en reptielen.

Voor alle soorten geldt het gevaar dat individuele dieren gedood worden bij uitvoering van grondwerkzaamheden.

Ongewervelden

Verblijfplaatsen van wijngaardslak worden door grondwerkzaamheden in het terrein mogelijk aangetast. Het terrein blijft na inrichting geschikt als leefgebied voor deze soort.

In tabel 5.15 zijn de hierboven beschreven effecten op beschermde soorten binnen het plangebied van het Spelderholt in het kort aangegeven. Voor (vrijwel) alle soorten geldt dat het gebied ook na inrichting deel uit blijft maken van het leefgebied.

Spelderholt

Tabel 5.15

Effecten van de werkzaamheden op beschermde soorten

Soort	Mogelijk effect
Vaatplanten	
Brede wespenorchis, gewone vogelmelk, grasklokje, kleine maagdenpalm	Indien aanwezig, worden groeiplaatsen aangetast
Grondgebonden zoogdieren	
Aardmuis, bosmuis, bunzing, dwergmuis, hermelijn, konijn, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos, wezel	Vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord en/of aangetast. Individuele dieren van kleine en/of holenbewonende soorten worden mogelijk gedood bij bouwrijp maken
Broedvogels	
Alle (algemene) broedvogels	Broedende vogels en hun nesten worden gedood, verstoord en/of aangetast wanneer schadelijke activiteiten plaatsvinden tijdens het broedseizoen
Kerkuil	Vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord en/of aangetast.
Amfibieën en reptielen,	
Bruine kikker, gewone pad	Vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord en/of aangetast. Individuele dieren worden mogelijk onopzettelijk gedood.
Hazelworm, levendbarende hagedis, ringslang	Vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord en/of aangetast. Individuele dieren worden mogelijk onopzettelijk gedood.
Ongewervelden	
Wijngaardslak	Vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord en/of aangetast. Individuele kleine dieren worden mogelijk gedood bij bouwrijp maken.

5.3

TOETSING VAN DE EFFECTEN AAN DE FLORA- EN FAUNAWET

Niet alle effecten op (beschermde) planten en dieren zijn in strijd met de Flora- en faunawet. Alleen wanneer de effecten vallen binnen de algemene verbodsbepalingen van artikel 8 t/m 12 (zie Bijlage 1) is sprake van een dreigende overtreding.

In tabel 5.16 is aangegeven voor welke soorten binnen het plangebied van manege Riant de negatieve effecten, zoals hierboven beschreven, strijdig zijn met de algemene verbodsbepalingen.

Manege Riant

Tabel 5.16

Beschermde soorten waarvoor de Flora- en faunawet van toepassing is

Soort	Relevante verbodsbepalingen	Mogelijke overtreding
Vaatplanten		
Kleine maagdenpalm	Art. 8	Aantasten groeiplaats, beschadigen en doden van individuen
Grondgebonden zoogdieren		
Bosmuis, egel, tweekleurige bosspitsmuis,	Art. 9, art. 10, art. 11	Doden of verwonden, verstoren, verblijfplaats beschadigen en/of aantasten
Vleermuizen		
Baardvleermuizen,	Art. 9, art. 10, art. 11	Doden of verwonden, verstoren,

Soort	Relevante verbodsbepalingen	Mogelijke overtreding
dwergvleermuizen, franjestaart, gewone grootoorvleermuis, watervleermuis		Verblijfplaats beschadigen en/of aantasten (indien aanwezig)
Broedvogels		
Alle (algemene) broedvogels	Art. 9, art. 10, art. 11	Geen overtreding wanneer buiten het broedseizoen wordt gewerkt. Vaste verblijfplaatsen (art. 11) gaan niet verloren.
Boerenwaluw	Art. 11	Verlies van broedplaatsen
Amfibieën en reptielen,		
Bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander	Art. 9, art. 10, art. 11	Doden of verwonden, verstoren, verblijfplaats beschadigen en/of aantasten

In tabel 5.17 is aangegeven voor welke soorten binnen het plangebied Spelderholt de negatieve effecten, zoals hierboven beschreven, strijdig zijn met de algemene verbodsbepalingen.

Tabel 5.17

Beschermde soorten waarvoor de Flora- en faunawet van toepassing is

Spelderholt

Soort	Relevante verbodsbepalingen	Mogelijke overtreding
Vaatplanten		
Brede wespenorchis, gewone vogelmelk, grasklokje, kleine maagdenpalm	Art. 8	Aantasting groeiplaats, beschadigen en doden van individuen
Grondgebonden zoogdieren		
Aardmuis, bosmuis, bunzing, dwergmuis, hermelijn, konijn, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos, wezel	Art. 9, art. 10, art. 11	Doden of verwonden, verstoren, verblijfplaats beschadigen en/of aantasten
Broedvogels		
Alle (algemene) broedvogels		Geen overtreding
Kerkuil	Art. 11	Aantasten vaste rust- en verblijfplaats
Amfibieën en reptielen,		
Bruine kikker, gewone pad	Art. 9, art. 10, art. 11	Doden of verwonden, verstoren, verblijfplaats beschadigen en/of aantasten
Hazelworm, levendbarende hagedis, ringslang	Art. 9, art. 10, art. 11	Doden of verwonden, verstoren, verblijfplaats beschadigen en/of aantasten
Ongewervelden		
Wijngaardslak	Art. 9, art. 10, art. 11	Doden of verwonden, verstoren, verblijfplaats beschadigen en/of aantasten

5.4

AANVULLENDE MITIGERENDE MAATREGELEN

De huidige plannen hebben een integraal karakter. Hierbij vindt functieverandering van gebieden plaats, waarbij is voorzien in de ontwikkeling van natuur op de locaties zelf en in de directe omgeving. Deze maatregelen hebben tevens een mitigerende werking en verminderen of voorkómen voor een deel de gevolgen van negatieve effecten op populaties van beschermde soorten.

Bij alle werkzaamheden in het gebied dient zorgvuldig gewerkt te worden. Wanneer bij de realisatie van het plan gewerkt wordt met behulp van het protocol werkzaamheden (Bijlage 4) kan schade aan wilde planten en dieren en hun leefgebieden tot een minimum beperkt worden. Dit kan door middel van een gerichte inrichting en beheer van de planlocaties, een goede fasering van werkzaamheden, kleine aanpassingen in werkwijzen en eventueel ook door middel van vangst van door de werkzaamheden bedreigde dieren. Dit protocol is er onder andere op gericht om de kans op het (onopzettelijk) doden van dieren te verkleinen.

Overtreding van algemene verbodsbepalingen ten aanzien van vogels moeten te allen tijde voorkomen worden. Dit kan door het verwijderen van vegetatie en het bouwrijp maken van het plangebied buiten het broedseizoen (15 maart tot 15 juli) uit te voeren.

De broedgelegenheid voor boerenzwaluw die door de sloop van de manege Riant verloren gaat, moet hersteld worden op de toekomstige locatie van de manege in Spelderholt.

5.5

MOGELIJKHEDEN VOOR VRIJSTELLINGEN EN ONTHEFFINGEN

De Flora- en faunawet biedt mogelijkheden om uitzonderingen te maken op de verbodsbepalingen, in de vorm van vrijstellingen en ontheffingen. De regelgeving ten aanzien van vrijstellingen en ontheffingen is beschreven in paragraaf 2.3 van dit rapport.

In tabellen 5.18 en 5.19 is aangegeven welke van de hierboven geconstateerde blijvende knelpunten in aanmerking komen voor vrijstelling of ontheffing en welke voorwaarden daarvoor gelden. Hierbij is ervan uitgegaan dat de mitigerende maatregelen uit het protocol werkzaamheden (Bijlage 4) gevolgd worden.

Tabel 5.18

Beschermde soorten ingedeeld naar beschermingsniveau

Manege Riant

Beschermingsniveau Flora- en faunawet	Beïnvloede soorten
1. Algemene soorten waarvoor een vrijstelling geldt	Kleine maagdenpalm, bosmuis, egel, tweekleurige bosspitsmuis, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander
2. Overige soorten waarvoor een vrijstelling geldt wanneer volgens een gedragscode gewerkt wordt	-
3. Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten en in AMvB aanvullend aangewezen soorten (streng beschermde soorten)	-

Tabel 5.19

Beschermde soorten ingedeeld
naar beschermingsniveau

Spelderholt

Beschermingsniveau Flora- en faunawet	Beïnvloede soorten
1. Algemene soorten waarvoor een vrijstelling geldt	Brede wespenorchis, gewone vogelmelk, grasklokje, kleine maagdenpalm, aardmuis, bosmuis, bunzing, dwergmuis, hermelijn, konijn, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos, wezel, bruine kikker, gewone pad, wijngaardslak
2. Overige soorten waarvoor een vrijstelling geldt wanneer volgens een gedragscode gewerkt wordt	Kerkuil
3. Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten en in AMvB aanvullend aangewezen soorten (streng beschermde soorten)	-

Uit tabel 5.16 en 5.17 blijkt dat voor een aantal algemene soorten die door het plan beïnvloed worden een vrijstelling geldt. Hiervoor gelden geen bijzondere voorwaarden. Wel is ook op deze soorten de zorgplicht van toepassing, waaraan kan worden voldaan door naleving van het ecologisch protocol.

Over het voorkomen van vaste verblijfplaatsen van vleermuizen in manege Riant en in de mestbunkers onder de voormalige nertsstallen van Spelderholt, is onvoldoende informatie beschikbaar. Hierdoor kan op het moment van schrijven geen definitieve uitspraak gedaan worden over het voorkomen van deze soorten en mogelijke effecten die optreden. Wanneer deze soorten voorkomen, is een ontheffing voor sloop noodzakelijk en dient een uitgebreid ecologisch protocol, afgestemd op de voorkomende soorten, te worden opgesteld.

Voor de aantasting van de vaste slaapplekken van de kerkuil, door sloop van gebouwen, is een vrijstelling mogelijk wanneer gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. De NEPROM en Bouwend Nederland hebben een dergelijke gedragscode op laten stellen, welke momenteel in een goedkeuringsprocedure bij het ministerie van LNV zit. Wanneer ten tijde van de werkzaamheden geen goedgekeurde gedragscode beschikbaar is, zal voor de kerkuil een ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet aangevraagd moeten worden. Voorwaarde voor het verkrijgen van een ontheffing is dat er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Dit kan onder andere bereikt worden door het aanbieden van vervangende verblijfplaatsen in het gebied, en het instandhouden van de kwaliteit van het leefgebied.

HOOFDSTUK 6

Beoordeling evenementen

6.1

INLEIDING

Sinds de oprichting van manege Riant in 1984 wordt er jaarlijks een aantal evenementen gehouden bij de Manege. Deze evenementen staan ook beschreven in het bestemmingsplan Hoog Buurlo. De evenementen bestaan uit men-, spring-, en dressuurwedstrijden. Door de verplaatsing van de manege naar locatie Spelderholt verplaatsen ook deze evenementen. Door verplaatsing van het evenement kunnen negatieve effecten optreden op het nabijgelegen Natura 2000-gebied de Veluwe.

De effecten die op kunnen treden door het verplaatsen van het evenement zijn:

- § tijdelijk ruimtebeslag;
- § verstoring door licht en geluid;
- § verstoring door recreatie.

Gezien de aard van de effecten dient hier getoetst te worden of voldaan wordt aan de gebiedsbescherming (Natuurbeschermingswet en EHS). Van overtreding van bepalingen uit de Flora- en Faunawet is hier geen sprake, waardoor de soortbeschermingstoets niet aan de orde is.

Omdat er mogelijk effecten optreden, worden de huidige en nieuwe situatie vergeleken en beoordeeld.

Het onderzoek richt op de volgende vragen:

1. Hoe is de huidige situatie bij evenementen (bestaand gebruik)?
2. Welke veranderingen treden op na verplaatsing van de manege?
3. Wat zijn de gesaldeerde effecten?

De beschermde natuurwaarden in de omgeving van de huidige en nieuwe situatie zijn beschreven in hoofdstuk 4. In Bijlage 6 is een situatieschets opgenomen.

6.2

HUDIGE SITUATIE EVENEMENTEN MANEGE RIANT

6.2.1

EENDAAGSE EVENEMENTEN

Beschrijving

Tot maximaal zes maal per jaar vinden er rondom de manege eendaagse, regionale wedstrijden plaats.

Gemiddeld zijn er tachtig deelnemers per wedstrijd die verspreid over de dag arriveren en vertrekken. Dit betekent dat gedurende een evenement twintig auto's met trailers geparkeerd staan op de parkeerplaats voor de manege zelf. De ervaring leert dat deelnemers bij deze wedstrijden hun eigen onderdeel rijden en vervolgens weer vertrekken. Behaalde punten zijn direct na het rijden bekend en bepalend voor het klassement. Op basis hiervan kan vastgesteld worden dat op een wedstrijd dag gemiddeld twintig deelnemers tegelijkertijd op het terrein aanwezig zijn. De wedstrijden beperken zich tot de percelen M164, M165, M166, M167, M1196 en M1197 en de manege zelf (zie Bijlage 7).

Toeschouwers

De eendaagse evenementen trekken weinig toeschouwers. De toeschouwers die komen, komen uit de regio en blijven op de terreinen van de wedstrijden. De terreinen liggen buiten het Natura 2000-gebied.

Effecten op natuurwaarden in huidige situatie

Ruimtebeslag

Tijdens de eendaagse evenementen vinden geen activiteiten plaats binnen de begrenzing van Natura 2000-gebied de Veluwe.

Verstoring door licht en geluid

Doordat de percelen waar de wedstrijden gehouden worden grenzen aan de Veluwe zal enige verstoring van geluid optreden door bijvoorbeeld luidsprekers, muziek en paarden. Er treedt geen verstoring door licht op omdat de wedstrijden overdag plaatsvinden. De reikwijdte van de geluidsbelasting is gering door het dichte karakter van het omringende bos.

Verstoring door recreatie

De eendaagse evenementen trekken weinig bezoekers die zich ook nog eens beperken tot het evenemententerrein. Verstoring door recreatie in het Natura-2000 gebied is daardoor uitgesloten.

6.2.2

MEERDAAGS EVENEMENT

Beschrijving

Jaarlijks vindt een internationale meerdaagse menwedstrijd plaats rondom de manege. Afhankelijk van de internationale agenda kan dit in juni, juli of augustus zijn maar meestal in het laatste weekend van juli. Het evenement duurt vier dagen (donderdag tot en met zondag) waarbij ongeveer tachtig deelnemers met verzorgers overnachten (totaal 350 overnachtingen). Hiervoor wordt de helft van het perceel oostelijk van de Engelanderenk gebruikt (perceel ten noorden van M3). De wedstrijd bestaat uit verschillende onderdelen; een marathon, een dressuurproef, een presentatie en een vaardigheidsproef. Voor de laatste drie wedstrijdonderdelen worden percelen M164, M165, M166, M167, M1196 en M1197 gebruikt (zie Bijlage 8). De marathon vindt plaats op wegen en paden in de omgeving, onder andere in het Natura-2000 gebied. Hiervoor worden de paden gebruikt die zijn aangewezen als ruiters- of menpaden. Het totale parcours is ongeveer 20 km lang.

Toeschouwers

Het evenement trekt ongeveer 20.000 bezoekers (waarvan ongeveer 15.000 bezoekers op zaterdag). Veel van deze bezoekers komen uit de regio en komen per bus of fiets.

Voor bezoekers die met de auto komen, wordt perceel I4570 gebruikt, gelegen binnen Natura-2000 begrenzing. Dit perceel bestaat uit grasland omzoomd door bos en is in eigendom bij het Geldersch Landschap. Het gehele terrein wordt gebruikt als parkeerplaats (het aantal parkeerplaatsen is niet bekend) en ligt langs de toegangswegen richting Beekbergen en Ugchelen. Naar schatting blijft 80-90% van de toeschouwers op het hoofdterrein aan de Bruggerlerweg. De verspreiding van de toeschouwers is daardoor gering.

Effecten op natuurwaarden in huidige situatie

Ruimtebeslag

Tijdens het meerdaagse evenement wordt perceel I4570 gebruikt als parkeerplaats. Gedurende drie tot vier dagen per jaar vindt hier ruimtebeslag plaats.

Verstoring door licht en geluid

Doordat de percelen waar de wedstrijden gehouden worden grenzen aan de Veluwe zal enige verstoring van geluid optreden. De reikwijdte van de geluidsbelasting is gering door het dichte karakter van het omringende bos. De uitstraling van licht is zeer beperkt, de activiteiten die overdag plaatsvinden, behoeven geen verlichting. 's Avonds wordt het terrein met slaapplekken voor mensen en paarden wel verlicht (vanuit veiligheidsoogpunt).

Verstoring door recreatie

Omdat het marathononderdeel onder andere door het Natura 2000-gebied gaat, vindt er verstoring plaats door de wagens. Het meerdaagse evenement trekt ongeveer 20.000 bezoekers. 80 tot 90% van de bezoekers blijft rondom de manege. De overige 10-20% verspreidt zich over het men-parcours. Omdat dit men-parcours gedeeltelijk binnen het Natura 2000-gebied ligt, is de recreatiedruk tijdens het evenement verhoogd.

6.3

VERANDERINGEN TEN OPZICHTE VAN HUIDIGE SITUATIE

6.3.1

EENDAAGSE EVENEMENTEN

De opzet van de eendaagse evenementen verandert niet, wel de locatie. In plaats van de percelen bij de huidige manege worden percelen M21, M24, het perceel tussen M21 en M24 in en M26 in de toekomstige situatie gebruikt. Ook wordt het perceel tussen M2708 en M21 gebruikt (zie Bijlage 7). Het zuidelijk deel van M26 wordt daarbij gebruikt als parkeerplaats. De percelen die gebruikt worden in de huidige situatie komen in eigendom bij het Geldersch Landschap en daar zal natuurontwikkeling plaatsvinden. De percelen die in de nieuwe situatie gebruikt worden bestaan nu uit landbouwgronden en graslanden. Deze worden in de toekomst allen grasland.

Tabel 1.1

Overzicht gebruikte percelen in huidige en nieuwe situatie (voor kaart zie Bijlage 7).

activiteit	huidige situatie	nieuwe situatie
parkeren	voor manege	M26 of M3
wedstrijden	manege, M164, M165, M166, M167, M1196, M1197	manege, M1196, M1197, M2708, M21, M24, M26 en perceel tussen M21 en M24 in
recreatie	M164, M165, M166, M167, M1196, M1197	M 21, M24, M26 en perceel tussen M21 en M24 in

*Effecten op natuurwaarden in nieuwe situatie**Ruimtebeslag*

Tijdens de eendaagse evenementen vinden geen activiteiten plaats binnen de begrenzing van Natura 2000-gebied de Veluwe.

Verstoring door licht en geluid

Doordat de percelen waar de wedstrijden gehouden worden grenzen aan de Veluwe zal enige verstoring van geluid optreden.

Er treedt geen verstoring door licht op omdat de wedstrijden overdag plaatsvinden. De reikwijdte van de geluidsbelasting is gering door het dichte karakter van het omringende bos.

Verstoring door recreatie

De eendaagse evenementen trekken weinig bezoekers die zich ook nog eens beperken tot het evenemententerrein. Verstoring door recreatie is daardoor uitgesloten.

6.3.2**MEERDAAGSE EVENEMENTEN**

De opzet van het meerdaagse evenement verandert niet. Ook blijven de parkeerplaatsen en paardenverblijven op dezelfde percelen en nemen niet in omvang toe. In plaats van percelen M164, M165, M166 en M167 worden in de toekomstige situatie percelen M21, M24, het perceel tussen M21 en M24 in en M26 gebruikt voor de wedstrijd (zie Bijlage 8). De percelen die gebruikt worden in de huidige situatie komen in eigendom bij het Geldersch Landschap en daar zal natuurontwikkeling op plaatsvinden. De percelen die in de nieuwe situatie gebruikt worden bestaan nu uit landbouwgronden en graslanden. Deze worden in de toekomst allen grasland.

Tabel 1.2

Overzicht gebruikte percelen in huidige en nieuwe situatie (voor kaart zie Bijlage 8).

activiteit	huidige situatie	nieuwe situatie
parkeren	I4570	I4570
wedstrijden	manege, M164, M165, M166, M167, M1196, M1197	manege, M1196, M1197, M21, M24, M26 en perceel tussen M21 en M24 in
recreatie	80-90% op M164, M165, M166, M167, M1196, M1197, 10-20% langs menroute	80-90% op M21, M24, M26 en perceel tussen M21 en M24 in, 10-20% langs menroute
stallen/verblijven	perceel ten noorden van M3	perceel ten noorden van M3

*Effecten op natuurwaarden in nieuwe situatie**Ruimtebeslag*

Tijdens het meerdaagse evenement wordt perceel I4570 gebruikt als parkeerplaats. Gedurende 3 tot 4 dagen per jaar vindt hier ruimtebeslag plaats.

Verstoring door licht en geluid

Doordat de percelen waar de wedstrijden gehouden worden grenzen aan de Veluwe zal enige verstoring van geluid optreden. De reikwijdte van de geluidsbelasting is gering door het dichte karakter van het omringende bos. De uitstraling van licht is zeer beperkt; de activiteiten die overdag plaatsvinden, behoeven geen verlichting. 's Avonds wordt het terrein met slaapplekken voor mensen en paarden wel verlicht, uit oogpunt van veiligheid.

Verstoring door recreatie

Er zijn geen veranderingen in route of aantal toeschouwers binnen het Natura 2000-gebied. De verstoring blijft gelijk aan de huidige situatie.

6.4

BEOORDELING EFFECTEN*Ruimtebeslag*

Het drie tot vier dagen durende ruimtebeslag op het Natura 2000-gebied vindt sinds 1984 plaats. Op het terrein waarop geparkeerd wordt, is geen aangewezen habitatype voor de Veluwe aanwezig.

De omliggende bossen zijn wel leefgebied van zwarte specht en wespandief, niet voor andere Habitatrichtlijn- of Vogelrichtlijnsoorten. Het ruimtebeslag van drie dagen aan de rand van het leefgebied van deze soorten zal de instandhouding van deze soorten niet in gevaar brengen.

Verstoring door licht en geluid

Sinds 1984 vinden er op de terreinen rondom de Bruggelerweg evenementen plaats waarbij zeer beperkt licht en geluidsverstoring optreedt in het Natura-2000 gebied. De verstoring door licht en geluid blijft door de verplaatsing van het evenement gelijk, alleen de locatie verandert. De omliggende bossen zijn leefgebied van zwarte specht en wespandief. De verstoring door licht en geluid aan de rand van het leefgebied van deze soorten zal de instandhouding van deze soorten niet in gevaar brengen.

Verstoring door recreatie

Het meerdaagse evenement vindt sinds 1984 gedeeltelijk plaats in het Natura 2000-gebied. Bij verplaatsing van de manege treden er in route en aantal toeschouwers geen veranderingen op. De instandhoudingdoelen voor zwarte Specht en wespandief komen hierdoor niet in gevaar.

6.5

CONCLUSIE

Manege Riant heeft de afgelopen 23 jaar jaarlijks verschillende evenementen georganiseerd, waaronder een meerdaags menevenement. Deze evenementen zijn ook opgenomen in het bestemmingsplan Hoog Buurlo. Deze evenementen kunnen hierdoor gezien worden als bestaand gebruik. Na verplaatsing van de manege naar locatie Spelderholt verandert de opzet en grootte van de evenementen niet. Het bestaande gebruik wordt door de verplaatsing op een (gedeeltelijk) andere locatie gecontinueerd. De effecten zijn in de huidige en nieuwe situatie gelijk. De instandhoudingdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Veluwe komen niet in gevaar.

HOOFDSTUK 7 Conclusies en aanbevelingen

Uit de natuurtoets voor de verplaatsing van manege Riant naar locatie Spelderholt komen de volgende conclusies naar voren:

Gevolgen voor het Natura 2000-gebied Veluwe:

- De voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen hebben per saldo een positief effect voor habitattypen die beschermd worden in het Natura 2000-gebied Veluwe. Het plan kan daarmee plaatsvinden in overeenstemming met de wet- en regelgeving voor gebiedsbescherming (Natuurbeschermingswet 1998).
- § Door de voorgenomen natuurontwikkeling wordt de bestaande oppervlakte aan natuur vergroot.
- § Door de ontwikkeling van natuur op vrijkomende percelen ontstaat een versterking van de ecologische ruimtelijke structuur en een grotere lokale ecologische kwaliteit en diversiteit.

Gevolgen voor de Ecologische Hoofdstructuur:

- § De geplande maatregelen hebben geen directe gevolgen voor ruimtebeslag van de EHS, omdat de huidige gebiedsfuncties van de EHS gehandhaafd blijven.
- § De huidige plannen vergroten de hoeveelheid bestaande natuur van de Veluwe.
- § De bestaande ecologische verbindingen tussen Veluwe en Beekbergerwoud ("Beekbergse poort") kunnen worden versterkt.

Gevolgen Flora en Fauna wet

- § In het plangebied komen diverse beschermde soorten (mogelijk) voor.
- § Negatieve effecten op algemene broedvogels en soorten waarop een algemene vrijstelling van toepassing is, worden voorkomen wanneer volgens het werkprotocol (Bijlage 4) gewerkt wordt.
- § Bij de sloop van de bebouwing in het plangebied gaan slaapplekken van kerkuil verloren. Wanneer de sloop uitgevoerd wordt volgens een goedgekeurde gedragscode (bijvoorbeeld die van NEPROM en Bouwend Nederland), bestaat hiervoor een wettelijke vrijstelling. Anders zal hiervoor een ontheffing aangevraagd moeten worden.
- § De huidige gegevens geven geen uitsluitel of vleermuizen gebruik maken van de huidige manege Riant en de bunkers op Spelderholt Noord als vaste verblijfplaats of winterverblijfplaats. Bij de voorbereiding van de sloop zullen deze gebouwen gecontroleerd moeten worden op de aanwezigheid van vleermuizen, en dient zonodig een ontheffing gevraagd te worden.

Aanbevelingen

Deze natuurtoets geeft een eerste inzicht in de mogelijkheden om de verplaatsing van manege Riant naar Spelderholt en de inrichting van de terreinen die daarbij betrokken zijn uit te voeren in overeenstemming met de geldende beschermingsregimes voor natuur. De vooruitzichten hiervoor lijken gunstig te zijn. Een aantal detailspecten moet door aanvullende onderzoeken en planvorming nader beantwoord en uitgewerkt worden:

- § Uitvoeren van een bodemkundig, archeologisch en eventueel ook landschappelijk-cultuurhistorisch onderzoek naar de mogelijkheden van de realisatie van droge heide op het beoogde perceel ten noordoosten van manege Riant.
- § Zorgvuldige verankering van de bestemmingswijzigingen van alle betrokken percelen in het bestemmingsplan.
- § Uitwerken van een inrichtingsplan voor Spelderholt dat mede is gericht op het behoud van leefgebied van specifieke beschermde soorten, waaronder:
 - Rustplaatsen en foerageergebied kerkuil.
 - Leef- en voortplantingsgebied van reptielen (hazelworm, ringslang, levendbarende hagedis).
 - Foerageergebied van vleermuizen en das.
 - Groeiplaatsen van (o.a.) grasklokje.
- § Uitvoering van het ecologische protocol bij dit rapport; zonodig uitbreiden van het ecologisch protocol op basis van voortschrijdend inzicht op grond van bovengenoemde onderzoeken en activiteiten.

HOOFDSTUK

8

Geraadpleegde
bronnen

- § Alterra, 2006. Een prototype Natuureffectenboekhouding NEB, Rekenen met de effecten van recreatie op Natura 2000 waarden op de Veluwe. In opdracht van de Provincie Gelderland. Wageningen.
- § Blankena, 2006. Quickscan Spelderholt: flora en vegetatie.
- § Bureau Schenkeveld, 2002. Ecologisch onderzoek Manege Riant.
- § Cuppen, 2005. Habitatrichtlijntoets verplaatsing van manege riant naar de locatie Spelderholt 9 te Beekbergen en toets huidige situatie.
- § Ecologisch adviesbureau Mulder, 2006. Verslaglegging veldbiologisch onderzoek plangebied Spelderholt.
- § Lange, R., et al. 1994. Zoogdieren van West-Europa. Stichting Uitgeverij van de KNNV, VZZ i.s.m. Vereniging Natuurmonumenten 1994.
- § Ministerie van LNV, 1999. Interimwet ammoniak en veehouderij. Uitvoeringsvoorschriften.
- § Ministerie van LNV, 2005. Gebiedendocument. Werkdocument t.b.v. voorbereiding ontwerp-aanwijzingenbesluit, Natura 2000 gebied 57-Veluwe (te downloaden van site LNV (www.minlnv.nl)).
- § Provincie Gelderland, 2006. Statennotitie Interimbeleid Ammoniak en Natuur- beschermingswet. Arnhem.
- § Strijbosch, H. & Stumpel, T. 2006. Veldgids Amfibieën en reptielen. Stichting Uitgeverij van de KNNV.
- § Tauw, 2006. Voortoets verplaatsing manege Riant naar locatie Spelderholt.
- § Website Het Natuurloot (www.natuurloket.nl).
- § Website LNV (www.minlnv.nl).
- § Website Waarneming.nl (www.waarneming.nl).

BIJLAGE 1

Relevante wetteksten

Flora- en faunawet

Algemene verbodsbepalingen Flora- en faunawet (artikelen 8 t/m 12)

8. Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

9. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

10. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

11. Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

12. Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Vrijstellingen en ontheffingen, Flora- en faunawet artikel 75

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kan, voor zover niet bij of krachtens enig ander artikel van deze wet vrijstelling is of kan worden verleend, vrijstelling worden verleend van de bij of krachtens de artikelen 8 tot en met 18 bepaalde verboden.

2. Indien een vrijstelling als bedoeld in het eerste lid strekt tot uitvoering van internationale verplichtingen of bindende besluiten van organen van de Europese Unie of andere volkenrechtelijke organisaties, kan de vrijstelling bij ministeriële regeling worden verleend.

3. Onze Minister kan, voor zover niet overeenkomstig artikel 68 van deze wet door gedeputeerde staten ontheffing is of kan worden verleend, ontheffing verlenen van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 8 tot en met 18, 50, 51, 52, 53, 58, 59, tweede lid, 64, tweede lid, en 72, vijfde lid.

4. Vrijstellingen en ontheffingen worden, tenzij uitvoering van internationale verplichtingen of bindende besluiten van organen van de Europese Unie of andere volkenrechtelijke organisaties noodzaakt tot het verlenen van vrijstelling of ontheffing om andere redenen, slechts verleend indien geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

5. Onverminderd het vierde lid, worden voor soorten genoemd in Bijlage IV van de richtlijn nr. 92/43/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206), voor soorten vogels als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel b, en voor algemene maatregel van bestuur aangewezen beschermde inheemse dier- of plantensoorten vrijstelling of ontheffing slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat:

- a. ten behoeve van onderzoek en onderwijs, repopulatie en herintroductie, alsmede voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten;
- b. teneinde het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een bij algemene maatregel van bestuur te bepalen aantal van bij die maatregel aan te wijzen soorten te vangen, te plukken of in bezit te hebben of
- c. met het oog op andere, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen, belangen.

6. Vrijstellingen kunnen in ieder geval verschillend worden vastgesteld naar gelang de soorten of categorieën van soorten en handelingen welke de vrijstelling betreffen. Voorts kan onderscheid worden gemaakt naar wilde of gekweekte planten of producten van die planten, en naar wilde of gefokte dieren dan wel eieren, nesten of producten van die dieren.

Aanduiding belangen voor verlenen van ontheffing, Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten, artikel 2, lid 2

Als andere belangen als bedoeld in artikel 75, vierde lid, onderdeel c, van de wet zijn aangewezen:

- a. de bepalingen inzake de gemeenschappelijke markt en een vrij verkeer van goederen van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap;
- b. de veiligstelling van dieren behorende tot een beschermde inheemse diersoort tegen het verkeer;
- c. de opvang en verzorging van zieke of gewonde dieren behorende tot een beschermde inheemse diersoort;
- d. het onderhoud van wateren, waterkanten, oevers en graslanden;
- e. dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten, met dien verstande dat vanwege dit belang geen ontheffing of vrijstelling kan worden verleend ten aanzien van vogels behorende tot een beschermde inheemse diersoort;
- f. de bescherming van weidevogels en hun eieren tegen landbouwwerkzaamheden en vee.

BIJLAGE 2

Instandhoudingsdoelen Natura 2000 Veluwe

Inleiding

Het ecologisch netwerk Natura 2000 moet de betrokken natuurlijke habitat en leefgebieden van soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding behouden of in voorkomend geval herstellen. Onder het begrip “instandhouding” wordt een geheel van maatregelen verstaan die nodig zijn voor het behoud of herstel van natuurlijke habitat en populaties van wilde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding. Ingevolge artikel 4, vierde lid, Habitatrichtlijn worden bij aanwijzing als Habitatrichtlijngebied “tevens de prioriteiten vast[gesteld] gelet op het belang van de gebieden voor het in een gunstige staat van instandhouding behouden of herstellen van een type natuurlijke habitat of van een soort alsmede voor de coherentie van Natura 2000 en gelet op de voor dat gebied bestaande dreiging van achteruitgang en vernietiging”. Deze bepaling is in artikel 10a, tweede lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 nader uitgewerkt. Op grond van dit artikel bestaat de verplichting om in een aanwijzing doelstellingen ten aanzien van de instandhouding van leefgebieden van vogelsoorten dan wel doelstellingen ten aanzien van de instandhouding van natuurlijke habitat of populaties van de in het wild levende dier- en plantensoorten op te nemen. Om die reden zijn voor elk Natura 2000-gebied instandhoudingdoelstellingen ontwikkeld, waarbij per habitattypen en per (vogel)soort is uitgegaan van landelijke doelen en de bijdrage die een gebied redelijkerwijs kan leveren voor het bereiken van een gunstige staat van instandhouding op landelijk niveau.

Algemene doelen

- § Behoud van de bijdrage van het Natura2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitat en soorten binnen de Europese Unie.
- § Behoud van de bijdrage van het Natura2000-gebied aan de ecologische samenhang van het Natura 2000 netwerk zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie.
- § Behoud en waar nodig herstel van de ruimtelijke samenhang met de omgeving ten behoeve van de duurzame instandhouding van de in Nederland voorkomende natuurlijke habitat en soorten.
- § Behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingdoelstellingen zijn geformuleerd.
- § Behoud of herstel van gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingdoelstellingen zijn geformuleerd.

Habitatrichtlijn: habitattypen (bijlage I)

H2310 Psammofiele heide met *Calluna* en *Genista*

Doel: Behoud verspreiding, uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting: Uitbreiding van de oppervlakte stuifzandheiden met struikheide dient gericht te zijn op het verbinden van grote heideterreinen via open landschap, met het oog op duurzaamheid van populaties van flora en fauna.

Ook kleinere terreinen dienen vergroot te worden of verbonden te worden met andere heidenen, met het oog op completere en duurzamere faunagemeenschappen. Verbetering van de kwaliteit dient vooral gericht te zijn op een betere structuur (voor fauna). Overgangen naar inheems loofbos en struweel dienen zo veel mogelijk behouden te blijven of uitgebreid te worden met het oog op broedvogels en andere fauna.

H2320 Psammofiele heide met *Calluna* en *Empetrum nigrum*

Doel: Behoud verspreiding, oppervlakte en kwaliteit.

Toelichting: Het habitatype binnenlandse kraaiheibegroeiingen verkeert landelijk in een matig ongunstige staat van instandhouding. De Veluwe begroeiingen zijn van speciaal belang omdat ze zich aan de rand van het areaal van het type bevinden.

H2330 Open grasland met *Corynephorus*- en *Agrostis*-soorten op landduinen

Doel: Behoud verspreiding, uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting: Landelijk wordt gestreefd naar een anderhalf maal zo grote oppervlakte van het habitatype zandverstuivingen in Nederland. De grootste bijdrage voor dit habitatype moet komen van de Veluwe. Voldoende winddynamiek is een belangrijke randvoorwaarde voor de realisering van gevarieerde zandverstuivingen met overgangen naar droge heiden en bossen.

H3130 Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren met vegetatie behorend tot het *Littorelletalia uniflorae* en/of *Isoëto-Nanojuncetea*

Doel: Behoud verspreiding, behoud oppervlakte en kwaliteit.

Toelichting: Het habitatype zwakgebufferde vennen komt sporadisch voor op de Veluwe, zoals plaatselijk op de Hoge Veluwe.

H3160 Dystrofe natuurlijke poelen en meren

Doel: Behoud verspreiding, behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting: Het habitatype zure vennen is op de Veluwe wijd verspreid. De kwaliteit is in een deel van de vennen matig.

H3260 Submontane en laagland rivieren met vegetaties behorend tot het *Ranunculion fluitantis* en het *Callitrichio-Batrachion*

Doel: Uitbreiding verspreiding, uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit beken en rivieren met waterplanten, waterranonkels (subtype A).

Toelichting: Het habitatype beken en rivieren met waterplanten, waterranonkels (subtype A) komt voor in diverse beken en sprengen, maar is niet overal even stabiel en niet overal van goede kwaliteit. Er zijn goede mogelijkheden voor herstel. Dit is ook van belang voor een soort als de beekprik.

H4010 Noord-Atlantische vochtige heide met *Erica tetralix*

Doel: Behoud verspreiding, uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit vochtige heiden, hogere zandgronden (subtype A).

Toelichting: Alhoewel de Veluwe vooral van belang is voor droge heiden, zijn er toch enige deelgebieden waar een aanzienlijke hoeveelheid van het habitatype vochtige heiden, hogere zandgronden (subtype A) aanwezig is; delen hiervan zijn vergrast. Enige uitbreiding is nodig en realiseerbaar.

H4030 Droge Europese heide

Doel: Behoud verspreiding, uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting: De Veluwe levert de grootste bijdrage voor het habitatype droge heiden, dat in sommige deelgebieden in goede kwaliteit en over een grote oppervlakte aanwezig is. Een goed voorbeeld hiervan vormt de Posbank waar in het reliëfrijke landschap een fraaie afwisseling van struikheibegroeiingen en bosbesrijke heide te zien is. Netto-uitbreiding van de oppervlakte dient gericht te zijn op het verbinden van grote heideterreinen met elkaar via open landschap, met het oog op duurzaamheid van populaties. Ook kleinere terreinen dienen vergroot te worden of verbonden te worden met andere heiden, met het oog op completere en duurzamere faunagemeenschappen. In sommige delen is deze heide vergrast of arm aan structuur en fauna-elementen. Voortgaande successie op kleine, geïsoleerde heideterreintjes is toegestaan zolang er op gebiedsniveau netto sprake is van oppervlaktevergroting.

H5130 Juniperus communis-formaties in heide of kalkgrasland

Doel: Behoud verspreiding, behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting: Struwelen van het habitatype jeneverbessstruwelen zijn beperkt tot enkele deelgebieden, waarbij de Doornspijkse Heide de grootste oppervlakte herbergt. Op de Veluwe zijn daarnaast veel losstaande jeneverbessen aanwezig.

H6230 *Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van Europa)

Doel: Behoud verspreiding, uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting: Enkele van de best ontwikkelde voorbeelden van dit habitatype worden op de Veluwe aangetroffen, zoals op de Harskamp (met de grootste populatie wolverlei en zeldzame soorten als kleine schorseneer en heidezegge). Wegens het voorkomen van twee laatst genoemde soorten en het grote oppervlakte van het habitatype levert het gebied een zeer grote bijdrage aan het landelijke doel van het habitatype. Op veel andere locaties (bijvoorbeeld wegbermen) is het type matig ontwikkeld. Verder komt het plaatselijk goed ontwikkelde vochtige vormen voor. Omdat het habitatype heischrale graslanden landelijk in een zeer ongunstige staat van instandhouding verkeert wordt uitbreiding van het oppervlakte en verbetering van de kwaliteit nagestreefd.

H6410 Grasland met Molinia op kalkhoudende, venige, of lemige kleibodem (Molinion caeruleae)

Doel: Behoud verspreiding, uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting: Het habitatype blauwgraslanden verkeert landelijk in een zeer ongunstige staat van instandhouding. In het Natura2000-gebied komt het voor op lemige gronden, bijvoorbeeld bij Staverden en aan de randen van de zandgrond (o.a. Wisselse Veen). Uitbreiding van de oppervlakte blauwgraslanden kan gerealiseerd worden in samenhang met habitatypen H4010 vochtige heiden, hoger zandgronden (subtype A) en H6230 heischrale graslanden.

H7110 *Actief hoogveen

Doel: Behoud verspreiding, uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit actieve hoogvenen, heideveentjes (subtype B).

Toelichting: Het habitatype actieve hoogvenen, heideveentjes (subtype B) komt voor in een aantal hoogveenvenen en als hellingveentjes. Het heeft onder meer in het Kootwijkerveen en het Mosterdveen een zeer goede kwaliteit.

Op andere locaties is uitbreiding mogelijk, bijvoorbeeld vanuit natte heide of verdroogde veentjes.

H7150 Slenken in veengronden met vegetatie behorend tot het Rhynchosporion

Doel: Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting: Het habitatype pioniervegetaties met snavelbiezen komt met name voor op plagplekken die door natuurlijke successie overgaan in het habitatype H4010 vochtige heiden, hogere zandgronden (subtype A). Voor duurzaam behoud van de levensgemeenschap binnen het gebied, is het van belang dat oppervlakte en kwaliteit toenemen.

H9120 Atlantische zuurminnende beukenbossen met Ilex en soms ook Taxus in de ondergroei (Quercion roburi-petraeae of Ilici-Fagenion)

Doel: Uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit.

Toelichting: Het habitatype beuken-eikenbossen met hulst komt momenteel op enkele locaties op de Veluwe in een kwalitatief goede vorm voor (bijvoorbeeld in het Speulderbos). Zonder enig beheer zal een aanzienlijk deel van de eikenbossen op de Veluwe op termijn overgaan in dit habitatype.

H9160 Sub-Atlantische en Midden-Europese wintereikenbossen of eikenhaagbeukenbossen behorend tot het Carpinion-betuli

Doel: Uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit eiken-haagbeukenbossen, hogere zandgronden (subtype A).

Toelichting: Het habitatype eiken-haagbeukenbossen, hogere zandgronden (subtype A) komt voor op enkele voedselrijkere, leem- of lösshoudende standplaatsen. Het type verkeert landelijk in een zeer ongunstige staat van instandhouding. Behoud van de huidige groeiplaatsen is op korte termijn van belang, waarbij op termijn mogelijk uitbreiding kan plaatsvinden op geschikte standplaatsen, in de nabijheid van goede voorbeelden (met bronpopulaties van kenmerkende soorten).

H9190 Oude zuurminnende eikenbossen op zandvlakten met Quercus robur

Doel: Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting: De Veluwe levert de grootste bijdrage voor het habitatype oude eikenbossen, dat over een aanzienlijke oppervlakte verspreid is. Verbetering van de kwaliteit is mogelijk door het type te ontwikkelen op oude bosgroeiplaatsen met oud-bossoorten. Verbetering van de kwaliteit van het habitatype is noodzakelijk wegens de landelijk matig ongunstige staat van instandhouding.

H91E0 *Bossen op alluviale grond met Alnus glutinosa en Fraxinus excelsior (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae)

Doel: Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit vochtige alluviale bossen, beekbegeleidende bossen (subtype C).

Toelichting: Het habitatype vochtige alluviale bossen, beekbegeleidende bossen (subtype C) komt op veel locaties op de Veluwe voor, maar in de meeste gevallen slechts over een geringe oppervlakte en met matige kwaliteit. Langs de beken en op de overgang naar het IJsseldal liggen grotere en kwalitatief betere voorbeelden. (o.a. Hierdense beek). Voor duurzaam behoud van de levensgemeenschap binnen het gebied, is het van belang dat oppervlakte en kwaliteit toenemen.

4.4 Habitatrichtlijn: soorten (bijlage II)

H1042 Gevlekte witsnuitlibel

Doel: Uitbreiding verspreiding, omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie tot een duurzame populatie van ten minste 500 volwassen individuen.

Toelichting: De gevlekte witsnuitlibel heeft een zeer ongunstige staat van instandhouding door het tekort aan gebieden en de landelijk te geringe populatiegrootte. De beoogde uitbreiding van de populatie (tot het voor een duurzame populatie minimaal noodzakelijke aantal dieren) is gebaseerd op het realiseren van een landelijk gunstige staat van instandhouding.

H1083 Vliegend hert

Doel: Uitbreiding verspreiding, omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.

Toelichting: In ons land is de Veluwe het belangrijkste kerngebied voor het vliegend hert. De soort komt vooral voor in de omgeving van Vierhouten, Elspeet, Hoog Soeren en ten westen van Apeldoorn. Op de zuidoostelijke Veluwe is de soort bekend van de omgeving van De Steeg.

H1096 Beekprik

Doel: Uitbreiding verspreiding, omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.

Toelichting: De beekprik verkeert landelijk in een zeer ongunstige staat van instandhouding. De Veluwe levert één van de grootste bijdragen. De soort komt hier voor in allerlei sprengbeken, met name aan de oostkant van het gebied (doorgaans niet in de sprengkoppen, maar verder stroomafwaarts). In het verleden heeft de soort ook op de noordwestelijke en zuidelijke Veluwe geleefd, maar hier is ze momenteel verdwenen. Omdat de meeste leefgebieden sterk geïsoleerd zijn, zal een vergroting van de verspreiding waarschijnlijk alleen via gericht uitzetten mogelijk zijn op locaties waar de waterkwaliteit en beekmorfologie inmiddels weer hersteld zijn.

H1163 Rivierdonderpad

Doel: Uitbreiding omvang en behoud kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.

Toelichting: De rivierdonderpad is bekend van de Hierdensche beek en van de Verloren beek bij Epe met enkele nabijgelegen beken (Paalbeek, Klaarbeek en Tongerensche beek). De soort is landelijk in een matig ongunstige staat van instandhouding en wordt in beken sterk bedreigd. De beken van de Veluwe leveren één van de grootste bijdragen voor de populaties van de rivierdonderpad in beken en er zijn nog mogelijkheden voor uitbreiding.

H1166 Kamsalamander

Doel: Behoud verspreiding, omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting: De kamsalamander komt verspreid voor op de Veluwe op een beperkt aantal locaties, veelal in of nabij landbouwenclaves en langs de randen van het gebied. Het grootste deel van de Veluwe is als habitat ongeschikt voor de kamsalamander.

H1318 Meervleermuis

Doel: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting: De Veluwe levert als overwinteringsgebied één van de grootste bijdragen voor de meervleermuis.

H1831 Drijvende waterweegbree

Doel: Behoud verspreiding, behoud omvang en kwaliteit biotoop voor behoud populatie.

Toelichting: De drijvende waterweegbree is in ieder geval bekend van de Hierdense beek. Voor de landelijke verspreiding van de soort is behoud van deze populatie van groot belang.

4.5 Vogelrichtlijn: broedvogels

A072 Wespendif

Doel: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 150 paren.

Toelichting: Vermoedelijk broedt meer dan een kwart van de Nederlandse wespendifen op de Veluwe. Na de grootschalige bebossing, begin vorige eeuw, heeft de soort zich sterk uitgebreid, maar vermoedelijk zijn de aantallen de laatste decennia constant of mogelijk licht afnemend. Het gemiddeld aantal paren in de periode 1999-2003 wordt geschat op 150.

Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding is behoud voldoende. Het gebied heeft voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

A224 Nachtzwaluw

Doel: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 610 paren.

Toelichting: Van oudsher is de nachtzwaluw een talrijke broedvogel van de Veluwe. De populatie is vanaf de 50-er jaren van de vorige eeuw sterk afgenomen tot een dieptepunt in het begin van de 80-er jaren. Sedertdien broedt bijna de helft van de Nederlandse nachtzwaluwen op de Veluwe. Daarna trad weer herstel op zodat de stand momenteel weer 100-den paren omvat. Het gemiddeld aantal paren voor de periode 1999-2003 wordt geschat op 610. Dit niveau ligt overigens nog altijd beduidend lager dan het niveau in de 50-er jaren. De soort verkeert landelijk in een matig ongunstige staat van instandhouding. De belangrijkste deelgebieden, die elk voor zich al het gewenste niveau van 40 paren voor een sleutelpopulatie overschrijden zijn het Harskampse Zand, Worth- Rhederzand, Oldenbroekse en Elspeetse Heide en Hoge Veluwe. De samenhang van deze deelpopulaties is goed, zodat voor de Veluwe als geheel van één metapopulatie kan worden gesproken.

A229 IJsvogel

Doel: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 30 paren.

Toelichting: De ijsvogel broedt in sterk fluctuerende aantallen langs de sprengen en vijverpartijen van de Veluwe rand. Na strenge winters kan ze geheel verdwenen zijn, maar na een reeks van zachte winters belopen de aantallen enige tientallen (bijvoorbeeld 1995 26 paren). Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding is behoud voldoende. Het genoemde aantal paren heeft betrekking op gunstige jaren. Het gebied levert onvoldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie, maar draagt wel bij aan de draagkracht in de regio Veluwerand met de grote rivieren ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie.

A233 Draaihals

Doel: Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 100 paren.

Toelichting: Van oudsher is de draaihals een bekende broedvogel, vooral door het bezetten van nestkasten. Sedert begin 70-er jaren worden nestkasten niet meer bezet.

Ongetwijfeld een gevolg van de sterke afname van de populatie en daarnaast een toename van het aanbod aan (dode) berken als natuurlijke nestplaats (in oude hopen van grote bonte spechten). De stand lijkt jaarlijks te fluctueren met vooral vanaf de 90-er jaren een sterk terugval tot een niveau van hooguit 50 paren; ver beneden het gewenste niveau voor een sleutelpopulatie.

Op de Veluwe broedt het leeuwendeel van de Nederlandse populatie met als belangrijkste deelgebieden Kootwijker- en Harskampse Zand, Zilvense Heide, Rhederzand en Planken Wambuis. In hoeverre gesproken kan worden van een aaneengesloten metapopulatie voor de gehele Veluwe is de vraag. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is uitbreiding van de populatie gewenst. Het gebied kan voldoende draagkracht gaan leveren voor een sleutelpopulatie.

A236 Zwarte specht

Doel: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 430 paren.

Toelichting: De zwarte specht is een broedvogel op de Veluwe vanaf 1918 in langzaam toenemend aantal. De hoogste aantallen werden vastgesteld aan het eind van de 80-er jaren. Vervolgens is het aantal enigszins teruggelopen. Het gemiddeld aantal paren in de periode 1999-2003 wordt geschat op 430. Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding is behoud voldoende. Het gebied heeft voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

A246 Boomleeuwerik

Doel: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 2.400 paren.

Toelichting: Van oudsher is de boomleeuwerik een talrijke broedvogel. De aantallen zijn halverwege de vorige eeuw duidelijk afgenomen, maar sinds het begin van de 70-er jaren is een opmerkelijk herstel opgetreden. Het gemiddeld aantal paren in de periode 1999-2003 wordt geschat op 2.400. Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding is behoud voldoende. Momenteel broedt de boomleeuwerik verspreid over de gehele Veluwe in een aaneengesloten metapopulatie die 1/3 van de Nederlandse populatie omvat. Het gebied heeft voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

A255 Duinpieper

Doel: Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 40 paren.

Toelichting: De Veluwe is momenteel het enige gebied in Nederland waar duinpiepers broeden. Van oudsher was het een schaarse, doch gewone broedvogel van alle stuifzanden. Tegenwoordig is het belangrijkste broedgebied het Kootwijkerzand en Harskampse Zand. Andere gebieden waar de duinpieper rond de eeuwwisseling nog broedde waren het Hulshorster- en Beekhuizerzand, Nieuw Millingse Zand, Planken Wambuis, Otterlose Zand en Deelense en Pampelse Zand. Het aantal paren leek eind vorige eeuw te stabiliseren op een niveau van 30-40 paren; net onder het gewenste niveau voor een sleutelpopulatie, vanaf 1999 viel de stand echter sterk terug met in 2002 nog slechts 5 paren en in 2003 nog één. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is uitbreiding van de populatie gewenst. Het is van groot belang geïsoleerde deelgebieden beter te verbinden zodat de populatie als één metapopulatie kan functioneren. Hiervoor is het van belang dat voor het habitatype H2330 zandverstuivingen uitbreiding van de oppervlakte en verbetering van de kwaliteit voortvarend worden opgepakt. Aangezien de soort gevoelig is voor verstoring o.a. door geluid, is het zaak met herstel van dit habitatype te beginnen op de meest geschikte locaties voor deze soort.

Bij de verdere uitwerking van de doelen in het kader van het beheerplan is het nodig te bezien of voor herstel van een sleutelpopulatie op termijn aanvullende maatregelen nodig en zinvol zijn in het licht van de mate van herstel van deze soort. Het gebied kan mogelijk op termijn voldoende draagkracht gaan leveren voor een sleutelpopulatie.

A276 Roodborsttapuit

Doel: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 1.000 paren.

Toelichting: Van oudsher is de roodborsttapuit broedvogel op de heidevelden, maar aanvankelijk vermoedelijk in bescheiden aantallen. Vanaf de 70-er jaren zijn de aantallen sterk toegenomen en tegenwoordig kunnen we spreken van een aaneengesloten metapopulatie. Het gemiddeld aantal paren voor de periode 1999-2003 wordt geschat op 1.100. Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding is behoud voldoende. Het gebied heeft voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

A277 Tapuit

Doel: Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 100 paren.

Toelichting: De tapuit was een karakteristieke broedvogel van stuifzanden en zandige heidevelden. In het verleden broedden 100-den paren op de Veluwe. Het is aannemelijk dat de aantallen al vanaf het begin van de vorige eeuw door bebossing van stuifzanden en heidevelden teruglopen. Deze tendens heeft zich versterkt doorgezet vanaf de 80-er jaren, zodat momenteel hooguit nog enkele 10-tallen paren resteren. Het gemiddeld aantal paren voor de periode 1999-2003 wordt geschat op 66. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is uitbreiding van de populatie gewenst. Het gebied kan voldoende draagkracht gaan leveren voor een sleutelpopulatie.

A338 Grauwe klauwier

Doel: Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 40 paren.

Toelichting: Vermoedelijk is de grauwe klauwier van oudsher een schaarse broedvogel. Het leefgebied kenmerkt zich door halfopen structuurrijke vegetatie met een hoog aanbod aan grote insecten en kleine gewervelden. De schatting voor de periode 1999-2003 komt uit op 27 paren, met een dalende trend. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is uitbreiding van de populatie gewenst. Het gebied kan voldoende draagkracht gaan leveren voor een sleutelpopulatie.

BIJLAGE 3

Veldbiologisch onderzoek Spelderholt

Het plangebied Spelderholt

De informatie in deze Bijlage is afkomstig van het veldonderzoek van Ecologisch Adviesbureau Mulder uit 2006, dat ten behoeve van deze toetsing is uitgevoerd.

Algemene beschrijving van het plangebied

De toegangsweg, in het oosten van het terrein, vormt zowel buiten als binnen het hek een laan door het aan weerszijden voorkomen van oude dikke eikenbomen met een doorsnee van circa een halve meter, waarvan vele holtes vertonen. Het gaat hier binnen het hek van Spelderholt niet om solitaire bomenrijen, maar er is sprake van een bredere strook bos met oude bomen, o.a. dikke beuken. Aan de westzijde van het terrein ligt gemengd bos met deels ook oude bomen. Ook verder op het terrein liggen stukjes met bos en bosranden. Centraal op het terrein liggen enkele grasvelden. Her en der op het terrein staan gebouwen, o.a. oude stallen van het voormalige Instituut voor Pluimveeonderzoek Spelderholt (IVS). In het zuiden van het onderzoeksgebied ligt een klein heideveldje. De vegetatie bestaat uit meest lage struikheide met opslag van braam, Amerikaanse eik, berk en grove den, (korst)mossen en blauwe bosbes. Aan de zuidzijde van het heideveldje grenst bos. Het noordelijk deel is vroeger deels een nertsenfarm geweest en er staan ook nog twee grote stallen en wat andere gebouwtjes.

Vaatplanten

Van flora zijn geen gegevens opgenomen.

*Zoogdieren*Overige zoogdieren

Grondgebonden zoogdiersoorten die in aanmerking komen voor voorkomen hier zijn o.a. das, eekhoorn, vos, boommarter, egel, konijn, haas en enkele soorten muizen en kleine marterachtigen. Onderzoek heeft plaatsgevonden via zicht- en geluidswaarnemingen, sporen, 'bijvangst' onder schuilplaten voor reptielen en informatie van bewoners.

Das

De dichtstbijzijnde mogelijke dassenburcht ligt vrij ver buiten het onderzoeksgebied in het zuiden, zie kaartje. Het gaat om een heuvel met een zestal gangopeningen en enkele ingestorte of dichtgeslibde openingen (of beginnende gangen). In een tweetal openingen was de opening afgesloten door een spinnenweb en dus niet recent gebruikt. De dunne natte zandlaag van de zandhoop voor een gat was beroerd en dus na de laatste recente regenbui gebruikt. Er zijn geen sporen (prenten, haren, ontlasting, geur) van dassen waargenomen en bewoning door andere soorten is dus mogelijk. In dezelfde heuvel is een professioneel uitzijnde jacht- of observatiehut gebouwd (foto). De kijkopening op grondniveau levert valkuilgevaar voor dieren op en de aanwezigheid van een gevangen gewone pad werd vastgesteld. In het hek rondom Spelderholt zijn bij een controle in het zuiden enkele waarschijnlijk voor dassen passeerbare gaten ontdekt (zie foto's).

Ook de hoofdingang komt in aanmerking door het gemis van een wildrooster. De das is recentelijk nog door een bewoner gezien, rond middernacht lopend over het Spelderholt-terrein. Boeren in de omgeving schijnen te klagen over schade aan de gewassen. De terreingesteldheid (verharding en gras) van Spelderholt maken dat sporenonderzoek nauwelijks mogelijk is.

Mogelijke dassenburcht (ovaal) en gaten in hek (kruisjes).

Eekhoorn

Bewoners melden de afwezigheid gedurende de laatste jaren. Er zijn geen (sporen van) eekhoorns waargenomen.

Wild zwijn

Direct buiten het laatste hek in het zuiden is een grote hoeveelheid woelplaatsen van wilde zwijnen aanwezig. Binnen het hek van Spelderholt zijn geen waarnemingen, sporen of meldingen bekend.

Konijn

In tegenstelling tot vroeger komt het konijn nog maar zeer schaars voor op Spelderholt. Een bewoner had recent nog een dier met kennelijk myxomatose afgemaakt. Er zijn geen dieren of sporen waargenomen tijdens de bezoeken.

Vos

Een vos werd gezien bij het heideterreintje in het zuiden en vossen worden door bewoners regelmatig gezien op Spelderholt. In het noordelijk gedeelte (voormalige nertsenfokkerij) zijn meerdere vossenkeutels gevonden.

Boommarter

Binnen het terrein van Spelderholt zijn twee bomen in principe geschikt voor bewoning door boommarter (oude gaten van zwarte specht), maar er zijn geen indicaties van hun voorkomen. In de bossen rond Spelderholt zijn geen geschikte boomholtes aangetroffen. Hierdoor is het voorkomen van boommarter in het plangebied uit te sluiten.

Muizen

Onder platen nabij de composthoop werden meermaals rosse woelmuizen en bosmuizen gezien, onder platen in het heideveldje bosmuizen, rosse woelmuizen en woelmuizen die niet gevangen werden en zowel aardmuizen als veldmuizen zouden kunnen zijn.

Vleermuizen

Vleermuizen zijn onderzocht door 's nachts met behulp van een digitale ultrasoongeluids-detector hun aanwezigheid en gedrag te inventariseren en overdag zijn mogelijke verblijfplaatsen in gebouwen op zicht (exemplaren en keutels) onderzocht. In de zomer is gedurende vier nachten geïnventariseerd. De soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en laatvlieger zijn waargenomen. Een groot aantal dwergvleermuizen foerageert op Spelderholt, de meeste zijn aan de soort gewone dwergvleermuis toe te rekenen, hoewel ook af en toe ruige dwergvleermuizen zijn waargenomen. Opvallend is het lage aantal waargenomen vleermuizen in een deel van het terrein, nl. het zuidoostelijk gedeelte. Gewone dwergvleermuizen worden in Nederland gewoonlijk als vrij strikt gebouwbewonend gezien. In het kasteelhuis zijn op diverse plaatsen invliegende en zwermende dieren gezien, bij spleten ter hoogte van de dakrand en in de omlijsting en plooien van de markiezen aan de westzijde. Hier vlakbij (AC 192.794 / 463.670 ±5m) werd in het bos ook een verblijfplaats in een beuk gevonden, in dezelfde boom als waar de spechten werden gezien. Van de andere soorten zijn geen verblijfplaatsen gevonden, alhoewel een tegen zonsopkomst het bos invliegende rosse vleermuis op een verblijfplaats zou kunnen duiden. In beide gevallen gaat het om delen van het terrein die buiten de ingreep vallen.

Op 6 september is 's nachts detectoronderzoek gedaan naar mogelijk voorkomen van baltsende vleermuizen. Mannelijke ruige dwergvleermuizen en rosse vleermuizen roepen rond deze tijd van het jaar meestal vanaf een boomholte om vrouwtjes en verdedigen dit tegen andere mannetjes. Er werden nergens baltsroepende ruige of rosse vleermuizen gehoord. Echter werden wel enkele malen sociale geluiden van gewone dwergvleermuizen tijdens de vlucht gehoord. Bij deze soort vindt baltsgedrag vaak vliegend plaats. Dit gedrag werd echter telkens slechts kort waargenomen. De dieren hielden zich dus niet op bij een vaste plek en hieraan kunnen dan ook moeilijk territoria gekoppeld worden.

Verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen zijn meestal in gebouwen, terwijl dit waargenomen werd langs bosranden, boven paden e.d. en niet specifiek in de buurt van gebouwen. Wel kon aan het begin van deze nacht een duidelijke vliegroute vastgesteld worden van een groot aantal (tientallen) gewone dwergvleermuizen hoog boven de weg vanuit Spelderholt via de ingang naar buiten.

Achterzijde kasteelhuis met verblijfplaatsen gewone dwergvleermuizen.

Onder de voormalige nertsenstallen in het noordelijk deel liggen ondergronds betonnen mestbunkers die thans deels gevuld zijn met water. Mogelijk worden deze 's winters gebruikt door vleermuizen ter overwintering.

Vogels

Van de avifauna is speciaal gekeken naar vogels die zeer terreingebonden of plaatstrouw zijn en naar holenbroedende en gebouwgebonden soorten. Zowel zicht- als geluidswaarnemingen en sporen komen hiervoor in aanmerking.

Uilen

Een bosuil werd zittend op een tak rond zonsopgang op 14 juni gezien in het bos achter het kasteelhuis. Verdere waarnemingen werden niet gedaan.

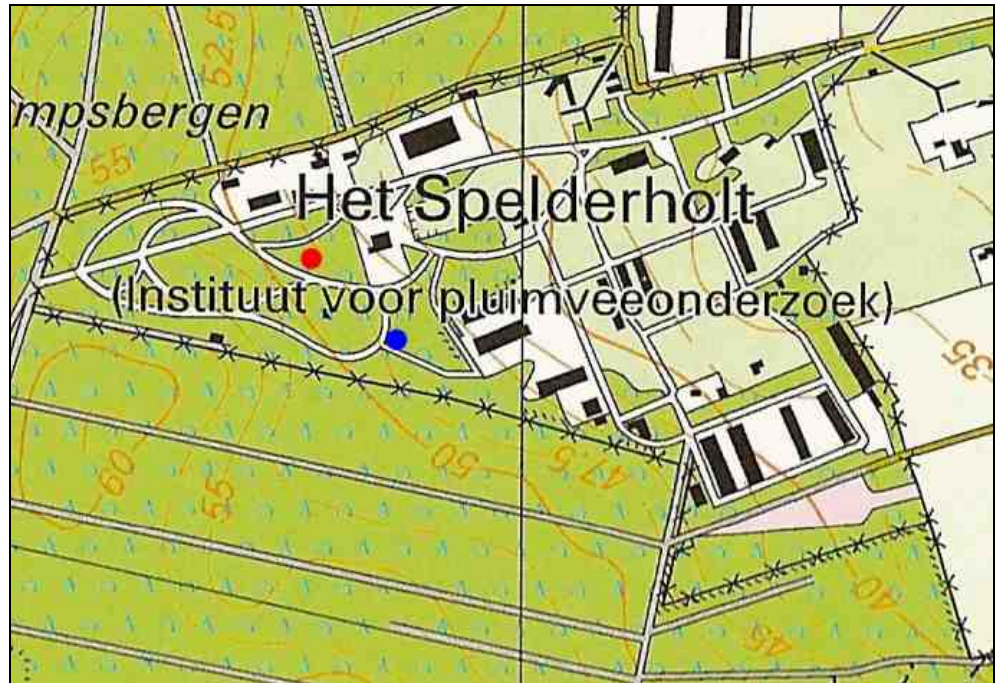
Van kerkuilen zijn meerdere waarnemingen gedaan. Eenmaal werd een vliegend dier gezien boven de weiden in het midden van het terrein rond zonsondergang. Hiernaast zijn op diverse plaatsen kerkuilbraakballen aangetroffen onder slaapplekken (nok) in gebouwen. Ook werden er aan de buitenzijde van een gebouw, onder een raar gat in de wand twee braakbal(resten) aangetroffen. Het gaat hier vermoedelijk om een plaats waar vroeger een grote buis doorstak en erachter is een klein kamertje. Voor de exacte locaties zie kaartje.

Uilenwaarnemingen. Donkerblauw: zittende bosuil in boom; rood: kerkuilslaapplaatsen en -vlucht; lichtblauw: onduidelijke braakballen bij gat in gebouw.

Spechten

Spechten zijn holenbroeders bij uitstek en gebruiken boomholtes jaarrond. Grote bonte specht, groene specht en zwarte specht zijn waargenomen. Er is zelfs een holle beuk met meerdere gaten gevonden met op 19 juni alle drie de soorten aanwezig. Deze boom bevindt zich in het bos achter het kasteelhuis (AC 192.794 / 463.670 ±5m). Bij enige verstoring tijdens een afvangpoging van een kolonie dwergvleermuizen in dezelfde boom rond zonsondergang kwamen een zwarte en een groene specht te voorschijn. Even later deed een grote bonte specht een poging in te vliegen. Ook een holenduif vloog hier uit. Het gaat hier dus om een belangrijke boom voor vogels en vleermuizen. Bij een tweede beuk in het zelfde bosdeel met zwarte spechtengaten is nooit een dier geobserveerd. De gaten in deze bomen zijn mogelijk ook geschikt voor boommarter.

Beuken met zwarte spechtengaten. Rood: met spechten; blauw: zonder spechten.

Roofvogels

In het uiterste noordelijk deel (direct ten noorden van de voormalige nertsenfokkerij) is een uitgegraven wespennest gevonden op de grond tussen kleine houten plankjes. Mogelijk duidt dit op wespendif.

Overige broedvogels (holenbroeders)

Als overige boomholtebewoners zijn boomklever, kauw en roodborst broedend aangetroffen. Van de boomklever werd een nestholte met voerende ouders ontdekt in een beuk langs de toegangsweg op de hoek van de weg naar het noordelijk terrein. Deze boom bevatte meerdere holtes. In het zuidelijk deel tussen de stallen en nabij het heideterreintje zijn meerdere malen waarnemingen gedaan van alarmerende boomklevers en waarschijnlijk ook grote jongen. In de derde laanboom aan de linkerkant na de ingang broedde een roodborst in een holte.

Boomklevers. Stip: nestholte in beuk; ovaal: globale ligging ander territorium.

Gebouwbewonende soorten die hier broeden zijn huismus, zwarte roodstaart, witte kwikstaart, koolmees en pimpelmees. Nestkastbewonende soorten zijn hier o.a. huismus, grauwe vliegenvanger en bonte vliegenvanger en waarschijnlijk ook koolmees en pimpelmees.

Het vogelonderzoek is niet geheel volgens de meestal aangehouden criteria van het Broedvogel Monitoring Project (BMP) verlopen, mede door de late start in het seizoen. Veel waarnemingen betroffen echter nesten, nestbezoek, voedseltransport, herhaalde zang en alarmeren zodat aangenomen kan worden dat van de meeste van bovengenoemde soorten territoria aanwezig waren.

Amfibieën en reptielen

Voor de inventarisatie van reptielen zijn groengeverfde metalen schuilplaten van circa 50 bij 50 centimeter met damwandprofiel (zie foto) geplaatst op veelbelovende plaatsen zoals het heideterreintje in het zuiden. Het onderstaande kaartje toont de ligging van de 41 schuilplaten, 30 op het heideveldje, en 3,4 en 4 iets noordelijker. De platen worden geregeld omgedraaid om eventuele aanwezige reptielen of andere dieren waar te nemen. Enkele zonnige randjes op het terrein werden afgelopen op zicht- en geluidswaarnemingen. Onder de platen zijn de soorten hazelworm en ringslang waargenomen. De levendbarende hagedis werd vluchtig waargenomen nabij een schuilplaat en het voorkomen elders op het terrein (bij stal O3) werd door een bewoner aangewezen.

Ligging van de schuilplaten

Ringslang

Op het terrein is een vrij grote composthoop aanwezig. Aan de voorzijde wordt nog steeds nieuw materiaal aangebracht. Op de hoop werden op 28 juni en 3 juli in totaal drie grote vervellingshuiden van de ringslang aangetroffen, de langste wel 116 centimeter. Op 28 juni werd onder een schuilplaat op het nabijgelegen heideterreintje een zeer kleine ringslang gezien, gezien het seizoen geboren dus in 2005. Op 26 augustus werden drie juvenielen aangetroffen onder een plaat direct naast de composthoop. Deze composthoop wordt blijkbaar gebruikt voor het leggen en laten uitbroeden van eieren en is daarmee belangrijk voor deze populatie.

Ringslang. Blauw: juveniel; rood: 3 vervellingen (composthoop / eilegplaats).

Hazelworm

De hazelworm wordt door een bewoner / ex-werknemer van Spelderholt als algemeen op het terrein genoemd en enkele plekken getoond. Het schuilplaatonderzoek levert ook vrij hoge aantallen hazelwormen op, nl. tot wel 6 individuen per controle op het heideterreintje. Tijdens de laatste controle op 26 augustus werd een nog niet eerder klein exemplaar gezien, wat het minimumaantal hazelwormen op het heideterreintje op 7 brengt.

Hazelworm. Rood: waarnemingen; blauw: meldingen.

Levendbarende hagedis

Bij controle van een schuilplaat op 3 juli werd een in de omgeving hiervan wegvlochtende hagedis waargenomen. Het dier werd niet goed gezien, maar de indruk van een levendbarende hagedis werd verkregen. Ook werd het voorkomen van 'kleine bruinige hagedissen' op het Spelderholtterrein gemeld door een bewoner, nl. in de strook groen voor stal O3, een voor hagedissen inderdaad geschikte lijkende plek. Op het Spelderholtterrein liggen meerdere van deze smalle geschikte stukjes zoals steilrandjes, bosranden e.d.

Levendbarende hagedis. Rood: waarneming, blauw: gemelde plek.

Amfibieën

De inventarisatieperiode ligt buiten het voortplantingsseizoen van de amfibieën, maar er zijn wel losse waarnemingen gedaan. De soorten bruine kikker en gewone pad zijn aangetroffen.

Ongewervelden

Overige soortgroepen

Wijngaardslak

Tijdens een van de eerste bezoeken vertelde een bewoner over het reeds lang geleden voorkomen van wijngaardslakken op het terrein. Tijdens een later bezoek werd de soort aangetoond.

BIJLAGE 4

Protocol werkzaamheden

Dit ecologische protocol geeft een overzicht van maatregelen die getroffen moeten worden om zorgvuldige uitvoering van plannen t.a.v. beschermde flora en fauna te waarborgen. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen:

- § juridisch verplichte maatregelen en voorschriften, die noodzakelijk zijn om overtredingen van algemene verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet te voorkomen of te beperken. Wanneer deze maatregelen niet genomen worden, is uitvoering van het plan in strijd met de Flora- en faunawet.
- § Overige maatregelen en voorschriften waarmee nadelige gevolgen voor (al dan niet beschermde) flora en fauna in het gebied kunnen worden voorkomen, beperkt of gecompenseerd. Door het treffen van deze maatregelen wordt invulling gegeven aan de wettelijke zorgplicht.

Verplichte maatregelen:

- § Verwijderen van vegetatie, snoeien en grondwerkzaamheden vinden plaats buiten de broedtijd (15 maart tot 15 juli) of starten tenminste voor aanvang van het broedseizoen, om zo de vestiging van broedvogels te voorkomen.
- § Roestplaatsen van kerkuil en broedgelegenheid van boerenzwaluwen die verloren gaat door sloop van gebouwen moet hersteld worden in nieuwe gebouwen/schuren en/of uilenkasten.

Maatregelen in het kader van de zorgplicht

- § Zorg voor een goede instructie aan het uitvoerend personeel. Bepaal zo nodig samen in het veld de strategie hoe te handelen met betrekking tot beschermde soorten.
- § Tijdens de uitvoering van het werk moet gelet worden op de eventuele tot nu toe niet bekende aanwezigheid van beschermde planten en dieren. In het geval dat een ingreep toch samenvalt met de aanwezigheid van beschermde soorten, kunnen dan passende maatregelen genomen worden of gezocht worden naar een andere oplossing.
- § Systematisch één kant op werken bij grondwerkzaamheden en verwijderen van de vegetatie, bij voorkeur in de richting van bos- en natuurgebied, zodat dieren de kans krijgen te vluchten.
- § Rijroutes en opslagplaatsen zo smal mogelijk maken.
- § De werkzaamheden dienen zorgvuldig plaats te vinden, waardoor onnodige aantasting aan begroeiingen vermeden wordt. De omliggende beplantingen en groene zones moeten met rust gelaten worden met het oog op het voorkomen van hazelworm en ringslang.
- § De bestaande broedhoop die in het Spelderholt gebruikt wordt door ringslangen moet gehandhaafd blijven c.q. verplaatst worden naar een locatie die duurzaam behoud mogelijk maakt. Eventueel kunnen aanvullende broedhopen gecreëerd worden, in samenhang met aanleg van andere elementen die gunstig zijn voor de ringslang (o.a. ondiepe vijvers met natuurlijke randen en een afgeschermd eilandje).
- § Met name voor vleermuizen is het van belang bestaande groenstructuren in het gebied zo veel mogelijk in stand houden zodat het gebied als leefgebied en/of foerageergebied voor dieren kan blijven fungeren. Indien bomen met holten gekapt worden, dient het aanbeveling om contact op te nemen met een vleermuisdeskundige (Vleermuiswerkgroep Gelderland of VZZ).

- § Voor vleermuizen in de nieuw te bouwen woningen holten open houden, niet afsluiten middels roosters en indien mogelijk extra invliegmogelijkheden creëren. Verder verdient het voorkeur om gebruik te maken van ruw isolatie materiaal.
- § In overleg met de lokale kerkuilenwerkgroep dient voorafgaand aan de werkzaamheden nestgelegenheid aangeboden te worden voor kerkuil om te kunnen fungeren als vervangende slaapplek.

Aanbevelingen

- § Aanvullend onderzoek uitvoeren naar het voorkomen van verblijfplaatsen van vleermuizen binnen manege Riant en de mestbunkers op Spelderholt.
- § Afhankelijk van het wel of niet voorkomen van voorgaande soorten, aanvragen van ontheffing voor deze soorten.
- § Indien er geen gebruik gemaakt kan worden van een bestaande goedgekeurde gedragscode voor kerkuil, dient een ontheffing voor kerkuil aangevraagd te worden voor Spelderholt.

BIJLAGE 5

Nieuwe situatie Spelderholt

BIJLAGE 6

Bestaande situatie (eendaagse en meerdaagse evenementen)

BIJLAGE 7

Nieuwe situatie locaties eendaagse evenementen

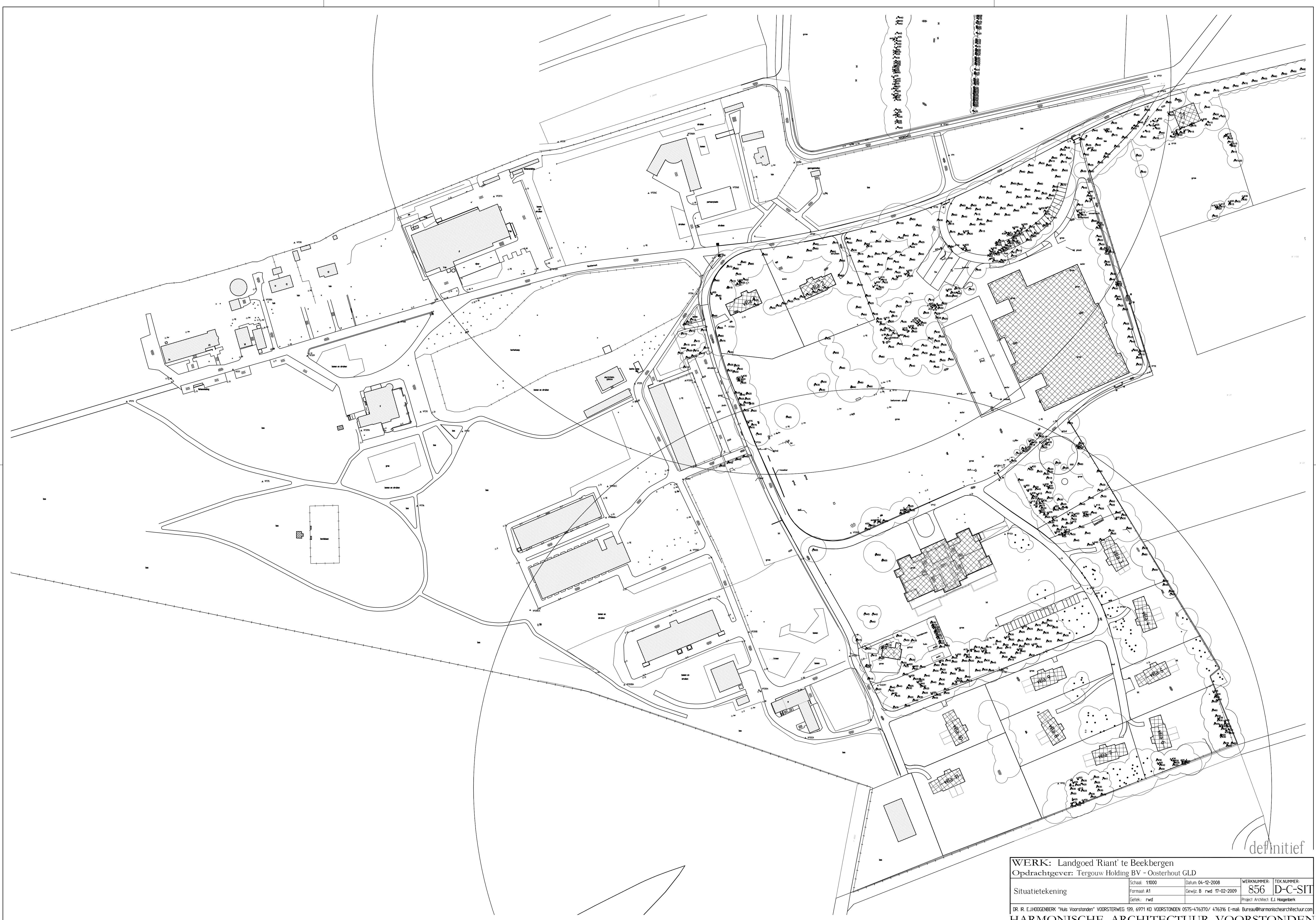
BIJLAGE 8

Nieuwe situatie locaties meerdaags evenement

BIJLAGE 9

Evenementenvergunningen vanaf 2005

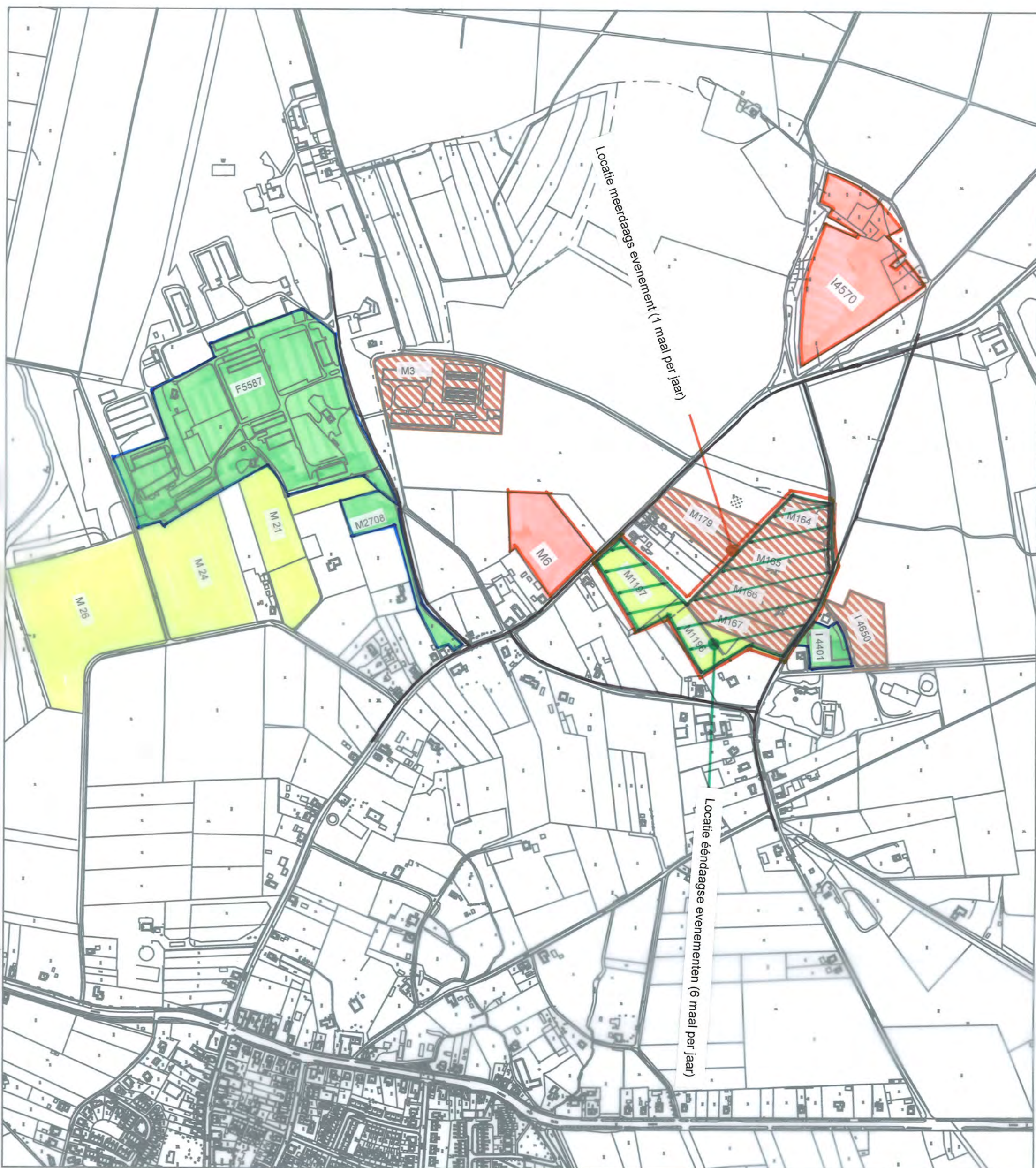
BIJLAGE 10 Organisatie Parc Spelderholt

definitief

WERK: Landgoed 'Riant' te Beekbergen			
Opdrachtgever: Tergouw Holding BV - Oosterhout GLD			
Situatietekening		Schaal: 1:1000	Datum: 04-12-2008
		Formaat: A1	Gewijz. B rwd 17-02-2009
		Getek.: rwd	Project Architect: E.J. Hoogenberk
WERKNUMMER: 856			
TEK.NUMMER: D-C-SIT			
DR. IR. E.J. HOOGENBERK "Huis Voorstonden" VOORSTERWEG 199, 6971 KD VOORSTONDEN 0575-476370 / 476316 E-mail: Bureau@harmonischearchitectuur.com			

HARMONISCHE ARCHITECTUUR VOORSTONDEN

EIGENDOMSVERHOUDINGEN

- Projectlocatie (I4401 bestaande manege, F5587 en M2708 nieuwe manege)
- Percelen na grondruil in eigendom van Van Tergouw
- Percelen na grondruil in eigendom van Het Geldersch Landschap
- Derden

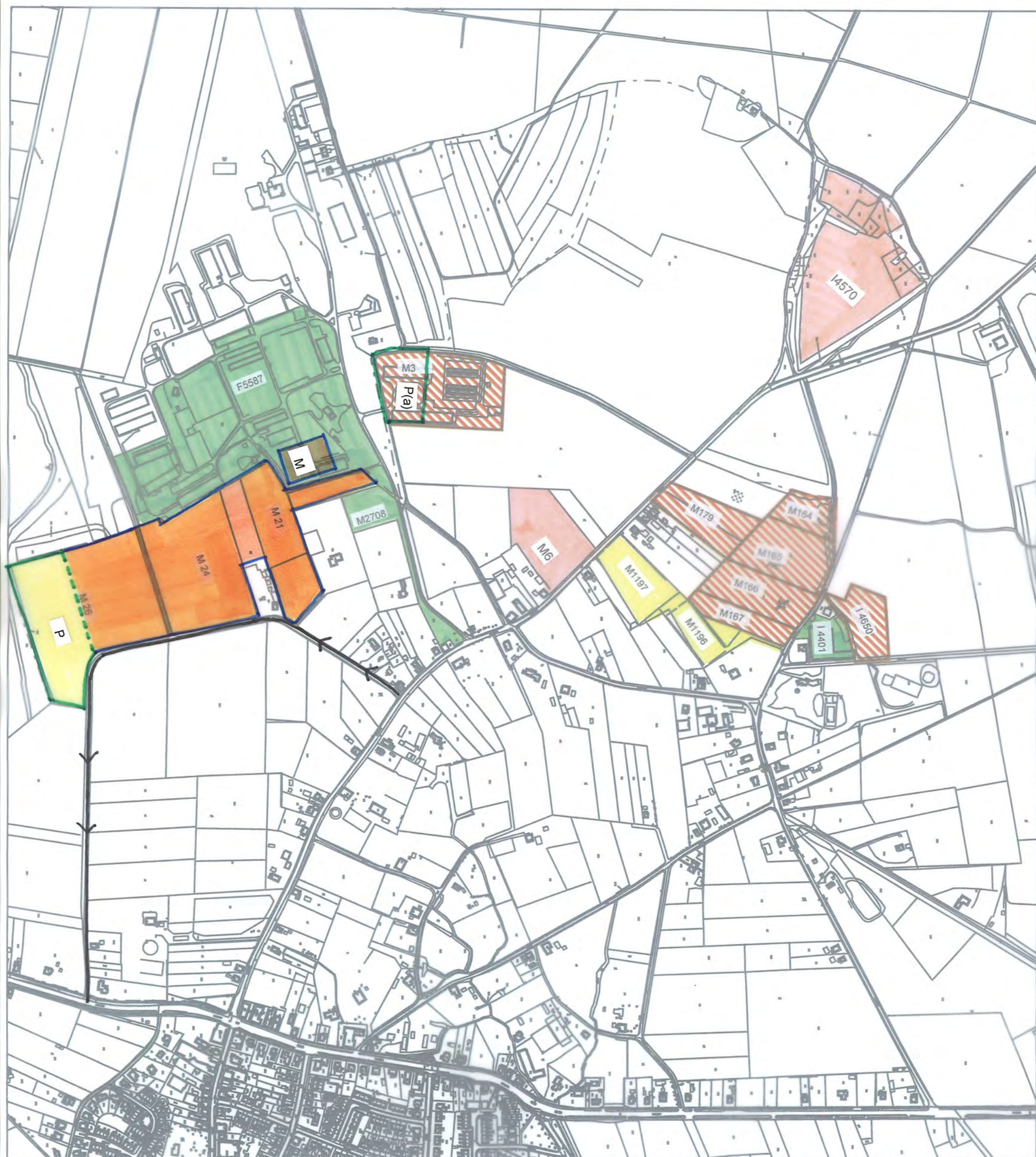
Tergouw holding

Beekbergen:
Verplaatsing manege Riant naar Spelderholt
Overzichtkaart t.b.v. evenementenvergunning

6 maal per jaar

 Locatie evenementen

M	Manege
P	Parkeren
P(a)	Parkeren (alternatief)

EIGENDOMSVERHOUDINGEN

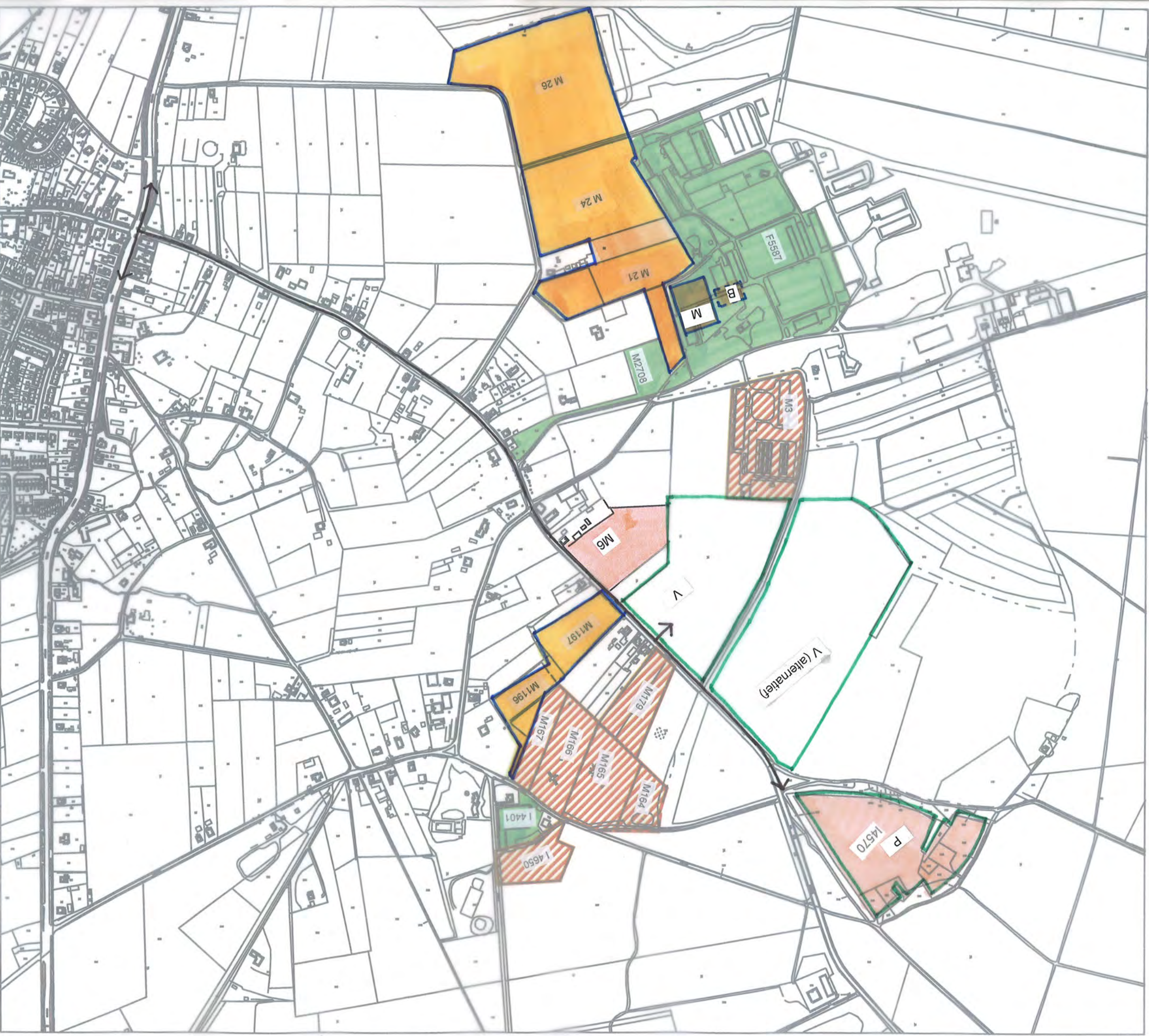
- Projectlocatie (I4401 bestaande manege, F5587 en M2708 nieuwe manege)
 Percelen na grondruil in eigendom van Van Tergouw
 Percelen na grondruil in eigendom van Het Geldersch Landschap
 Derden

Tergouw holding

Beekbergen:
Verplaatsing manege Riant naar Spelderholt
Overzichtkaart t.b.v. evenementenvergunning

Meerdaagse evenementen
1 maal per jaar

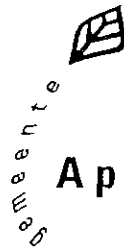
- Locatie evenementen
- Manege
- Buitenbak
- Parkeren
- Vrachtwagens en stallen

EIGENDOMSVERHOUDINGEN
Projectlocatie (I4401 bestaande manege, F5587 en M2708 nieuwe manege)
Percelen na grondruil in eigendom van Van Tergouw
Percelen na grondruil in eigendom van Het Geldersch Landschap

Tergouw holding
Beekbergen:
Verplaatsing manege Riant naar Spelderholt
Overzichtkaart t.b.v. evenementenvergunning

MINUUT

Wet Milieubeheer

Beschikking WM 3903

Beslissing van het college van burgemeester en wethouders van Apeldoorn inzake het verzoek d.d. 25 februari 1999, ontvangen 25 februari 1999, van Riant Paardensportcentrum B.V., Bruggelerweg 4, 7361 CX te Beekbergen, om een vergunning ingevolge de Wet milieubeheer voor het oprichten en in werking hebben van een paardensportcentrum, gevestigd op het perceel Bruggelerweg 4 te Beekbergen, kadastraal bekend gemeente Beekbergen, sectie I, nrs. 4401 en 4352.

1 Wettelijk kader

De inrichting is vergunningplichtig ingevolge artikel 8.1, eerste lid van de Wet milieubeheer, in combinatie met categorie 1.1 onder a, 8.1 onder a en 18 van bijlage I, behorende bij het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer. Op de totstandkoming van de beslissing op de aanvraag is de procedure als genoemd in Hoofdstuk 3, afdeling 3.5, van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Tevens zijn de Interimwet en de uitvoeringsregeling ammoniak en veehouderij van toepassing.

2 Betrokken overheidsorgaan

Aan de Regionaal Inspecteur Milieuhygiëne voor Gelderland te Arnhem is een exemplaar van de aanvraag en de ontwerp-beschikking gezonden, teneinde hem de gelegenheid te geven daarover reeds in een vroeg stadium een beeld te vormen. Van de betrokken adviseur is geen reactie ontvangen.

3 De ontvankelijkheid van de aanvraag

De aanvraag is in ontvangst genomen op 25 februari 1999 en ingeschreven onder nummer 3903. De aanvraag bevat naar ons inzicht voldoende gegevens voor een goede beoordeling en voldoet overigens aan de eisen gesteld in hoofdstuk 5 van het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer.

4 Situering inrichting

De inrichting is gelegen in het buitengebied van de gemeente Apeldoorn. In de omgeving van de inrichting bevinden zich woningen van derden. De afstand tot de dichtstbijgelegen woning van derden bedraagt, gemeten vanuit de dichtstbijzijnde stalgevel, circa 8 meter. Het dichtstbijzijnde voor verzuring gevoelige gebied als bedoeld in de Uitvoeringsregeling ammoniak en veehouderij (Staatscourant 162, 25 augustus 1994) is op minder dan 20 meter van de inrichting gelegen. Het betreft hier een bosgebied.

5 Vergunnings situatie en verkregen recht

Op 11 juli 1995 is een aanvraag ingediend om een vergunning ingevolge de Wet milieubeheer voor het oprichten en in werking hebben van de inrichting. De vergunning is verleend op 3 juli 1996 maar vervolgens op 27 juli 1998, door een uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, vernietigd. Er is derhalve geen sprake van een verkregen recht. Om te kunnen bepalen voor welke dierbezetting vergunning kan worden verleend moet aansluiting worden gezocht bij het gestelde in de richtlijn "Veehouderij en stankhinder" en de Interimwet en uitvoeringsregeling ammoniak en veehouderij. Bij de beoordeling voor hoeveel dieren er vergunning verleend kan worden, is artikel 6 van de Interimwet ammoniak en veehouderij van belang. Dit artikel biedt de mogelijkheid om juridisch nieuwe bedrijven die voor 1 januari 1987 zijn opgericht en die de norm van 15 mol overschrijden een milieuvergunning te verlenen. Bepalend is dan de ammoniakdepositie in 1986 en maart 1993.

Omdat voor onderhavige inrichting nimmer een milieuvergunning is verleend en er van de bepalende jaren 1986 en 1993 geen diertellinggegevens beschikbaar zijn, is er gebruik gemaakt van administratiegegevens, zoals balansoverzichten en (voeder)nota's teneinde het aantal aanwezige dieren in genoemde jaren te herleiden. Uit de administratiegegevens is door een deskundige van de Dienst Landbouwvoorzichting, afdeling paardenhouderij, berekend en bepaald dat er in 1986 minder dieren in de inrichting aanwezig waren dan in 1993, nl. 56 volwassen paarden en 15 volwassen pony's. Een dergelijke veebezetting vertegenwoordigt een ammoniakemissie van 326,5 kg ammoniak per jaar.

De aangevraagde veebezetting vertegenwoordigt een ammoniakemissie van 346 kg ammoniak per jaar. Als gevolg van het feit dat de aangevraagde veebezetting een hogere ammoniakemissie (en daarmee ammoniakdepositie) veroorzaakt dan de in 1986 aanwezige veebezetting is, overeenkomstig de bepalingen uit het ammoniakreductieplan Oost-Veluwe, ammoniakrecht aangekocht.

6 De inrichting waarvoor de vergunning wordt gevraagd

De inrichting waarvoor vergunning wordt gevraagd omvat in hoofdzaak een manege waar paarden en pony's gehouden worden en waar lessen gegeven worden voor de paardensport.

De inrichting bestaat uit een binnenmanege, een kantine, een keuken, een kantoor, stalruimte voor ca. 63 paarden en ca. 10 pony's, twee bedrijfswoningen, een leslokaal, een opslagruimte voor koetsen e.d., slaapgelegenheid (zogenoemde botel), een tractorstalling en een stapmolen.

In een silo wordt ± 3000 kg paardebrokken opgeslagen. De vaste mest wordt opgeslagen in een mestput met een inhoud van $\pm 35\text{m}^3$.

De gevraagde vergunning voorziet in een dierbezetting van 63 volwassen paarden en 10 volwassen pony's. De dierbezetting omvat omgerekend een jaaremissie van 346 kilo ammoniak. Dit is 19,5 kilo meer dan de aanwezige jaaremissie in 1986. Als gevolg hiervan is ammoniakrecht aangekocht.

7. Interimwet en uitvoeringsregeling ammoniak en veehouderij

Met ingang van 26 augustus 1994 zijn de Interimwet ammoniak en veehouderij (Iav) en de daarop gebaseerde Uitvoeringsregeling Ammoniak en veehouderij in werking getreden. Bij beslissingen inzake de vergunning voor een veehouderij dienen de gevolgen voor het milieu voor zover het betreft ammoniakdepositie, uitsluitend op de wijze die is aangegeven bij of krachtens deze wet te worden betrokken. Met inachtneming van de Uitvoeringsregeling Ammoniak en veehouderij heeft op lokaal niveau een inventarisatie plaatsgevonden van de van rijkswege aangewezen verzuringsgevoelige gebieden en zijn, in aanvulling daarop, op basis van een lokale afweging, nog meer verzuringsgevoelige gebieden aangewezen. Deze gebieden zijn aangewezen in het ammoniakreductieplan als bedoeld in artikel 8 lid 1 van de Iav.

In het onderhavige geval bevindt zich op een afstand van minder dan 20 meter ten noordwesten van de inrichting een verzuringsgevoelig gebied. Het betreft een bos. Dit verzuringsgevoelige gebied staat vermeld op de overzichtskaart behorende bij het ammoniakreductieplan Oost Veluwe. De voor dit type verzuringsgevoelig gebied geldende omrekeningsfactor bedraagt 7. Vermenigvuldigd met de onder punt 6 berekende ammoniakuitstoot bedraagt de ammoniakdepositie op het verzuringsgevoelig gebied derhalve $346 \times 7 = 2422$ mol potentieel zuur per hectare per jaar. Zoals onder punt 5 al vermeld is voor het gedeelte van de ammoniakdepositie dat de depositie uit 1986 te boven gaat ammoniakrecht aangekocht.

Op grond van artikel 7 van de interimwet worden ammoniakreducerende voorschriften aan deze beschikking verbonden. Zie daarvoor voorschrift 9.3.1. Deze ammoniakreducerende maatregelen zijn dezelfde als voorgesteld door eerdergenoemde Dienst Landbouwvoorlichting en verwoord in het bij de aanvraag behorende individuele ammoniakreductieplan. De maatregelen geven geen ammoniakreductiedoelstelling voor de inrichting aan omdat op dit moment er (nog) geen groen-labelstalsystemen of andere ammoniakreducerende maatregelen of voorzieningen voor paarden bestaan waarvan de reductie eenduidig is komen vast te staan of is gecertificeerd. Ook is er tot op heden geen onderzoek gedaan naar de precieze ammoniakreductie van de in deze vergunning opgenomen maatregelen. Verwacht mag worden dat deze maatregelen in de gegeven situatie de maximaal mogelijke reductie bewerkstelligen die in redelijkheid van vergunninghouder kan worden verlangd.

Daarnaast heeft aanvrager, aangezien de in voorschrift 9.3.1 voorgeschreven maatregelen niet aangeven in welke mate sprake zal zijn van een afname van de ammoniakemissie, extra ammoniakrecht vanuit het plangebied aangekocht. Dit met als doel de hoeveelheid ammoniak uit het plangebied te doen afnemen. Dit extra aangekochte deel zal niet worden aangewend ter verdere uitbreiding van de dierbezetting. Naar onze mening wordt hiermee door aanvrager voldaan aan het gestelde in artikel 7 lid 1 van de Interimwet.

8. Richtlijn Veehouderij en stankhinder.

De richtlijn heeft geen betrekking op het houden van paarden en pony's. Daarentegen dient wel opgemerkt te worden dat de afstand van de inrichting tot de dichtstbijgelegen woning van derden circa 8 meter bedraagt. Door aanvrager zullen derhalve een aantal maatregelen worden getroffen ter voorkoming van eventuele stankoverlast. Zo zal de binnen de inrichting aanwezige krachtvoersilo worden verplaatst. De afstand van de dichtstbijgelegen woning van derden tot de silo bedraagt dan 78 meter. Daarnaast zal het emissiepunt van de dichtst bij de woning van derden gelegen stal worden verplaatst. De afstand van het emissiepunt tot de dichtstbijgelegen woning van derden zal dan 44 meter bedragen.

9. Bedenkingen tegen de aanvraag en de ontwerp-beschikking

Op 6 mei 1999 heeft mevrouw E. Krijnen (namens de Stichting werkgroep milieuzorg Apeldoorn) verzocht om een mondelinge gedachtenwisseling zoals bedoeld in artikel 3:25 eerste lid van de Algemene wet bestuursrecht. Door omstandigheden is het niet gelukt om de gedachtenwisseling binnen de daarvoor gestelde termijn te laten plaatsvinden. De gedachtenwisseling heeft plaatsgevonden op 21 mei 1999. Tijdens de gedachtenwisseling waren aanwezig de heer en mevrouw Krijnen (namens eerdergenoemde Stichting), mevrouw Lendering (DLV paardenhouderij namens aanvrager), mevrouw Van Tergouw (aanvrager) en mevrouw Hartman en de heer Bomhof (afdeling Milieu).

Tijdens de gedachtenwisseling wordt door mevrouw Krijnen opgemerkt dat op bladzijde 3 van de, van de aanvraag deel uitmakende, brief van DLV d.d. 23 februari 1999, geen melding wordt gemaakt van het feit dat sprake is van een overschrijding van de in het Ammoniakreductieplan "Oost-Veluwe" gestelde signaleringswaarde van 300 mol. In dit verband wordt door mevrouw Krijnen opgemerkt dat zij zich overigens wel kan vinden in de door DLV opgestelde berekening zoals vermeld op bladzijde 3 van voornoemde brief.

Vervolgens heeft een discussie plaatsgevonden rondom de wijze van berekening door DLV van de extr. aangekochte hoeveelheid van 82 kilogram ammoniak in relatie tot het hierover gestelde in voornoemd Ammoniakreductieplan. Door mevrouw Krijnen wordt gesteld dat de door DLV opgestelde berekening een te rooskleurig beeld geeft van de daadwerkelijk extra afname van de ammoniakdepositie. Mevrouw Krijnen deelt tenslotte mee voornoemd punt slechts aan te merken als een verkeerde onderbouwing door DLV van de werkelijkheid. Zij deelt mee zich voor het overige te kunnen vinden in onderliggende vergunning.

10. Besluitvorming

Verlening van de gevraagde vergunning is niet in strijd met het belang van de bescherming van het milieu, mits aan de vergunning voorschriften worden verbonden met het oog op de nadelige gevolgen voor het milieu die de inrichting kan veroorzaken.

Gelet hierop hebben wij besloten de gevraagde vergunning te verlenen overeenkomstig de bij dit besluit behorende en als zodanig gewaarmerkte bescheiden en daaraan de volgende voorschriften te verbinden:

1	ELEKTRISCHE INSTALLATIE	6
2	LUCHT	6
3	AFVALSTOFFEN	6
4	BODEM	6
5	MELDINGEN	8
6	GEDRAGSVOORSCHRIFTEN	8
7	GELUID	9
8	BLUSMIDDELEN	9
9	MANEGE	10
9.1	Algemeen	10
9.2	Behandeling en bewaring van mest	11
9.3	Ammoniakreductie	11
10	RUIMTEVERWARMINGS/WARMWATERINSTALLATIES (AARDGAS)	11
11	KEUKEN/KANTINE	12
	BIJLAGE 1: BEGRIPPEN	15
	Beroep	16
	Schorsing/voorlopige voorziening	17
	Griffierecht	17

INHOUDSOPGAVE

VOORSCHRIFTEN

1 ELEKTRISCHE INSTALLATIE

1.1

De elektrische installatie in de inrichting moet voldoen aan NEN 1010.

1.2

De elektrische installatie in de inrichting mag geen storing in de radio- en/of televisie-ontvangst als ook in het telecommunicatieverkeer veroorzaken.

2 LUCHT

2.1

Uitmondungen in de buitenlucht van afvoeren van ventilatiesystemen, luchtbehandelingsinstallaties of afzuigsystemen, ten aanzien waarvan in deze vergunning geen andere voorschriften zijn gesteld, moeten zodanig zijn gesitueerd dat een afdoende verspreiding van de dampen is gewaarborgd, zonder dat hinder buiten de inrichting wordt veroorzaakt.

3 AFVALSTOFFEN

3.1

Afvalstoffen mogen niet in de inrichting worden verbrand, gestort of begraven.

3.2

Afvalstoffen worden van elkaar gescheiden, gescheiden gehouden en gescheiden afgegeven, tenzij dat redelijkerwijs niet kan worden gevergd. Dat geldt in ieder geval voor:

- a. papier- en kartonafval;
- b. kunststofafval;
- c. wit- en bruingoed;
- d. glasafval;
- e. groente-, fruit- en tuinafval;
- f. groenafval;
- g. metaalafval.

4 BODEM

4.1

De gedeelten van de inrichting waar ten gevolge van de bedrijfsvoering voor het milieu schadelijke (vloeï)stoffen op of in de bodem kunnen komen, moeten zijn voorzien van een vloer die bestand is tegen die (vloeï)stoffen. De vloer moet zodanig zijn uitgevoerd dat (vloeï)stoffen of verontreinigd hemelwater niet in de bodem en/of het oppervlaktewater kunnen geraken.

4.2

Het is verboden vloeistoffen definitief op of in de bodem te brengen.

TOELICHTING:

Oppervlaktewater, hemelwater of drinkwater zijn hiervan uitgezonderd, indien daaraan geen verontreinigende stoffen zijn toegevoegd, de concentratie verontreinigende stoffen niet door een bewerking van het water is toegenomen en indien daaraan geen warmte is toegevoegd.

4.3

- a. Indien na het van kracht worden van de vergunning verontreiniging van de grond en/of het grondwater met stoffen optreedt of is opgetreden dan wel wordt vermoed, moet deze verontreiniging direct aan de afdeling Milieu van de gemeente Apeldoorn worden gemeld, voor zover daarmee niet gehandeld wordt in strijd met het bepaalde bij of krachtens de Wet bodembescherming;
- b. Bij verontreiniging van de grond en/of het grondwater als bedoeld onder a. dient onmiddellijk al het nodige te worden ondernomen om verdere verontreiniging tegen te gaan;
- c. Direct na de melding dient de aard, de mate en de omvang van de grond- en/of grondwaterverontreiniging te worden onderzocht;
- d. Het bodemonderzoek dient ten minste te worden uitgevoerd conform de Nederlandse Voornorm nr. 5740, eerste druk 1991;
- e. Voordat tot uitvoering van het onderzoek wordt overgegaan dient de afdeling Milieu aan de onderzoeksopzet haar goedkeuring te hebben gegeven;
- f. Ter zake van de uitvoering van het onderzoek kunnen (nadere) eisen worden gesteld door de afdeling Milieu;
- g. De resultaten van het onderzoek dienen zo spoedig mogelijk doch uiterlijk binnen 3 maanden na de melding te worden overgelegd aan de afdeling Milieu;
- h. De opgetreden verontreinigingen moeten overeenkomstig de aanwijzingen van de afdeling Milieu van de gemeente Apeldoorn binnen een door deze afdeling te bepalen termijn worden verwijderd of behandeld. Een voornemen om tot bodemsanering over te gaan, moet ten minste een maand voordat de sanering plaatsvindt, worden gemeld aan de afdeling Milieu;
- i. Van een sanering moet binnen 3 maanden na afloop van de sanering een evaluatierapport aan de afdeling Milieu worden overgelegd;
- j. Objecten in de bodem, zoals tanks, leidingen, buizen en kabels, die met de verontreinigende (vloeistof)stoffen in aanraking zijn geweest, moeten worden gecontroleerd op aantasting door de betreffende (vloeistof)stoffen, en zonodig worden beproefd, hersteld of vervangen.

4.4

Een riolering voor de afvoer van afvalwater of verontreinigd hemelwater moet vloeistofdicht zijn en bestand tegen de daardoor afgevoerde (vloeistof)stoffen.

5 MELDINGEN

5.1

Indien door wat voor oorzaak ook, nadelige gevolgen voor het milieu, anders dan bodemverontreiniging, zijn ontstaan of dreigen te ontstaan, als gevolg van een voorval dat niet kan worden beschouwd als een ongewoon voorval zoals genoemd in artikel 17.1 van de Wet milieubeheer, zoals bijvoorbeeld brand en leidingbreuken, onderhoud aan en reparatie van installaties waardoor deze niet (volledig) normaal kunnen functioneren, moet de vergunninghouder direct:

- a. daarvan melding doen aan het bevoegd gezag;
- b. maatregelen treffen om verdere verontreiniging te voorkomen;
- c. de nadelige gevolgen voor het milieu zo mogelijk op milieuhygiënisch verantwoorde wijze ongedaan maken, dan wel beperken;
- d. leidingen die met verontreinigende stoffen in aanraking zijn geweest, (laten) controleren op aantasting en, indien nodig, (laten) herstellen of vervangen.

TOELICHTING:

Alle voorvallen die nadelige gevolgen voor het milieu (kunnen) veroorzaken moeten worden gemeld bij het bevoegd gezag. Als bodemverontreiniging ontstaat of dreigt te ontstaan moet dit, op grond van de Wet bodembescherming, eveneens worden gemeld bij de provincie.

5.2

Indien het bevoegd gezag hiertoe de wens te kennen geeft, moet de vergunninghouder betreffende het in voorschrift 5.1 genoemde voorval schriftelijk rapport uit brengen waarin ten minste zijn vermeld:

- de oorzaak, datum en tijd van aanvang en zo mogelijk beëindiging van het voorval;
- de stoffen die, als gevolg van die bijzondere omstandigheden, naar buiten zijn gekomen;
- de maatregelen die zijn getroffen om het nadelig effect tot een minimum te beperken;
- de maatregelen die getroffen zullen worden om herhaling te voorkomen.

Dit rapport moet binnen één week nadat het voorval heeft plaatsgevonden worden gezonden aan het bevoegd gezag.

6 GEDRAGSVOORSCHRIFTEN

6.1

De inrichting moet schoon worden gehouden en in goede staat van onderhoud verkeren.

6.2

Degene die de inrichting drijft is overigens gehouden te doen en na te laten hetgeen redelijkerwijs gevegd kan worden ter bescherming van het milieu.

7 GELUID

7.1

Het equivalente geluidsniveau (L_{aeq}) geproduceerd door de in de inrichting aanwezige toestellen en installaties, alsmede door de in de inrichting verrichte werkzaamheden mag, gemeten en beoordeeld volgens de "Handleiding meten en rekenen industrielawaai, IL-HR-13-01" van maart 1981, ter plaatse van woningen van derden, andere geluidgevoelige bestemmingen en -voor zover binnen een afstand van 50 m van de grens van de inrichting geen woningen van derden of geluidgevoelige bestemmingen aanwezig zijn - op enig punt 50 m van de grens van de inrichting niet meer bedragen dan:

- a. 45 dB(A) tussen 07.00 en 19.00 uur;
- b. 40 dB(A) tussen 19.00 en 23.00 uur;
- c. 35 dB(A) tussen 23.00 en 07.00 uur;

7.2

De hoogste waarde van het geluidsniveau (L_{max}), gemeten in de meterstand "fast", veroorzaakt door in de inrichting aanwezige toestellen en installaties, alsmede door in de inrichting verrichte werkzaamheden en activiteiten, mag niet groter zijn dan 10 dB(A) boven de getalswaarde van het overeenkomstig het voorgaande voorschrift toegelaten equivalente geluidsniveau.

7.3

Het gestelde in voorschrift 7.2 is niet van toepassing op transportbewegingen en laden en/of lossen ten behoeve van de inrichting.

7.4

Op zondagen en algemeen erkende feestdagen gelden tussen 07.00 en 19.00 uur de niveaus van de periode tussen 19.00 en 07.00 uur.

7.5

Het laden en lossen is verboden tussen 23.00 en 07.00 uur.

7.6

Alle verbrandingsmotoren (tractoren e.d.) dienen van een doelmatige geluiddemper te zijn voorzien.

8 BLUSMIDDELEN

8.1

Op de aangegeven plaatsen moeten permanent op de waterleiding aangesloten slanghaspels aanwezig zijn met een slanglengte van 20 meter, slangdiameter van 20 mm en een straalpijp van 6 mm. Statische druk minimaal 100 kPa (= 1 bar) bij een gelijktijdig gebruik van 2 slanghaspels met elk een minimale capaciteit van 1,3 m³/h.

8.2

Op de aangegeven plaatsen moeten poederblussers met een inhoud van tenminste 6 kg bluspoeder zijn geplaatst, geschikt voor de brandklassen A, B en C.

8.3

Op de aangegeven plaatsen moeten poederblussers met een inhoud van tenminste 12 kg bluspoeder zijn geplaatst, geschikt voor de brandklassen A, B en C.

8.4

Op de op tekening aangegeven plaats moet een koolzuursneeuwblusser met een inhoud van tenminste 5 kg koolzuur zijn geplaatst, geschikt voor de brandklasse B.

8.5

Op de op tekening aangegeven plaatsen moeten sproeischuimblussers met een inhoud van 5,6 liter water + 0,4 liter AFF6 zijn geplaatst, geschikt voor de brandklassen A en B.

8.6

Het onderhoud van draagbare brandblustoestellen moet overeenkomstig NEN 2559 geschieden.

8.7

Alle blusmiddelen moeten voor een ieder duidelijk zichtbaar en gemakkelijk bereikbaar zijn aangebracht of opgehangen, voor direct gebruik gereed zijn en in goede staat van onderhoud verkeren.

8.8

De blusmiddelen dienen ten minste éénmaal per jaar door een door het bevoegd gezag geaccepteerde deskundige te worden gecontroleerd; de draagbare blustoestellen dienen gecontroleerd te worden overeenkomstig het gestelde in NEN 2559.

9 MANEGE

9.1 Algemeen

9.1.1

In de inrichting mogen ten hoogste de volgende aantallen dieren aanwezig zijn:

- 63 paarden
- 10 pony's.

9.1.2

Wanneer in de stallen dan wel op of nabij het erf ongedierte (zoals ratten, muizen of insecten) voorkomt, dienen doelmatige bestrijdingsmaatregelen te worden getroffen.

9.1.3

Kadavers van dieren mogen niet op het terrein van de inrichting worden begraven. Zij moeten, in afwachting van afvoer uit de inrichting, worden geborgen in een deugdelijke waterdichte verpakking of in een goed gesloten, speciaal daarvoor bestemd(e) ruimte, vat of kist, welke zich bevindt op het terrein van de inrichting langs de openbare weg. Kadavers moeten zo spoedig mogelijk uit de inrichting worden verwijderd.

9.2 Behandeling en bewaring van mest

9.2.1

De stal(len) moet(en) zijn voorzien van een vloestofdichte vloer.

9.2.2

De transporten van mest dienen met zodanige voorzorgen te geschieden dat het terrein, de wegen, de bodem en het grondwater niet worden verontreinigd.

9.2.3

Vaste mest moet worden vervoerd in daarvoor geschikte transportmiddelen, die op correcte wijze zijn beladen.

9.2.4

De uit de stallen verwijderde vaste mest moet worden verzameld en overgebracht naar een mestbunker, waarvan de plaats op de bij de vergunning behorende tekening is aangegeven;

9.2.5

De vloer en de wanden van de mestbunker moeten vloestofdicht zijn uitgevoerd en zijn vervaardigd van gewapend beton of metselwerk;

9.2.6

Op het terrein van de inrichting mag geen mest worden gedroogd en/of verbrand.

9.3 Ammoniakreductie

9.3.1

Teneinde de ammoniak-emissie uit de stallen en vanwege de mestopslag tot een minimum te beperken dienen, conform het bij de vergunning behorende Individueel ammoniakreductieplan, met onmiddellijke ingang de navolgende maatregelen te worden getroffen:

- a. de paardestallen moeten met strooisel/zaagsel worden ingestrooid;
- b. de stallen moeten wekelijks uitgemest worden;
- c. regelmatig, doch minimaal éénmaal per 2 weken, dient de mest van het bedrijf afgevoerd te worden;
- d. behalve tijdens het vullen en ledigen moet de mestkelder door middel van goed sluitende deksels, luiken of een daaraan gelijkwaardige voorziening gesloten worden gehouden;

10 RUIMTEVERWARMINGS/WARMWATERINSTALLATIES (AARDGAS)

10.1

Ruimteverwarmingstoestellen moeten voldoen aan de GIVEG-keuringseisen, zoals die van kracht waren op het tijdstip van de keuring van het betreffende toestel; voor zover deze eisen betrekking hebben op de beveiliging, de ontsteking en het ontwijken van gasen moeten ruimteverwarmingstoestellen rechtmatig zijn voorzien van het GIVEG-keurmerk.

10.2

Een aardgasinstallatie als gedefinieerd in NEN 1078, alsmede de ruimte waarin deze installatie is opgesteld, moet voldoen aan de voorschriften gesteld in NEN 1078; aardgasinstallaties, die zijn geplaatst voor 1 juli 1977 moeten ten minste voldoen aan de "Richtlijnen bestaande gasinstallaties" van het KVGn, uitgave 1977.

10.3

Aardgasinstallaties moeten voor de ingebruikneming, alsmede na elke reparatie en wederafstelling van de installatie aan de hand van de GIVEG-keuringseisen en NEN 1078, op goed en veilig functioneren worden gecontroleerd door een bevoegd deskundige.

11 KEUKEN/KANTINE

11.1

De vloer van voedselbereidingsplaatsen moet waterdicht zijn, glad zijn afgewerkt en afwaterend zijn gelegd naar een of meer putten, die zijn aangesloten op de riolering.

11.2

De toegangsdeuren van de keuken, met uitzondering van de buitendeuren, moeten elk een brandwerendheid bezitten van ten minste 30 minuten; deze deuren moeten zelfsluitend zijn ingericht en mogen in geopende stand niet zijn vastgezet.

11.3

Alle elektrische toestellen moeten, voor zover daar keuringseisen voor zijn, KEMA-goedgekeurde toestellen zijn.

11.4

Aardgasinstallaties moeten voldoen aan NEN 1078; aardgasinstallaties die zijn geïnstalleerd voor 1 juli 1977, moeten minimaal voldoen aan de "Richtlijnen bestaande gasinstallaties" van het KVGn, uitgave 1977.

11.5

Alle gasbranders moeten met vaste leidingen en koppelingen van staal, koper, messing of een goedgekeurde hogedrukslang aan de stalen gastoevoerleiding zijn verbonden.

11.6

In elke van de gastoevoerleidingen naar de gasverbranders moet nabij het desbetreffende gasverbruiktoestel een te allen tijde gemakkelijk bereikbare kraan aanwezig zijn.

11.7

Alle gasverbranderinstallaties moeten zijn voorzien van een aansteekbrander, welke zodanig met de desbetreffende hoofdbrander is gekoppeld, dat deze geen gas krijgt toegevoerd, indien de aansteekbrander niet brandt en bovendien zodanig ten opzichte van de betreffende hoofdbrander is opgesteld, dat deze onder alle omstandigheden ontsteekt; de ontsteking moet rustig, zonder explosie plaatsvinden.

11.8

Alle gasverbruiktoestellen in de inrichting moeten voldoen aan de desbetreffende GIVEG-keuringseisen, zoals deze op de datum van het van kracht worden van de beschikking waren voor zover deze betrekking hebben op de beveiliging, de ontsteking en het ontwijken van gas; voor regelmatig en vakkundig onderhoud moet worden zorggedragen.

11.9

Gasverbruikstoestellen, welke geschikt zijn voor plaatsing op een tafel en dergelijke, moeten zijn geplaatst op een plaat van onbrandbaar en hittebestendig materiaal en moeten zodanig zijn vastgezet, dat deze tijdens het gebruik niet kunnen bewegen.

11.10

Een frituuroven moet zodanig thermisch zijn beveiligd, dat de temperatuur van het bakmedium niet boven 200 graden Celsius kan oplopen.

11.11

Nabij de frituuroven moet voor iedere bakketel een passend metalen deksel aanwezig zijn om de bakpannen bij eventueel in brand geraken van de inhoud, te kunnen afdekken.

11.12

Een frituuroven moet waterpas zijn geplaatst.

11.13

Een frituurtoestel moet zodanig zijn ingericht, dat eventueel overlopende olie niet met open vuur in aanraking kan komen.

11.14

Vetvanginrichtingen moeten zo dikwijls als dit voor de goede werking daarvan noodzakelijk is, worden ontdaan van vet- of slibafzetting.

11.15

Afgewerkte vetten uit de frituuroven moeten worden opgeslagen in vloeistofdichte vaten.

11.16

De bij het smelten van vet, het verwarmen van olie, het koken, bakken, braden, frituren en grillen van voedings- en genotsmiddelen en het uitwasemen van hiervan vrijkomende dampen moeten doelmatig door middel van een centrifugaalventilator van voldoende capaciteit worden afgezogen en worden afgevoerd via een gasdichte afvoerleiding van onbrandbaar en hittebestendig materiaal, die reikt tot ten minste 1,5 m boven de hoogste daklijn binnen een straal van 25 m rond het emissiepunt.

11.17

De dampen moeten, alvorens in de buitenlucht te worden afgevoerd, een vetvangend luchtfilter, opgebouwd uit metaalkrullen of honingraatvormige cellen van kunststof, voor het invangen van vetdeeltjes passeren; deze filters moeten doelmatig zijn en elk een voldoende capaciteit bezitten; de constructie van de filters moet zodanig zijn, dat de filterlichamen uitneembaar en verwisselbaar zijn.

11.18

De vetvangende filters moeten zo dikwijls als dit voor de goede werking daarvan noodzakelijk is, doch ten minste éénmaal per week worden ontdaan van vetafzetting of worden vervangen; het hierbij vrijkomende afval moet in goed gesloten doelmatige verpakking worden geborgen.

11.19

Kook-, bak-, braad-, frituur- en grilleertoestellen mogen niet in werking kunnen worden gesteld zonder dat de ventilator van de afzuiginstallatie in werking is; de afzuiginstallatie moet tot ten minste een half uur na beëindiging van de werkzaamheden in werking zijn.

11.20

De afvoerleiding moet zodanig zijn uitgevoerd, dat deze aan de perszijde bij de optredende tegendruk luchtdicht is.

11.21

De uitmonding van de afvoerleiding moet zodanig zijn uitgevoerd, dat de luchtstroom naar boven gericht blijft.

11.22

De toevoer van suppletie-lucht ten behoeve van de mechanische afzuiging en de ventilatie dient gelijkmatig te worden verdeeld en te blijven gewaarborgd.

BIJLAGE 1: BEGRIPPEN

AFVALSTOFFEN:

alle stoffen of preparaten in de zin van de Wet milieugevaarlijke stoffen, waarvan de houder zich - met het oog op de verwijdering daarvan - ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen.

AFVALWATER:

alle water waarvan de houder zich met het oog op de verwijdering daarvan ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen.

BEVOEGD GEZAG:

het College van Burgemeester en Wethouders.

DRAAGBAAR BLUSTOESTEL:

Toestellen die voldoen aan het "Besluit Draagbare Blustoestellen 1986" (Staatsblad 1986, 553);

EQUIVALENT GELUIDSNIVEAU (LAeq):

Het gemiddelde van de afwisselende niveaus van het ter plaatse in de loop van een bepaalde periode optredende geluid, vastgesteld overeenkomstig de "Handleiding meten en rekenen Industrielawaai, IL-HR-13-01" van maart 1981;

GELUIDGEVOELIGE BESTEMMINGEN:

Gebouwen of objecten, als aangewezen bij algemene maatregel van bestuur krachtens de artikelen 49 en 68 van de Wet geluidshinder (Stb. 1982, 465);

INRICHTING:

elke door de mens bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was, ondernomen bedrijvigheid die binnen een zekere begrenzing pleegt te worden verricht.

NEN 1010:

Veiligheidsvoorschriften voor laagspanningsinstallaties.

NEN:

een door het Nederlands Normalisatie Instituut (NNI) uitgegeven norm.

RIOLERING:

bedrijfsriolering, openbaar riool of een andere - niet gemeentelijke - voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater (bedrijfsriolering van derden).

Voor zover een DIN-, DIN-ISO, NEN-, NEN-EN-, NEN-ISO-, NVN-norm, AI-blad, BRL, CPR of NPR, waarnaar in een voorschrift verwezen wordt, betrekking heeft op de uitvoering van constructies, toestellen, werktuigen en installaties, wordt bedoeld de norm, BRL, CPR, NPR of het AI-blad die voor de datum waarop de vergunning is verleend het laatst is uitgegeven met de daarop tot die datum uitgegeven aanvullingen of correctiebladen dan wel - voor zover het op voornoemde datum reeds bestaande constructies, toestellen, werktuigen en installaties betreft - de norm, BRL, CPR, NPR of het AI-blad die bij de aanleg of installatie van die constructies, toestellen, werktuigen en installaties is toegepast, tenzij in het voorschrift anders is bepaald.

BESTELADRESSEN:

publicaties zijn in ieder geval verkrijgbaar bij de onderstaande instanties:

- overheidspublicaties zoals AI-bladen en CPR-richtlijnen bij:
SDU Service, afdeling Verkoop
Postbus 20014
2500 EA DEN HAAG
tel. (070) 378 98 80
fax. (070) 378 97 83.
- DIN, DIN-ISO, NEN, NEN-EN, NEN-ISO, NVN-normen en NPR-richtlijnen bij:
Nederlands Normalisatie Instituut (NNI), afdeling Verkoop
Postbus 5059
2600 GB DELFT
tel. (015) 269 02 56
fax. (015) 269 02 71.
Voor informatie over het NNI zie ook internet: <<http://www.nni.nl>>.
- BRL-richtlijnen bij:
KIWA NV
Postbus 70
2280 AB RIJSWIJK
tel. (070) 414 44 00
fax. (070) 414 44 20.
Voor informatie over KIWA N.V zie ook internet: <<http://www.kiwa.nl>>

Hoogachtend, **21 JULI 1999**
namens burgemeester en wethouders van Apeldoorn,
het hoofd van de afdeling Milieu,

(ir. G.J.H. Bröerken).

Bijlagen:

aanvraagformulier

ind. ARP, legalisatie depositie en beperking stankhinder, DLV, d.d. 23-02-99

intrekkingsverzoek d.d. 24-02-99

brief adm.- en belastingadvieskantoor G.J. Basten CB, d.d. 24-07-95

renvooi

tekening, nr. 95-1, d.d. februari 1999

Beroep

23 JULI 1999

Deze beschikking is op gedurende zes weken ter inzage gelegd. Tot het einde van die termijn kan beroep worden ingesteld bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA Den Haag.

O/N.O.		Mandataris		Portef.houder : weth. B. B. B.
(Voorgesteld) besluit:				
conform besluit				
Gezien en akkoord:		Besluit mand.		
1.	Par. d.d.	Gek. d.d. d.d.		
2.	Par. d.d.	Par. d.d.		
Kopie B. en W. t.k. 1999		Afschr. aan:		
		1.		
		2.		

MINUUT

Het beroepschrift moet zo mogelijk in tweevoud worden ingediend.
Indien mogelijk moeten de beschikking en de overige op de zaak betrekking hebbende stukken worden overgelegd.

Het beroep kan worden ingesteld om de volgende redenen:

- a. de beschikking is in strijd met een algemeen verbindend voorschrift;
- b. burgemeester en wethouders hebben bij het nemen van de beschikking hun bevoegdheid kennelijk tot een ander doel gebruikt dan tot de doeleinden waartoe de bevoegdheid is gegeven;
- c. burgemeester en wethouders hebben bij de afweging van de betrokken belangen niet in redelijkheid tot de beschikking kunnen komen;
- d. burgemeester en wethouders hebben anderszins in strijd met enig in het algemeen rechtsbewustzijn levend beginsel van behoorlijk bestuur beslist.

In het beroepschrift moet zijn aangegeven waarom u het niet eens bent met de beschikking.

De beschikking wordt na afloop van de beroepstermijn van kracht, tenzij voor deze datum beroep is ingesteld en met toepassing van artikel 36 wet op de Raad van State, juncto artikel 8:81 Algemene wet bestuursrecht een verzoek is gedaan tot het treffen van een voorlopige voorziening. De beschikking wordt niet van kracht voordat op dit verzoek is beslist.

Schorsing/voorlopige voorziening

Het verzoek tot schorsing of het treffen van een voorlopige voorziening moet worden gericht aan de Voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, adres als boven. Indien mogelijk moeten de beschikking en de overige op de zaak betrekking hebbende stukken worden overgelegd. In het verzoek moet worden aangegeven waarom onevenredig nadeel wordt verwacht van de uitvoering van de beschikking in verhouding tot het belang dat met de onmiddellijke uitvoering van de beschikking is gediend.

Griffierecht

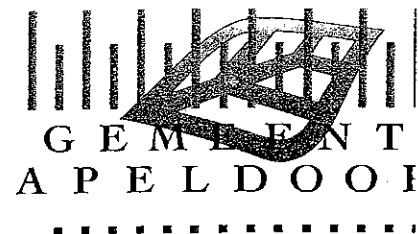
Voor zowel de behandeling van het beroep als een verzoek om schorsing/voorlopige voorziening is griffierecht verschuldigd. Informatie daaromtrent:

Raad van State, telefoonnummer (070) 4264426.

Mh/coll:

Wet milieubeheer

verzoek om vergunning - tevens beschrijving -
voor de agrarische sector

Burgemeester en wethouders van de gemeente Apeldoorn

Datum 25-02 -

1999

Lees de toelichting vóór u de volgende vragen beantwoordt.
Beantwoord de vragen zonodig in een bijlage.

I Algemene gegevens

MH03903

DIENST MMO

INGEKOMEN

25 FEB. 1999

Afdeling Milieu

1. Gegevens aanvrager

Naam aanvrager

Riant Paardensportcentrum B.V.

Adres

Bruggelerweg 4

Postcode

7361 CX (Beekbergen)

Plaats

Beekbergen

Telefoon

055 - 5061230

Telefax

055 - 5063795

Behoort bij best.

Burgemeester en Wethoud.

23 JULI

Het hoofd v

afdeling l

Ir. G.J.H. Brö

2. Soort vergunning

Verzoekt om een:

☒ vergunning voor het oprichten en in werking hebben van de inrichting

☐ vergunning voor het veranderen (van de werkwijze) en in werking hebben van de inrichting

☐ (deel)revisievergunning in verband met het veranderen van de inrichting

voor onbepaalde tijd.

3. Gegevens inrichting

Aard van de inrichting

Naam van de inrichting

Riant Paardensportcentrum B.V.

Adres

Bruggelerweg 4

Postcode

7361 CX

Plaats

Beekbergen

Telefoon

055 - 5061230

Telefax

055 - 5063795

Contactpersoon

Mevr. M. van Tergouwe

Telefoon

055 - 5061230

Kadastrale ligging gemeente

Beekbergen

Sectie I

I

nr(s) 4401
4352

Gemeente Apeldoorn

4. Bestaande vergunningen/ontheffingen/meldingen

Zijn er eerder verleende milieuvergunningen, ontheffingen of meldingen: -

☒ nee

☐ ja, namelijk;

Soort vergunning/melding

Datum besluit/melding

☐ Wet milieubeheer (voorheen Hinderwet)

☐ Wet verontreiniging oppervlakte wateren (Wvo)

☐ Lozingenbesluit bodembescherming

☐ Gemeentelijke lozingsverordening riolering

☐

5. Samenhang met andere vergunningen (of ontheffingen)

Vinden er bouwkundige uitbreidingen en/of nieuwbouw plaats?

☒ nee

☐ ja, en de bouwvergunning:

☐ is (nog) niet aangevraagd

☐ is aangevraagd, datum:

(afschrift bijvoegen)

Vinden er lozingen plaats waarvoor een Wvo-vergunning noodzakelijk is:
(bijv. in het geval dat direct wordt geloosd op het oppervlaktewater)

☒ nee

☐ ja, en de Wvo-vergunning:

☐ is (nog) niet aangevraagd

☐ is aangevraagd, datum:

(afschrift bijvoegen)

☐ is verleend, datum:

(afschrift bijvoegen)

II Nauwkeurige beschrijving van de inrichting

6. Doel van de inrichting

Hier beknopt aangeven welke werkzaamheden (hoofd- en nevenactiviteit(en) in de inrichting worden verricht en welke producten er worden vervaardigd.

Manegebedrijf met alle te geven lessen voor de paardensport, met stalruimte
voor 63 volwassen paarden en 10 volwassen pony's.

Waaruit bestaat de verandering? (uitsl. invullen indien het een verandering (van de werking) betreft)

7. Omgeving

Afstand tot de dichtstbijzijnde woning van derden/stankgevoelig(e) object/bebouwing: 8 meter

Afstand tot het dichtstbijzijnde voor verzuring gevoelig gebied: < 20 meter.

Ligging van de inrichting:

☐ Bebouwde kom met stedelijk karakter

☐ Bebouwde kom of aaneengesloten woonbebouwing van beperkte omvang in een overigens agrarische omgeving

☒ Buitengebied

☐ Binnen (een) beschermingsgebied(en), nl.:

Nadere omschrijving directe omgeving:

☐ Zeer stankgevoelige objecten, zoals ziekenhuizen, sanatoria, internaten etc.

☐ Objecten van verblijfsrecreatie

☐ Objecten van dagrecreatie

☐ Meerdere verspreid liggende niet-agrarische bebouwingen

☐ Andere agrarische bedrijven niet zijnde intensieve veehouderijen

☒ Enkele verspreid liggende niet-agrarische bebouwingen

8. Opslag van kuilvoer

☒ n.v.t.

☐ Soorten kuilvoer:

☐ De afstand tussen de kuilvoeropslag en de dichtstbijgelegen woning van derden of gevoelig(e) object/bebouwing bedraagt _____ m.

9. Mestopslag

☐ Mestkelders inhoud _____ m³

☒ Mestplaat inhoud 50 m³ ~~open~~/afgedekt* oppervl. 25 m²

☐ Mestbassin/-silo inhoud _____ m³ open/afgedekt* oppervl. _____ m²
soort afdekking _____

☐ Mestzak inhoud _____ m³

**) doorhalen wat niet van toepassing is*

☒ De afstand tussen de opslag van vaste mest en de dichtstbijgelegen woning van derden of gevoelig(e) object/bebouwing bedraagt 60 m.

☐ De afstand tussen de opslag van vloeibare mest en de dichtstbijgelegen woning van derden of gevoelig(e) object/bebouwing bedraagt _____ m.

10. Mestafvoer

De vaste mest wordt 26 per jaar uit de inrichting afgevoerd

De vloeibare mest wordt afgevoerd:

met/door: _____ frequentie: _____ per jaar

s wel/niet* aangesloten op de kalvergierpersleiding

**) doorhalen wat niet van toepassing is*

11. Ventilatie

☐ Op natuurlijke wijze	<u> </u>	m boven maaiveld/daklijn*
☒ Op mechanische wijze	<u>15 m</u>	m boven maaiveld/daklijn*
aantal elektrische ventilatoren	<u>6</u>	stuks
totaal vermogen	<u>3.5</u>	kW

*

) doorhalen wat niet van toepassing is.

Zijn met betrekking tot de ventilatievoorzieningen geluidbeperkende maatregelen getroffen?

☐ nee

☐ ja, te weten:

12. Ammoniakemissie- en/of geurbeperkende maatregelen

Zijn of worden, door middel van huisvestingssystemen die voldoen aan Green Label, speciale voorzieningen getroffen ter beperking van de uitworp van ammoniak en/of stankveroorzakende stoffen?

☐ nee

☒ ja, de volgende voorzieningen:

☐ groen-label;

☐ spoelsysteem

☒ verlegd emissiepunt

☒ aankoop ammoniak t.b.v. depositie in SOV-gebied

☒ omschrijving en berekening voorziening(en) bijgevoegd: zie DCV-brief

14 Verwarmingsinstallaties ten behoeve van bedrijfsvoering

soort (CV-ketel, heater)	brandstof	capaciteit in kW (nom.)	hoogte afvoer in m.	nr. op tekening
CV - ketel	aardgas	0,5		keuken
CV - ketel	aardgas	0,5		botel

15. Werkplaats

- ☒ n.v.t.
☐ klein onderhoud (geen olieversen)
☐ groot onderhoud

16. Bedrijfsinterne milieuzorg

Is een bedrijfsmilieuplan aanwezig?

- ☐ nee
☒ nee, maar wordt voor opgesteld (datum) opgezet zodra D/CV paardenhoudery BIm gereed i
☐ ja, er is een bedrijfsmilieuplan (bijvoegen)

17. Opslag brandbare- en/of gevaarlijke (vloeï-)stoffen en gassen

Brandbare- en/of gevaarlijke stoffen opgeslagen in tanks

- ☒ n.v.t.
☐ ja, te weten:

Opgeslagen vloeistof	Wijze opslag (ondergr. / bovengr. *)	Inhoud in m ³	Datum plaatsing installatie	Nr. op de tekening	Kath. bescherming ja/nee

* tank- en installatiecertificaten bijvoegen

Bestrijdingsmiddelen en andere gevaarlijke stoffen in emballage

- ☒ n.v.t.
☐ ja, te weten:

Aard bestr.middel	Gevaren- klasse 1)	Soort emballage (blik, zakken, silo's)	Wijze van opslag (bijv. kast, kluis, ruimte)	Hoeveelheid afval kg/ljr of liter/ljr	Inzamelaar (of afval- stroomnr.)	Nr. op de tekening

ontploffbaar, oxiderend, (zeer) licht ontvlambaar, ontvlambaar, (zeer) vergiftig, schadelijk, corrosief, irriterend, voor het milieu gevaarlijk, carcinogeen, teratogeen, mutageen

13. Opgave aantal dieren

diersoort	aantal te houden	aanwezig met vergunning
Rundvee		
A 1. melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar		
A 1.1. grupstal met drijfmest, ammoniakverdampend oppervlak van grup en kelder max. 12m ² per koe (Groen Label BB 93.06.009)		
A 1.2. loopstal met hellende vloer en giergoot of met roostervloer; beide met spoelsysteem		
A 1.3. loopstal met hellende, gecoate vloer en giergoot; max. 3 m ² mestbesmeurd oppervlak per koe (Groen Label BB 93.03.0-03; BB 93.03.003/A93.04.004; BB 93.03.003/B93.04.005; BB 93.03.003/C93.04.006; BB 93.03.003/D94.06.020)		
A 1.4. loopstal met hellende vloer en spoelsysteem; max. 3,75 m ² mest besmeurd oppervlak per koe (Groen Label BB 94.02.-015)		
A 1.5. overige bedrijven		
A 2. zoogkoeien en overig rundvee ouder dan 2 jaar (zie eindnoot 1)		
A 3. vrouwelijk jongvee tot 2 jaar		
A 4. vleeskalveren van		
A 5. vleesstieren en overig vleesvee tot 2 jaar		
A 5.1 van 0 tot 6 maanden		
A 5.2 van 6 tot 24 maanden		
Schapen		
B 1. schapen ouder dan 1 jaar, inclusief lammeren tot 45 kg (zie eindnoot 2 en 3)		
Geiten		
C 1. geiten ouder dan 1 jaar, inclusief aanfok		
Varkens		
D 1. fokzeugen inclusief biggen tot 25 kg (zie eindnoot 5)		
D 1.1 biggenopfok (gespeende biggen)		
D 1.1.1. vlakke gecoate keldervloer met tandheugelschuifstelsel (Groen Label BB 93.03.001)		
D 1.1.2. spoelgotensysteem met dunne mest gedeeltelijk roostervloer (Groen Label BB 94.06.021)		
D 1.1.3. mestgoot met schuine wand en ontmestingssysteem (Groen Label BB.95.12.031)		
D.1.1.4. ondiepe mestkelders met water- en mestkanaal (Groen Label BB.96.03.033)		
D 1.1.5. halfroostervloer met verkleind mestoppervlak		
D 1.1.6. mestopvang in- en spoelen met aangezuurde vloeistof Groen Label (volledig roostervloer) BB.96.04.038		

D 1.1.7.	mestopvang in- en spoelen met aangezuurde vloeistof Groen Label (gedeeltelijk roostervloer) BB.96.04.038			
D 1.1.8.	overige bedrijven			
D 1.2.	kraamzeugen (inclusief biggen tot spenen)			
D 1.2.1.	spoelgotensysteem met dunne mest (Groen Label BB 93.1-1.012)			
D 1.2.2.	kunststof schijnvloer met schuif onder de roosters (Groen Label BB 94.02.014)			
D 1.2.3.	vlakke, gecoate keldervloer met tandheugelschuifstelsysteem (Groen Label BB 94.04.018)			
D 1.2.4.	mestschuif met gecoate, hellende keldervloer en giergoot (Groen Label BB 94.06.019)			
D 1.2.5.	mestgoot met ontmestingssysteem (Groen Label BB 94.06.022)			
D 1.2.6	ondiepe mestkelders met water- en mestkanaal Groen Label BB.95.12.032			
D 1.2.7.	kraamfokhok met hellende plaat			
D 1.2.8.	mestopvang in- en spoelen met aangezuurde vloeistof Groen Label BB.96.04.037			
D 1.2.9.	overige bedrijven			
D 1.3.	guste en dragende zeugen			
D 1.3.1.	smalle mestkanalen met metalen driekant roostervloer (Groen Label BB 95.02.027)			
D 1.3.2.	mestgoot met combinatierooster en frequente ontmesting (Groen Label BB 95.06.028)			
D 1.3.3.	spoelgotensysteem met dunne mest (Groen Label BB 95			
D 1.3.4.	mestopvang in- en spoelen met aangezuurde vloeistof Groen Label BB.96.04.036			
D 1.3.5.	overige bedrijven			
D 2.	dekberen, 7 maanden en ouder			
D 3.	vleesvarkens, opfokberen van ca. 25 kg tot 7 maanden, opfokzeugen van ca. 25 kg tot eerste dekking (zie eindnoot 3)			
D 3.1.	volledig roostervloer			
D 3.2.	gedeeltelijk roostervloer			
D 3.2.1.	gehele dierplaats onderkelderd zonder stankafsluiter			
D 3.2.2.	mestopvang in en spoelen met NH ₃ -arme vloeistof (inclusief aanzuren) (Groen Label BB 93.06.010; BB 93.11.011; BB 93.11.011/A 95.04.024)			
D 3.2.3.	koeldekstelsysteem met metalen driekant roostervloer (Groen Label BB 95.04.023)			
D 3.2.4.	mestopvang in met formaldehyde-behandelde mestvloeistof in combinatie met metalen driekant roostervloer (Groen Label BB 95.02.025)			
D 3.2.5.	mestopvang in water in combinatie met metalen driekant rooster (Groen Label BB 95.10.029)			

D 3.2.6.	koelideksysteem (200% koeloppervlak) Groen Label BB.96.04.035			
D 3.2.7.	overige gedeeltelijk roostervloer			
D 3.3.	scharrelvarkens			
Kippen				
E 1.	opfokhennen en hanen van legrassen; jonger dan 18 weken			
E 1.1.	open mestopslag onder de batterij al dan niet voorzien van een mestschuif (flat-deck kooien, trapkooien of compactkooien voor natte mest)			
E 1.2.	mestbandbatterij voor natte mest met afvoer naar een gesloten opslag (minimaal 2 maal per week ontmesten) (Groen Label BB 93.06.007)			
E 1.3.	compactbatterij waarvan de natte mest 2 maal daags door middel van mestschuiven en een centrale mestband afgevoerd wordt naar een gesloten opslag (Groen Label BB 95.06.026)			
E 1.4.	batterij met geforceerde mestdroging (kanalanstal)			
E 1.5.	mestbandbatterij voor droge mest met geforceerde mestdroging (zie eindnoot 7) (Groen Label BB 93.06.008)			
E 1.6.	grondhuisvesting (strooiselvloer, roostervloer)			
E 2.	legkippen (evenals (groot-)ouderdieren van legrassen)			
E 2.1.	open mestopslag onder de batterij al dan niet voorzien van een mestschuif (flat-deck kooien, trapkooien of compactkooien voor natte mest)			
E 2.2.	mestbandbatterij voor natte mest met afvoer naar een gesloten opslag (minimaal 2 maal per week ontmesten) (Groen Label BB 93.06.007)			
E 2.3.	compactbatterij waarvan de natte mest 2 maal daags door middel van mestschuiven en een centrale mestband afgevoerd wordt naar een gesloten opslag (Groen Label BB 95.06.026)			
E 2.4.	batterij met geforceerde mestdroging (dieppitstal of highrise-stal, kanalanstal)			
E 2.5.	mestbandbatterij voor droge mest met geforceerde mestdroging (zie eindnoot 7) (Groen Label BB 93.06.008)			
E 2.6.	grondhuisvesting zgn. scharrelkippen (strooiselvloer + roostervloer)			
E 3.	ouderdieren van vleeskuikens in opfok; jonger dan 19 weken			
E 4.	ouderdieren van vleeskuikens			
E 4.1.	groepskooi voorzien van mestband en geforceerde mestdroging (Groen Label BB 95.12.039)			
E 4.2.	overige bedrijven			
E 5.	vleeskuikens			
E 5.1.	zwevende vloer met strooiseldroging (Groen Label BB 93.03.002; BB 093.03.002/A 94.04.017; BB 93.03.002/B 96.04.034)			

E 5.2.	geperforeerde vloer met strooiseldroging (Groen Label BB 94.04.016)			
E 5.3.	overige vleeskuikenshouderijsystemen			
Kalkoenen				
F 1.	ouderdieren van vleeskalkoenen in opfok; van) tot 6 weken			
F 2.	ouderdieren van vleeskalkoenen in opfok; van 6 tot 30 weken			
F 3.	ouderdieren van vleeskalkoenen van 30 weken en ouder			
F 4.	vleeskalkoenen			
Eenden				
G 1.	ouderdieren van vleeseenden van 0 tot 24 maanden			
G 2.	vleeseenden			
G 2.1.	binnen mesten			
G 2.2.	buiten mesten (per afgeleverde eend)			
Pelsdieren				
H 1.	nertsen, per fokteef (zie eindnoot 3)			
H 1.1.	open mestopslag onder de kooi			
H 1.2.	dagontmesting met afvoer naar een gesloten opslag (Groen Label BB 94.02.013)			
H 2.	zilvervossen, per fokmoer (zie eindnoot 3)			
H 3.	blauwvossen, per fokmoer (zie eindnoot 3)			
Konijnen				
I 1.	voedster inclusief rammen, opfokdieren en vleeskonijnen			
Parelhoenders				
J 1.	parelhoenders voor de vleesproductie			
Paarden				
K 1.	volwassen paarden (3 jaar en ouder)	63		63
K 1.1.	in zomer op stal			
K 1.2.	in zomer niet op stal			
K 2.	paarden in opfok (jonger dan 3 jaar)			
K 3.	volwassen pony's (3 jaar en ouder)	10		10
K 3.1.	in zomer op stal			
K 3.2.	in zomer niet op stal			
K 4.	pony's in opfok (jonger dan 3 jaar)			
Struisvogels				
L 1.	struisvogelouderdieren (zie eindnoot 3)			

Opslag gassen

☒ n.v.t.

☐ ja, te weten:

Gassoort	Opslagmiddel (fles/reservoir)	Inhoud (in liters)	Aantal	keurings- datum	Wijze van opslag (kast/kluis e.d.)	Nr. teke

Koelmiddelen

☒ n.v.t.

☐ ja, te weten:

Soort	inhoud koelinstallatie (in liters)	
☐ ammoniak		
☐ freon		stofnaam:

18. Opslag overige stoffen

Soort 1)	Hoeveelheid	Wijze van opslag (bijv. zakken, silo's)	Nr. op de tekening
Paardenbroek	± 3000 kg	Silo	
Graan	± 1000 kg	Zakken	
Stro	± 2200 kg	Balen	
Hooi	± 3000 kg	Balen	

1) b.v. veevoeder, kunstmelk, ontsmettingsvloeistof, kunstmest)

19. Gevaarlijke Afvalstoffen

Ontstaan gevaarlijke afvalstoffen in de inrichting?

☒ nee

☐ ja, te weten:

Aard	Hoeveelheid kg/jr of liter/jr	Wijze van opslag (bijv. kast, kluis, ruimte)	Soort emballage (blik, vat, jerrycan)	Afvoerfreq. per jaar	Inzamelaar (of afval- stroomnr.)	Nr. op de tekening
☐ afgew. olie						
☐ verfresten						
☐ accu's						
☐						
☐						

Overige afvalstoffen

☐ nee

☒ ja, te weten:

Aard	Hoeveelheid afval kg/jr of liter/jr	Wijze van opslag	Afvoerfrequentie per jaar	Inzamelaar	Nr. op de tekening
Bedrijfsafval	2 keer /week	container	104	Eiland	8
van huish. aard	100 m ³ /jaar	(inh. 1 m ³)			
Grasafval	1 keer /14 dg	container	26	Eiland	8
	max. 26 m ³ /jr. (inh. 1 m ³)				

20. Gegevens over relevante geluidbronnen

Vinden er op het erf lawaaimakende werkzaamheden plaats?

☒ nee

☐ ja, te weten:

Verkeersbewegingen van- en naar de inrichting

Vrachtwagens/tractoren

☐ n.v.t.

☐ tussen 04.00 en 07.00 uur per dag/per week*

☒ tussen 07.00 en 19.00 uur ~~per dag~~ per week* 5

☐ tussen 19.00 en 23.00 uur per dag/per week*

☐ tussen 23.00 en 04.00 uur per dag/per week*

*) doorhalen wat niet van toepassing is

Wordt er geladen en/of gelost tussen 19.00 en 06.00 uur?

☒ nee

☐ ja, en wel _____ keer per dag/per week*

*) doorhalen wat niet van toepassing is

Worden interne transportmiddelen gebruikt?

☐ nee

☒ zo ja, welke transportmiddelen: ja, een tractor (± 30 kW)

21. Energie/water

Hoeveel water wordt er verbruikt:

leidingwater:

± 1768

m³/jaar

grondwater :

$\pm$

m³/jaar gemeten/geschat *

*) doorhalen wat niet van toepassing is.

Hoeveel gas wordt er verbruikt:

± 8162

m³/jaar

Hoeveel elektriciteit wordt er verbruikt:

± 53939

kWh/jaar

na overleg met de betrokken ambtenaar zonodig bijgevoegd inlegvel volledig invullen

Is er een waterbesparingsplan aanwezig?

☒ nee

☐ ja (bijvoegen)

Zo nee, zijn of worden er maatregelen gericht op het beperken van het waterverbruik binnen de inrichting genomen?

☐ nee

☒ ja, als volgt:

(BIM) + waterbesparende kranen

22. Bedrijfsafvalwater

Wordt er bedrijfsafvalwater afgevoerd?

☒ nee

☐ ja, dan bijgevoegd inlegvel volledig invullen

23. Voorzieningen ter voorkoming van bodemverontreiniging

Is in de inrichting onderzoek naar bodemverontreiniging uitgevoerd?

☒ nee

☐ ja (onderzoeksrapport bijvoegen)

Zijn in de inrichting voorzieningen getroffen ter voorkoming van bodemverontreiniging?

☐ n.v.t.

☒ vloeistofdichte vloeren

☒ vloeistofdichte vloeren met drempels/opstaande randen; *matopslag*

☐ opvangbakken/lekbakken

☐

☐

☐

24. Dekking aansprakelijkheid bij ongewone voorvallen

Heeft uw bedrijf een verzekering of anderszins financiële zekerheid ter dekking de van aansprakelijkheid die voortvloeit uit een ongewoon voorval?

☐ nee

☒ ja

W.A. verzekering

25. Voorzieningen ter beperking van brand of explosie

Brandblussers, brandhaspels (zie tekening)

26. Toekomstige ontwikkelingen

27. Tekeningen en bijlagen

Bij dit aanvraagformulier zijn gevoegd:
(aankruisen wat van toepassing is/ zonodig aantal aangeven)

- ☒ 4 (bouwkundige) plattegrondtekening(en)
- ☐ _____ situatietekening
- ☐ _____ rapporten
- ☒ 4 renvooi(en)
- ☐ _____ diertelling gegevens
- ☐ _____ certificaten
- ☒ overige bijlagen zoals:

Brief DCV team paardenhouderij : legalisatie ammoniakdepositie 1986/1993
aankoop NH₃-rechten t.b.v. uitbreiding t.o.v. te legaliseren de
aankoop NH₃-rechten t.b.v. ARP Ruitersportcentrum Ri
maatregelen t.b.v. eventueel stankoverlast
Intrekkingverzoek ammoniakrechten
Accountantsverklaring

- ☐ kopie aanvraag om bouwvergunning
- ☐ kopie aanvraag vergunning ingevolge de Wvo

28. Ondertekening

De aanvrager,

"RIANT"
Paardensportcentrum BV
Bruggelenweg 4 1357 CK Beekbergen
Tel 05556 1230
(tot december 1995: 05/66 1230)

Wet Milieubeheer

beschikking WM 5900

MINUUT

Beslissing van het college van burgemeester en wethouders van Apeldoorn inzake het uitvoering geven aan de bevoegdheid om de voorschriften en/of beperkingen verbonden aan de bij besluit van 23 juli 1999, WM 3903 verleende vergunning ingevolge de Wet milieubeheer voor het oprichten en in werking hebben van een paardensportcentrum, gevestigd op het perceel Bruggelerweg 4 te Beekbergen, aan te vullen.

3-

1 Aanleiding tot het besluit

Het belang van de bescherming van het milieu maakt het noodzakelijk dat de voorschriften die aan de vergunning verbonden zijn, worden aangevuld.

Aan de vergunning van 23 juli 1999 is verzuimd om voorschriften te verbinden omtrent het lozen van afvalwater.

De procedure, die op 14 april 2000 is gestart met de verzending van het voornemen, is ingeschreven onder nummer WM - 5900

2 Wettelijk kader

Op grond van artikel 8.23 eerste lid Wet milieubeheer kan het bevoegd gezag ambtshalve dan wel op verzoek van derden beperkingen waaronder een vergunning is verleend, en voorschriften die daaraan zijn verbonden, wijzigen, aanvullen of intrekken, dan wel alsnog beperkingen aanbrengen of voorschriften aan een vergunning verbinden in het belang van de bescherming van het milieu.

3 Voorbereiding

De voorbereiding van de beschikking heeft plaatsgevonden overeenkomstig het bepaalde in Hoofdstuk 3, Paragraaf 3.5.6 van de Algemene wet bestuursrecht en Afdeling 13.2 van de Wet milieubeheer.

In het kader daarvan is de vergunninghouder bij brief van 14 april 2000 in kennis gesteld van het voornemen tot het aanvullen van de vergunningvoorschriften en daarbij in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze hieromtrent kenbaar te maken.

De vergunninghouder heeft van voornoemde gelegenheid geen gebruik gemaakt.

4 Betrokken overheidsorganen

De Regionaal Inspecteur Milieuhygiëne voor Gelderland te Arnhem is bij de totstandkoming van de beschikking betrokken.

5 Besluitvorming

Met het oog op de nadelige gevolgen voor het milieu die de inrichting kan veroorzaken, moeten alsnog beperkingen opgelegd worden dan wel nieuwe voorschriften aan de bestaande vergunning verbonden worden. Deze beperkingen dienen het belang van de bescherming van het milieu.

Gelet hierop hebben wij besloten de bij besluit van 23 juli 1999 verleende milieuvergunning aan te vullen met de hiernavolgende voorschriften:

AANVULLENDE VOORSCHRIFTEN

1. AFVALWATER

1.1 Algemeen

1.1.1

Bedrijfsafvalwater mag slechts in een openbaar riool worden gebracht, indien door de samenstelling, eigenschappen of hoeveelheid ervan:

- de doelmatige werking niet wordt belemmerd van een openbaar riool, een door een bestuursorgaan beheerd zuiveringstechnisch werk of de bij dit openbaar riool of zuiveringstechnische werk behorende apparatuur,
- de verwerking niet wordt belemmerd van slib, verwijderd uit een openbaar riool of een door een bestuursorgaan beheerd zuiveringstechnisch werk, en
- de nadelige gevolgen voor de kwaliteit van het oppervlaktewater zoveel mogelijk worden beperkt.

1.1.2

Bedrijfsafvalwater dat grove of snel bezinkende bedrijfsafvalstoffen bevat, wordt niet in een openbaar riool gebracht.

1.1.3

Behoudens voor zover in deze vergunning anders is bepaald, mogen gevaarlijke afvalstoffen, zoals genoemd in het Besluit aanwijzing gevaarlijke afvalstoffen (BAGA), niet in een openbaar riool worden gebracht.

1.2 Schrobwater stallen

1.2.1

Het waterverbruik moet zoveel mogelijk worden beperkt. Hiertoe moet, tenzij dit om technische of organisatorische redenen niet mogelijk is, gebruik worden gemaakt van een hogedrukreiniger.

1.2.2

Afvalwater afkomstig van het schoonmaken van stallen mag niet in de riolering worden gebracht.

1.3 Plantaardige of dierlijke oliën en vetten

1.3.1

Het bedrijfsafvalwater uit keuken moet, voordat vermenging met bedrijfsafvalwater uit andere ruimten plaatsvindt, door een slibvangput en een vetafscheider worden geleid.

1.3.2

Een slibvangput en een vetafscheider moeten zijn gedimensioneerd en geplaatst overeenkomstig NEN 7087 en de daarbij behorende bijlage.

1.3.3

Door een slibvangput en een vetafscheider mag geen sanitair bedrijfsafvalwater worden geleid.

1.3.4

Een slibvangput en een vetafscheider moeten regelmatig worden schoongemaakt. De dikte van de zich in de afscheider afgescheiden vetlaag mag niet meer bedragen dan 15 cm. Een slibvangput en een vetafscheider moeten na het schoonmaken worden gevuld met schoon water en moeten altijd goed toegankelijk zijn.

Van het schoonmaken van een slibvangput en een vetafscheider moet een logboek worden bijgehouden.

BEGRIPPEN

AFVALWATER:

alle water waarvan de houder zich met het oog op de verwijdering daarvan ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen.

BEDRIJFSAFVALWATER:

afvalwater, niet zijnde huishoudelijk afvalwater.

OPENBAAR RIOOL:

voorziening van de inzameling en het transport van afvalwater, als bedoeld in artikel 10.15 van de Wet milieubeheer.

MINUUT

Apeldoorn, 11 AUG. 2000

Namens burgemeester en wethouders van Apeldoorn,
het hoofd van de afdeling Milieu,

ir. G.J.H. Bröercken

Beroep

Deze beschikking is op 11 augustus 2000 gedurende zes weken ter inzage gelegd. Tot het einde van die termijn kan beroep worden ingesteld bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA Den Haag.

Het beroepschrift moet zo mogelijk in tweevoud worden ingediend.

Indien mogelijk moeten de beschikking en de overige op de zaak betrekking hebbende stukken worden overgelegd.

Het beroep kan worden ingesteld om de volgende redenen:

- de beschikking is in strijd met een algemeen verbindend voorschrift;
- burgemeester en wethouders hebben bij het nemen van de beschikking hun bevoegdheid kennelijk tot een ander doel gebruikt dan tot de doeleinden waartoe de bevoegdheid is gegeven;
- burgemeester en wethouders hebben bij de afweging van de betrokken belangen niet in redelijkheid tot de beschikking kunnen komen;
- burgemeester en wethouders hebben anderszins in strijd met enig in het algemeen rechtsbewustzijn levend beginsel van behoorlijk bestuur beslist.

In het beroepschrift moet zijn aangegeven waarom u het niet eens bent met de beschikking.

M		Portef. houder : weth. Bolhuis	
v/n.o.		Mandataris : afd. hfd. Milieu	
(Voorgesteld) besluit: conform Besluiten			
		Par. d.d.	
Gezien en akkoord:		Besluit mandataris:	
1.	Par. d.d.	akk./niet akk.	
2.	Par. d.d.	Pa d.d. 7/	
Kopie B. en W. t.k.: ja/nee		Afschr. aan:	
		1.	
		2.	

De beschikking wordt na afloop van de beroepstermijn van kracht, tenzij voor deze datum beroep is ingesteld en met toepassing van artikel 36 wet op de Raad van State, juncto artikel 8:81 Algemene wet bestuursrecht een verzoek is gedaan tot het treffen van een voorlopige voorziening. De beschikking wordt niet van kracht voordat op dit verzoek is beslist.

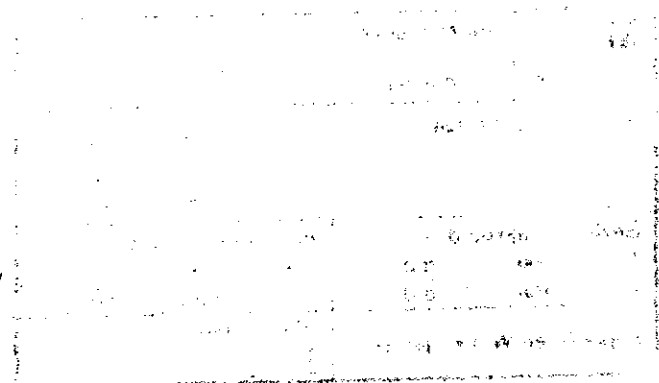
Schorsing/voorlopige voorziening

Het verzoek tot schorsing of het treffen van een voorlopige voorziening moet worden gericht aan de Voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, adres als boven. Indien mogelijk moeten de beschikking en de overige op de zaak betrekking hebbende stukken worden overgelegd. In het verzoek moet worden aangegeven waarom onevenredig nadeel wordt verwacht van de uitvoering van de beschikking in verhouding tot het belang dat met de onmiddellijke uitvoering van de beschikking is gediend.

Griffierecht

Voor zowel de behandeling van het beroep als een verzoek om schorsing/voorlopige voorziening is griffierecht verschuldigd. Informatie daaromtrent:

Raad van State, telefoonnummer (070) 4264426.

Wet Milieubeheer

MINUUT

Beschikking WM 9878

Beslissing van het college van burgemeester en wethouders van Apeldoorn inzake de ingediende melding d.d. 18 juni 2002 van Riant Paardesportcentrum B.V., M. van Tergouw, inzake een verandering binnen de inrichting aan de Bruggelerweg 4 te Beekbergen die niet in overeenstemming is met de voor de inrichting verleende vergunningen maar welke verandering niet leidt tot andere of grotere nadelige gevolgen voor het milieu dan die de inrichting ingevolge de geldende vergunningen en de daaraan verbonden beperkingen en voorschriften mag veroorzaken.

1 Ontvangst en ontvankelijkheid van de melding

De melding is in ontvangst genomen op 25 juni 2002 en ingeschreven onder nummer WM-9878. De melding bevat naar ons inzicht voldoende gegevens voor een goede beoordeling en voldoet overigens aan de eisen gesteld in het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer en de Algemene wet bestuursrecht.

2 Wettelijk kader

De inrichting is vergunningplichtig ingevolge artikel 8.1, eerste lid (bij revisievergunning artikel 8.4 eerste lid) van de Wet milieubeheer, in combinatie met categorie 1.1 onder a, 8.1 onder a en 18 van bijlage I, behorende bij het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer.

3 Vergunde situatie

Bij besluit van 21 juli 1999 hebben burgemeester en wethouders voor deze inrichting een oprichtingsvergunning ingevolge de Wet milieubeheer verleend. Daarnaast zijn er nadere eisen opgesteld bij besluit van 11 augustus 2000. Op grond van het gestelde in artikel 8.19 lid 2 van de Wet milieubeheer geldt een voor een inrichting verleende vergunning tevens voor veranderingen van de inrichting of van de werking daarvan die niet in overeenstemming zijn met de voor de inrichting verleende vergunning of de daaraan verbonden beperkingen en voorschriften, maar die niet leiden tot andere of grotere nadelige gevolgen voor het milieu dan die de inrichting ingevolge de vergunning en de daaraan verbonden beperkingen en voorschriften mag veroorzaken, onder voorwaarde dat:

- a. deze veranderingen niet leiden tot een andere inrichting dan waarvoor vergunning is verleend;
- b. het voornemen tot het uitvoeren van de verandering door de vergunninghouder schriftelijk overeenkomstig de krachtens het zevende lid, onder a, gestelde regels aan het bevoegd gezag is gemeld, en
- c. het bevoegd gezag aan de vergunninghouder schriftelijk heeft verklaard dat de voorgenomen verandering naar zijn oordeel geen aanleiding geeft tot toepassing van de artikelen 8.22, 8.23 of 8.25 van de Wet milieubeheer.

4 Veranderingen waarop de ingediende melding betrekking heeft

De ingediende melding bestaat uit de navolgende stukken:

- Formulier "melding verandering inrichting" d.d. 18 juni 2002;
- Tekening "Gevels en doorsneden";
- Tekening "Plattegronden kelder en begane grond";
- Tekening "Plattegronden verdieping en zolder";
- Tekening "Bestaande toestand";
- Tekening "Nieuwe toestand";

Uit de ingediende melding kan worden afgeleid dat binnen de inrichting de navolgende veranderingen zullen plaatsvinden:

- Vervanging botel (bestaande uit 20 stallen, opslagplaats voor koetsen, kamers voor logies) door nieuwbouw (bestaande uit 28 stallen, opslagplaats voor koetsen, kamers voor logies);
- Verplaatsing van de buitenbak van de overkant van het Herenhul, naar achter de nieuwbouw;
- Verplaatsing van de stapmolen;
- Plaatsen van een nieuwe opslag.

5 Beoordeling ingediende melding

De veranderingen binnen de inrichting bestaan onder andere uit verplaatsing van bepaalde inrichtingsonderdelen (stapmolen, buitenbak). Het bestaande botel wordt vervangen door nieuwbouw. Ten opzichte van de bestaande situatie wordt in de nieuwbouw het aantal stallen uitgebreid met 8 stallen.

Middels de brief d.d. 26 april 2002, kenmerk 326015, heeft de gemeente Apeldoorn reeds laten weten dat de uitbreiding van het aantal stallen niet mag leiden tot uitbreiding van het aantal dieren binnen de inrichting. Het reeds vergunde aantal van 63 paarden en 10 pony's blijft dus van toepassing. Op het formulier "melding verandering van de inrichting" staat vermeld dat het aantal dieren binnen de inrichting niet wordt uitgebreid.

Na vervanging van het botel door nieuwbouw bevinden de stallen zich nog op dezelfde plaats. Dit betekent dat de verbouwing geen invloed heeft op de afstand van de stallen tot de dichtstbijzijnde bebouwing.

Binnen de inrichting zal ook een nieuwe opslag worden gebouwd.

De veranderingen binnen de inrichting hebben geen nadelige gevolgen voor het milieu en geven geen aanleiding tot wijziging van de vergunningsvoorschriften.

6 Besluitvorming

Gelet hierop hebben wij besloten te verklaren dat de veranderingen zoals aangegeven in deze beschikking en op de van deze beschikking deel uitmakende bescheiden voldoen aan het gestelde in de aanhef van deze beschikking en het gestelde in onderdeel a van artikel 8.19 lid 2 van de Wet milieubeheer. Tevens geven de veranderingen geen aanleiding tot toepassing van de artikelen 8.22, 8.23 of 8.25 van de Wet milieubeheer.

7 Bezwaar en voorlopige voorziening

Op grond van het bepaalde in artikel 7:1 van de Algemene wet bestuursrecht kunt u binnen 6 weken na de dag waarop dit besluit aan u is verzonden een bezwaarschrift bij ons indienen, t.a.v. de dienst Veiligheid, Recht en Burgerzaken.

Desgewenst kunt u een verzoek om voorlopige voorziening indienen bij de Voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA Den Haag.

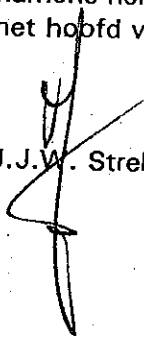
Voor de goede orde wijzen wij u erop dat het voor de ontvankelijkheid van een verzoek om voorlopige voorziening noodzakelijk is een afschrift van het bezwaarschrift bij het verzoek te overleggen.

MINUUT

Apeldoorn, 23 AUG 2002

Burgemeester en wethouders van Apeldoorn,
namens hen,
het hoofd van de afdeling Milieu,

J.J.W. Strebus

Wet Milieubeheer

Beschikking WM 10028

MINUUT

Beslissing van het college van burgemeester en wethouders van Apeldoorn inzake het uitvoering geven aan de bevoegdheid om de voorschriften en/of beperkingen te wijzigen die verbonden zijn aan een vergunning ingevolge de Wet milieubeheer voor een paardensportcentrum, Riant Paardensportcentrum B.V., gevestigd op het perceel Bruggelerweg 4 te Beekbergen, kadastraal bekend gemeente Apeldoorn sectie 4, nr.5817.

1 Aanleiding tot het besluit

In de oprichtingsvergunning van 21 juli 1999 zijn ontoereikende voorschriften opgenomen ten aanzien van afsluiten van de mestkelder.

Deze procedure is erop gericht om, gezien de aanpassing van de werkwijze binnen de inrichting, een vergunningsvoorschrift te wijzigen.

De procedure is ingeschreven onder nummer 10028.

2 Wettelijk kader

De inrichting is vergunningplichtig ingevolge artikel 8.1, eerste lid van de Wet milieubeheer, in combinatie met categorie met categorie 1.1 onder a, 8.1 onder a en 18 van bijlage I, behorende bij het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer.

Op grond van artikel 8.22 van de Wet milieubeheer kan het bevoegd gezag ambtshalve dan wel op verzoek van derden beperkingen waaronder een vergunning is verleend, en voorschriften die daaraan zijn verbonden, wijzigen, aanvullen of intrekken, dan wel alsnog beperkingen aanbrengen of voorschriften aan een vergunning verbinden in het belang van de bescherming van het milieu.

3 Voorbereiding

De voorbereiding van de beschikking heeft plaatsgevonden overeenkomstig het bepaalde in Hoofdstuk 3, paragraaf 3.5.6 van de Algemene wet bestuursrecht en Afdeling 13.2 van de Wet milieubeheer.

Tijdens het controlebezoek dat op 20 november 2001 door de gemeente Apeldoorn is uitgevoerd is geconstateerd dat de deksel van de mestkelders niet overeenkomstig het voorschrift van de vergunning de mestkelders geheel afsluiten. Tijdens dit bezoek is door mevrouw M. van Tergouw reeds meegedeeld dat ze de huidige situatie graag wil handhaven. Middels de brief van 16 april 2002 is aangegeven dat de mestkelders wekelijks worden geleegd.

Middels de fax van 2 juli 2002 heeft de eigenaar meegedeeld dat de mestkelder niet geheel afgesloten wordt. Hij verzoekt om de huidige situatie te handhaven.

4 Overwegingen om aanvullende voorschriften aan de vergunning te verbinden

De volgende overwegingen liggen aan het in de vergunning wijzigen van voorschriften ten grondslag:

Ten einde de ammoniak-emissie uit de stallen en vanwege de mestopslag tot een minimum te beperken zijn in de vergunning van 21 juli 1999 de volgende ammoniakreducerende maatregelen voorgeschreven:

- Instrooien van de paardenstallen met strooisel/ zaagsel;
- Stallen wekelijks uitmesten;
- Minimaal éénmaal per twee weken mest van het bedrijf afvoeren;
- De mestkelder behalve tijdens het vullen en ledigen de mestkelders gesloten houden middels goed sluitende deksels of luiken.

De werkwijze binnen de inrichting is inmiddels aangepast: wekelijks, op dinsdag en woensdag, worden de paardenstallen uitgemest. Wekelijks, op woensdag, wordt de mest opgehaald. De mest ligt dus maximaal twee dagen in de mestkelder.

De mestkelder is voorzien van deksels op enige afstand van de kelders (ca. 30 cm). Hiermee voldoen de mestkelders niet aan de het voorschrift uit de milieuvergunning.

De eigenaar heeft middels de fax van 2 juli 2002 verzocht om de bestaande situatie middels wijziging van de vergunningsvoorschriften te legaliseren, omdat de mestkelders wekelijks worden geleegd en er een sterke ammoniakgeur vrij zal komen bij openen, indien de mestkelders geheel worden afgesloten.

Volgens het individueel ammoniakreductieplan, opgesteld door DLV, behorend bij de vergunningaanvraag van 25 februari 2002 vermindert de luchtbeweging boven de mest door afdekken van de mestopslag en hierdoor ook de ammoniakemissie/-depositie. In het rapport staat ook dat het niet raadzaam om de mest luchtdicht op te slaan, in verband met explosiegevaar.

Gezien het feit dat de mest maar twee dagen per week in de mestopslag ligt en de luchtbeweging door aanwezigheid van de deksels is verminderd, is het niet aannemelijk dat de ammoniakemissie in de huidige situatie hoger is dan in de vergunde situatie. Helaas kan deze stelling niet met een berekening worden onderbouwd.

Daarnaast kan het huidige voorschrift een gevaar opleveren voor de externe veiligheid, in verband met het mogelijke explosiegevaar door luchtdicht afdekken van mest.

5 Bedenkingen tegen de aanvraag en de ontwerp-beschikking

Tegen de aanvraag en de ontwerp-beschikking zijn geen bedenkingen ingebracht.

6 Besluitvorming

Gezien het bovenstaande en het bepaalde in artikel 8.22 van de Wet milieubeheer besluiten wij:

1. Voorschrift 9.3.1 van de milieuvergunning d.d. 21 juli 1999, kenmerk 3903 in te trekken en
2. De milieuvergunning d.d. 21 juli 1999, kenmerk 3903 aan te vullen met de volgende voorschrift.

VOORSCHRIFTEN

1. AMMONIAKREDUCTIE

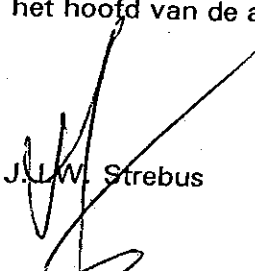
1.1. Teneinde de ammoniak-emissie uit de stallen en vanwege de mestopslag tot een minimum te beperken dienen, de volgende maatregelen te worden getroffen:

- a. De paardenstallen moeten met strooisel/ zaagsel worden ingestrooid;
- b. De stallen moeten wekelijks uitgemest worden;
- c. De mest dient éénmaal per week van het bedrijf afgevoerd te worden;
- d. Behalve tijdens het vullen en ledigen moet de mestkelder door middel van deksels, luiken of een daaraan gelijkwaardige voorziening worden afgedekt. De deksels, luiken of een daaraan gelijkwaardige voorziening dienen de kelders niet volledig af te sluiten.

MINUUT

Apeldoorn, 11 OKT 2002

Burgemeester en wethouders van Apeldoorn,
namens hen,
het hoofd van de afdeling Milieu,

J.L.W. Strebus

Beroep.

11 OKT 2002

Deze beschikking is op ter inzage gelegd en bekendgemaakt. Met ingang van de dag na deze datum vangt een termijn aan van zes weken waarbinnen op grond van hoofdstuk 20 (artikel 20.1 en volgende) van de Wet milieubeheer en hoofdstuk 6 (artikel 6:4 en volgende) van de Algemene wet bestuursrecht beroep tegen de beschikking kan worden ingesteld op de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA Den Haag.

Beroep kan worden ingesteld door degenen die tijdig bedenkingen hebben ingebracht tegen de ontwerpbeschikking en door degenen die bedenkingen hebben tegen eventuele wijzigingen die in de beschikking zijn aangebracht ten opzichte van de ontwerpbeschikking. Belanghebbenden aan wie redelijkerwijs niet kan worden verweten geen bedenkingen te hebben ingebracht tegen de ontwerpbeschikking kunnen eveneens beroep instellen. Deze beroepsmogelijkheden gelden ook voor de aanvrager van de beschikking.

Ten slotte bestaat de beroepsmogelijkheid voor adviseurs die gebruik hebben gemaakt van de gelegenheid advies uit te brengen over de ontwerpbeschikking.

Een beroepschrift moet zijn gemotiveerd en zijn voorzien van dagtekening, ondertekening en naam en adres van de indiener; zo mogelijk moet een afschrift van de bestreden beschikking worden bijgevoegd.

Voorlopige voorziening (schorsing).

De beschikking treedt in werking na afloop van de beroepstermijn tenzij binnen de termijn beroep is ingesteld én met toepassing van de artikelen 20.3 van de Wet milieubeheer en 8:81 van de Algemene wet bestuursrecht een verzoek is gedaan tot het treffen van een voorlopige voorziening (bijvoorbeeld schorsing). In dit geval treedt de beschikking niet in werking voordat op het verzoek is beslist.

Het verzoekschrift moet worden gericht aan de Voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, adres als boven. In het verzoek moet worden gemotiveerd waarom onverwijlde spoed, gelet op de betrokken belangen, het treffen van een voorlopige voorziening vereist.

Het verzoekschrift moet zijn voorzien van dagtekening, ondertekening en naam en adres van de indiener; zo mogelijk moet een afschrift van de bestreden beschikking worden bijgevoegd.

Bij het verzoek moet een afschrift van het beroepschrift worden overgelegd.

Griffierecht.

Voor zowel de behandeling van het beroep als het verzoek om voorlopige voorziening is griffierecht verschuldigd. Niet-tijdige voldoening leidt tot niet-ontvankelijkverklaring. Indien het beroep of het verzoek tot een voor de indiener gunstige uitspraak leidt kan gehele of gedeeltelijke terugbetaling plaatsvinden.

Informatie over deze punten:

Raad van State, (070) 4264426.

Als bijlage bij verzoek tot wijziging bestemmingsplan 04/12/2008 t.b.v. 4^e studentenhuys Parc Spelderholt te Beekbergen.

door Ir. W.A.vanSanten
Bestuursvoorzitter Parc Spelderholt
en D. de Man
directeur-bestuurder woningstichting Beter Wonen
December 2008.

Parc Spelderholt wil een nieuw studentenhuys in gebruik nemen. De realisatie hiervan wordt voorbereid in samenwerking met:

•	Investeerder en toekomstig eigenaar	Woningstichting BETER WONEN
(dhr. D. de Man)
•	Architect:	I'M Architecten
(dhr. M. Kleine Schaars)
•	Projectmanagement:	ESPRIT planontwikkeling
(dhr. J. IJsseldijk)
•	Eigenaar van de grond	Dienst Domeinen

Beter Wonen is een toegelaten instelling in de zin van de Woningwet en is derhalve een organisatie zonder financieel winstoogmerk. Beter Wonen is een woningcorporatie die gevestigd is in Loenen, gemeente Apeldoorn, en heeft haar feitelijk werkgebied in het niet-stedelijk gebied van de gemeente Apeldoorn, waaronder dus ook Beekbergen. In het kader van het maatschappelijk rendement van de Stichting acht Beter Wonen het tot één van haar taken om zich in te zetten voor bewoners die een vorm van ondersteuning nodig hebben om zelfstandig in de maatschappij te kunnen functioneren. Daartoe behoort in haar ogen ook de doelgroep die bij de Stichting Parc Spelderholt wordt opgevangen en begeleid. Het realiseren van adequate huisvesting voor deze groep bewoners acht Beter Wonen één van haar kerntaken.

PARC SPELDERHOLT is een stichting en is een zelfstandige, particuliere, maatschappelijke organisatie zonder winstoogmerk. De organisatie ontvangt geen (overheids)subsidie en ontvangt inkomsten uit de betaling voor haar diensten. Ze is gevestigd in Beekbergen (Gemeente Apeldoorn).

1. ONTWIKKELINGEN BIJ PARC SPELDERHOLT

De Stichtingen Parc Spelderholt hebben een maatschappelijke functie: het verzorgen van een begeleidingstraject voor schoolverlaters (van ZMOK en Praktijkscholen, soms ook van Mytyl- en Tytylscholen) om hun zelfredzaamheid te verbeteren. Hiertoe krijgen zij bij Parc Spelderholt de gelegenheid om gedurende ca. twee jaar tijdelijk te wonen in een studentenhuys, waarbij middels een woonbegeleidingsplan wordt gewerkt aan een toekomst van meer zelfredzaamheid bij wonen en vrije tijd. Tegelijkertijd volgen deze jonge gehandicapte mensen een opleiding aan onze Academie tot assistent (ROC-1 niveau); er worden opleidingen verzorgd voor assistent in de zorg, in horeca, in techniek of in groenonderhoud.

De opleidingen worden verzorgd door de praktijkleerkrachten (vaklieden) van onze Academie en zijn vooral praktisch van aard. Om te zorgen voor voldoende nuttig werk waarin zij kunnen oefenen beheert de organisatie een hotel- en congrescentrum en een landgoed; veel taken worden hierbij door de studenten uitgevoerd in het kader van hun leeropdracht. Uiteraard is er een (kleine) professionele staf aanwezig om te zorgen voor een goede ontvangst van onze gasten.

De doelgroep voor de opleidingen zijn jonge gehandicapten, altijd met een verstandelijke beperking, dikwijls ook met (andere) beperkingen zoals autisme, spasmen, syndroom van down, e.a. Bij de opleidingen bij Parc Spelderholt wordt uitgegaan van de mogelijkheden van het individu: die positieve benadering én de combinatie van wonen en werken in één en dezelfde

organisatie geeft buitengewone mogelijkheden om het zelfrespect, de eigen ego, de sociale contacten en daarmee de zelfredzaamheden sterk te verbeteren. Een aantal jongeren zullen na deze periode ook een functie in het bedrijfsleven kunnen vervullen.

De organisatie is ontstaan als (landelijk) experiment; de experimenteerfase is enige jaren geleden omgezet in een professionele fase. Dit heeft geleid tot sterke groei want de behoefte aan deze begeleidingsvorm is groot. Jaarlijks verlaten duizenden gehandicapten jongeren een ZMOK-, Praktijk-, Mytyl- of Tytylschool en de behoefte om de eigen redzaamheden te verbeteren is groot. Er bestaat inmiddels een heel netwerk van schoolcontacten waarbij deze scholen de mogelijkheden van Parc Spelderholt doorgeven aan de leerlingen (en hun ouders).

De groei van de organisatie is tweeledig:

- Enerzijds komen er steeds meer studenten naar Parc Spelderholt. Hierdoor is in 2007/2008 een wachtlijst ontstaan. Om de nood te leningen is in 2008 een tijdelijke noodhuisvesting (= 4e studentenhuys) gerealiseerd (het studentenhuys BOSHUIS) om 19 extra studenten te kunnen ontvangen. Dit is al snel geheel in gebruik genomen en nu is het wachten op de verdere uitbreiding: de definitieve nieuwbouw (voor 46 studenten).
- Anderzijds wordt er steeds meer werk gegenereerd voor de praktische uitvoering van de opleidingen: de bezettingsgraad van het hotel is reeds fors gestegen; de bezettingsgraad van het congrescentrum heeft nu ook veel aandacht (en stijgt nu ook).

Ook de maatschappelijke functie van de hotelfunctie zelf komt hierbij sterk tot uiting; het hotel wordt vooral gebruikt als

- vakantieverblijf (voor mensen met een functiebeperking),
- herstellingsoord (b.v. na een ziekenhuisopname)
- logeeradres (voor jongeren die veel aandacht nodig hebben, in de weekends)
- locatie voor schoolkampen (o.a. speciaal onderwijs / mytylscholen die een aangepaste accommodatie zoeken)
- vergaderlocatie (ook meerdaagse trainingen voor de zakelijke markt)
- feest- en partijlocatie voor particuliere of zakelijke gasten (bruiloften, verjaardagen)

De vermenging van al deze doelgroepen levert een sterke kruisbestuiving van onderlinge maatschappelijke ervaringen op met positieve gevolgen: vaak krijgen wij het voorstel dat de gasten willen gaan bijdragen aan onze missie (vrijwilligerswerk of anderszins).

De grote behoefte aan deze vorm van begeleiding en opleiding voor jonge mensen met een functiebeperking leidt tot de noodzaak van extra huisvesting voor studenten: nieuwbouw is noodzakelijk om hierin te voorzien.

2. TOELICHTING OP DE AARD EN OMVANG VAN DE GEWENSTE NIEUWBOW

Gelet op de grootte van het landgoed en de mogelijkheden om hier (praktijk-gerichte) opleidingen te verzorgen, is het doel om het aantal studenten te laten groeien tot maximaal 75. De capaciteit van de huidige studentenhuizen is 29 (de tijdelijke noodvoorziening BOSHUIS niet meegerekend). Daarom is het voorstel om een nieuw studentenhuys te bouwen voor 46 studenten. (*werktitel voor de nieuwbouw: OranjerieHuis*)

Na realisatie kan de tijdelijke voorziening (BOSHUIS) weer worden afgebroken: die studenten verhuizen dan naar de nieuwbouw.

Om het ORANJERIEHUIS een uitstraling van ruimte en rust te geven, is het opgebouwd uit drie afzonderlijke gebouwen onder één gezamenlijk dak (voor details zie de toelichting en schetsen van l'M Architecten, dhr. Kleine Schaars). Hierbij is de uitbreiding (fase 1) opgebouwd uit:

- Gebouw 1: een langwerpig gebouw bestaande uit 4 woongroep-woningen met in elke woning 9 zelfstandige en afsluitbare zit-slaapkamers en een aantal gezamenlijke ruimtes, voor totaal 36 studenten. In elke woongroep is rekening gehouden met 1 minder-valide student (woon-slaapkamer met sanitairvoorziening op begane grond).
- Gebouw 2: een korter, losstaand gebouw voor 10 studenten met elk eveneens een eigen afsluitbare zit-slaapkamer, waarvan ook hier 1 plaats voor een minder-valide student beschikbaar is
- Gebouw 3: dit herbergt diverse functies zoals:

- o een sociale ontmoetingsruimte
- o kantoor-en slaapkamers voor personeel
- o activiteitsruimtes voor academiewerkzaamheden van de studenten

In de huidige, bestaande studentenhuizen is slechts heel beperkt gelegenheid voor het huisvesten van minder-valide studenten: in het ORANJERIEHUIS zijn daarvoor 12 kamers aanwezig waardoor in totaal 16% van de toekomstige studenten uit minder-valide studenten kan bestaan. Uit de aanmeldingen blijkt dat hieraan grote behoefte is.

De woon/slaapkamers hebben een gemiddelde grootte van minimaal 18 m2. Deze kamers worden door de studenten gehuurd (in dit geval van de woningstichting, met een separate huurovereenkomst), net als in de overige studentenhuizen. In het ontwerp is rekening gehouden met de eisen voor huurtoeslag; er is overleg gaande met de Belastingdienst (Toeslagen) om de huurtoeslag-toewijzing voor de studenten mogelijk te maken.

Naast deze uitbreiding is er tevens een plan voor **vervanging (fase 2)**;

- **Fase 2A (wooncluster 9 studenten)**
Het betreft vervanging van het studentenhuus VOGELHUIS. Dit studentenhuus staat pal naast het nieuw te bouwen ORANJERIEHUIS. Het is aan vervanging toe; er wonen 10 studenten. Als onderdeel van fase 2 kan gebouw 1 (uit fase 1) uitgebreid worden met één extra wooneenheid voor 9 studenten. Uit de schets van de architect blijkt, dat dit als logisch onderdeel toegevoegd kan worden aan het ontwerp voor het ORANJERIEHUIS. Inmiddels is besloten om fase 2A (wooncluster 9 studenten) mee te nemen in de realisatie van planfase 1.
- **Fase 2B (sporthal)**
Het betreft vervanging van de sportfaciliteit in de oude loods O3. In verband met het herstel van het landgoed naar "meer natuur" wenst de Gemeente Apeldoorn sloop van de laatste loods, plaatselijk bekend als loods O3. Dit is voor de studenten een sporthal (annex technische werkplaats). Daarom is ter vervanging van deze sportfaciliteit een sporthal geprojecteerd naast het ORANJERIEHUIS. Op deze locatie staat thans het huidige VOGELHUIS dat dan wordt afgebroken. Er is overleg gestart om te onderzoeken of beheer en gebruik van deze sporthal ook ten dienste kan komen voor de gemeenschap in Beekbergen (gezamenlijk gebruik). Planfase 2B wordt beschouwd als separaat project en zal vooralsnog niet meegenomen worden in de realisatie van planfase 1.

Indien na deze uitbreiding (fase 1 + fase 2) de tijdelijke noodvoorziening BOSHUIS wordt verwijderd, dan zal op die plaats de parkeerplaats worden hersteld. Daarna kan de huidige parkeerplaats, die enigszins midden in het open park ligt, worden verwijderd uit het open natuurgebied van het landgoed.

3. EINDSITUATIE

De eindsituatie kan worden getypeerd als een landgoed met goede hotel-congresfaciliteiten met grote maatschappelijke meerwaarde: de bezoekers faciliteren door het werk dat zij genereren door hun aanwezigheid de opleiding van jonge gehandicapten. De jonge mensen wonen dan in vier studentenhuizen en werken met steun van vaklieden en orthopedagogen aan hun eigen toekomst: een bestaan gebaseerd op een zo groot mogelijke zelfredzaamheid in onze maatschappij.